

Naxçıvan iqtisadi rayonu

(Naxçıvan şəhəri, Babək, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz, Kəngərli, Şərur rayonları)

- **Naxçıvan şəhəri**
- **Babək**
- **Culfa**
- **Ordubad**
- **Sədərək**
- **Şahbuz**
- **Kəngərli**
- **Şərur**

Naxçıvan şəhəri

2009, 3 avqust

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri: Hava limanında qarşılanma
- Ulu öndərin abidəsini ziyarət
- Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev Sarayının əsaslı yenidənqurmada sonra açılışı olmuşdur
- Naxçıvan şəhərində “Badamlı” mineral sular zavodu istismara verilmişdir
- Naxçıvan şəhərində Şahmat Mərkəzi istifadəyə verilmişdir
- Naxçıvan Muxtar Respublikasında yeraltı qaz anbarı inşa ediləcəkdir
- Naxçıvan şəhərində yeni səhiyyə müəssisəsi istifadəyə verilmişdir
- “N” hərbi hissəsi ilə tanışlıq
- Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etmişdir: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

2010, 5 may

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri: Naxçıvan hava limanında qarşılanma
- Naxçıvan şəhərində ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
- Prezident İlham Əliyev Gəmiqaya daş məhsulları kompleksinin açılışında iştirak etmişdir
- Naxçıvan şəhərini içməli su ilə təmin edəcək su təchizatı sistemlərinin birləşdiyi paylayıcı qurğu istifadəyə verilmişdir
- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri başa çatmışdır

2012, 30 may

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri: Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında qarşılanma
- Ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
- Akademik Zərifə xanım Əliyeva adına Naxçıvan şəhər poliklinikası açılmışdır
- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsinin açılışında iştirak etmişdir
- Naxçıvanda sement zavodu istismara verilmişdir
- Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyi yeni inzibati binada fəaliyyət göstərəcəkdir
- Səfər başa çatdı

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri
Hava limanında qarşılama
(3 avqust 2009-cu il)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 3-də Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfərə gəlmişdir.

Dövlətimizin başçısının şərəfinə Naxçıvan beynəlxalq hava limanında fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi və xanımı Mehriban Əliyevanı Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov və digər rəsmi şəxslər ehtiramla qarşıladılar.

Milli geyimli qızlar Prezident İlham Əliyevə və xanımına gül dəstələri təqdim etdilər.

Dövlətimizin başçısı fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdi.

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan MR-in rəhbər şəxsləri ilə görüşdü.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Ulu öndərin abidəsini ziyarət
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu ümummilli lider Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzindəki abidəsini ziyarət edərək, önünə gül dəstələri qoydular.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev Sarayının əsaslı yenidənqurmada sonra açılışı olmuşdur *(3 avqust 2009-cu il)*

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva avqustun 3-də Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev Sarayının əsaslı yenidənqurmada sonra açılış mərasimində iştirak etmişlər.

Mərasimə toplaşanlar dövlətimizin başçısını və xanımını alqışlarla qarşıladılar. Milli geyimli uşaqlar Prezident İlham Əliyevə və Mehriban xanım Əliyevaya gül dəstələri təqdim etdilər.

Prezident İlham Əliyev sarayın açılışını bildirən lenti kəsdi, bu mədəniyyət ocağı ilə tanış oldu.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov dövlətimizin başçısına məlumat verdi ki, Heydər Əliyev Sarayının yenidən qurulması işlərinə 2008-ci ilin yanvarında başlanılmışdır. Tikintinin ümumi ərazisi 1,8 hektar, binanın ümumi sahəsi isə 14 min 920 kvadratmetrdir. Zirzəmi qatı ilə birlikdə bina 4 mərtəbədən ibarətdir. İnşaatda yerli materiallarla yanaşı, Almaniya və Türkiyədən gətirilmiş tikinti məmulatından istifadə edilmişdir. Tikintidə 405 nəfər çalışmışdır.

Sarayda 943 yerlik konsert və 276 yerlik konfrans salonları vardır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası, rəsm qalereyası və film fondu da sarayın binasında yerləşir.

“Gəmiqaya” şirkətinin yenidən qurduğu sarayın ikinci mərtəbəsindəki 198 nəfərlik konfrans zalında üç dildə sinxron tərcümə aparmaq üçün texniki vasitələr quraşdırılmışdır. Sarayda xüsusi qonaqlar üçün ayrılmış otaq da vardır. Bundan əlavə, ikinci mərtəbədəki iki foyedə də minə qədər tamaşaçının mənalı istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Şüşəbənd foyeni bol və təbii işıqla təmin edir.

Müasir havalandırma sistemi ilə təchiz olunmuş sarayın səhnə hissəsi 586 kvadratmetrdir. Eni 35, uzunluğu 94 metr olan ikimərtəbəli səhnə böyük konsert proqramlarının, muxtar respublikanın və ölkəmizin həyatı ilə bağlı mərasimlərin keçirilməsinə imkan yaradır. Səhnənin beş girişi vardır.

Sarayın üçüncü mərtəbəsində rəsm qalereyası fəaliyyət göstərir. 1982-ci ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə yaradılmış qalereyada Azərbaycan, o cümlədən Naxçıvan, həmçinin Rusiya rəssamlarının 300 əsəri nümayiş etdirilir. Azərbaycanın xalq rəssamlarının əl işlərinin toplandığı ekspozisiya zalında yağlı boya ilə kətan üzərində işlənən “Ulu öndər”, “Zərifə Əliyeva”, “21-ci əsr – Heydər Əliyev” əsərləri ölkəmizin müasir tarixini göz önündə canlandırır. Qalereyadakı digər maraqlı əsərlər də Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin zəngin ənənələrini və müasir inkişaf istiqamətlərini, müstəqil Azərbaycanın reallıqlarını dolğun əks etdirir.

Bildirildi ki, sarayın ətrafında abadlıq işləri aparılmış, xüsusi zövqlə salınmış parkda şəhər sakinlərinin istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Sarayın qarşısında ulu öndərin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərinin nümayiş olunduğu monitor quraşdırılmışdır.

Dövlətimizin başçısı burada yaradılmış şəraiti yüksək qiymətləndirdi.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Naxçıvan şəhərində “Badamlı” mineral sular zavodu istismara verilmişdir
(3 avqust 2009-cu il)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 3-də Naxçıvan şəhərində “Badamlı” mineral sular zavodunun açılışında iştirak etmişdir.

Mərasimə toplaşanlar dövlətimizin başçısı İlham Əliyevi və xanımını hərarətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev zavodun işə düşməsinə bildirən düyməni basdı.

Müəssisə ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, Badamlı təbii mineral suyunun mənbəyi Şahbuz rayonunun Badamlı kəndində, dəniz səviyyəsindən 1274 metr yüksəklikdə yerləşir. Qida üçün yararlı polietilen borularla zavoda gətirilən su burada süzəcdən keçirilərək ionlaşdırıldıqdan sonra avtomatik üsulla butulkalara doldurulur.

Zəngin tarixə malik “Badamlı” zavodu 1947-ci ildən Şahbuz rayonunda fəaliyyət göstərmişdir. Hələ sovet dövründə bu müəssisənin şöhrəti ittifaq miqyasında dolaşır. 1970-80-ci illərdə həmin müəssisə yenidən qurulduqdan sonra məhsulun 90 faizi respublikamızdan kənara göndərilirdi. 1990-cı ildə “Badamlı” zavodu fəaliyyətini yenidən bərpa etmişdir. 2004-cü ildə özəlləşdirilən müəssisə tədricən əvvəlki şöhrətini özünə qaytarmışdır. “Gəmiqaya Mineral sular” MMC müəssisəyə bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun yeni həyat vermişdir. Naxçıvan şəhərində elmi-texniki tərəqqinin ən son nailiyyətləri əsasında yaradılmış yeni zavod rəqabətə davamlı məhsullar buraxmağa başlamışdır.

Naxçıvan şəhərində tikintisinə 2008-ci ilin avqustunda başlanmış zavod 2,1 hektar ərazidə yerləşir. Binanın ümumi sahəsi 9 min 590, istehsal sahəsi isə 3 min 600 kvadratmetrdir.

Müəssisəyə iki boru xətti çəkilmişdir. Qazlı mineral süfrə suyunu Badamlı yatağından nəql edən xəttin uzunluğu 25 kilometr, bu cür qazsız süfrə suyu istehsalı üçün Batabat-Salvartı yaylağından çəkilən boru xəttinin uzunluğu isə 35 kilometrdir.

Diqqətə çatdırıldı ki, zavodda Fransanın məşhur “SIDEL” şirkətinin avadanlığı quraşdırılmışdır. “SIDEL” mineral suların qablaşdırılması xətlərinin dünyada bir nömrəli istehsalçısıdır. İlk mərhələdə aparılan marketinq və menecment axtarışları nəticəsində Badamlı suyu Rusiya və bir sıra ərəb ölkələrinə ixrac oluna bilər. Bu barədə artıq ilkin danışıqlar aparılmışdır. Məhsullar alıcılara şüşə və polietilen butulkalarda çatdırılır. Polietilen və şüşə xətlərinin hər birinin saatda istehsal gücü 15 min butulkadır. Hazırda müəssisədə bir növbədə 62 nəfər çalışır. Tələbat artdıqca iş üç növbədə aparılacaq, işçilərin sayı 200-ə çatacaqdır.

Zavodun Almaniya avadanlığı ilə təchiz edilmiş laboratoriyaları məhsulun keyfiyyətinə tam zəmanət verir.

Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin Elmi Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutu digər mineral sulardan şəffaflığı və qoxusuz olması ilə fərqlənən “Badamlı” suyuna bu ilin iyulunda rəy vermişdir.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva zavodun məhsullarının nümunələrinə və Badamlı suyunun dadına baxdılar.

Müəssisə ilə tanışlıqdan sonra dövlətimizin başçısı tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Naxçıvan şəhərində Şahmat Mərkəzi istifadəyə verilmişdir
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Prezident İlham Əliyev Naxçıvan şəhərində yeni inşa olunmuş Şahmat Mərkəzinin açılışında iştirak etmişdir.

Mərasimə toplaşanlar dövlətimizin başçısını və xanımını hərərətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi, bina ilə tanış oldu.

Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, inşasına 2007-ci ilin sentyabrında başlanılan bina üçmərtəbəlidir. Tikintinin ümumi ərazisi 1,2 hektar, binanın sahəsi isə 4254 kvadratmetrə bərabərdir. Ən müasir avadanlıqla təchiz edilmiş mərkəzdə 192 və 54 tamaşaçı yeri olan iki beynəlxalq yarış salonu, 6 sinif otağı və kompyuter otağı vardır.

Böyük yarış salonundakı 65 şahmat masasından 12-si internetə qoşulmuşdur. Həmin masalarda aparılan şahmat oyunlarını mərkəzin internet saytına daxil olaraq izləmək mümkündür. Bundan əlavə, salonda quraşdırılan monitorlar vasitəsilə beynəlxalq yarışların videoyazısını izləmək olar. Kiçik yarış salonunda isə 25 masa vardır.

Hazırda mərkəzdə 600 şagird şahmatın sirlərinə yiyələnir. Onların təlimi ilə 15 müəllim məşğul olur. Bildirilmişdir ki, Naxçıvanda şahmat məktəbi 1982-ci ildə yaradılmışdır. Uzun illər köhnə binada fəaliyyət göstərmiş Naxçıvan şahmat məktəbinin yeni bina ilə təmin olunması burada dərslərin daha mükəmməl formada təşkilinə imkan yaradacaqdır. Mərkəzin şagirdləri müxtəlif vaxtlarda beynəlxalq və yerli yarışlarda uğurlu nəticələr qazanmışlar. 2002-ci ildə Bakıda, sonra Batumidə keçirilən yarışlarda mərkəzin yetirmələri fərqləniblər. 2003-cü ildə 20 yaşlı şahmatçılar arasında dünya çempionatında mərkəzin iki yetirməsi iştirak etmişdir. Avropa məktəblilərinin Kiprdə keçirilən şahmat festivalında mərkəzin nümayəndəsi birinci mükafata layiq görülmüşdür.

Binanın zirzəmisində kompyuter təlim-tədris və internet mərkəzi də fəaliyyət göstərir. Mərkəzin Culfa və Şərur rayonlarında filialları yaradılmışdır. Burada kompyuterlərə texniki servis xidmətləri də göstərilir.

Binanın ətrafı abadlaşdırılmış, ağac və gül kolları əkilmiş, müasir işıqlandırma sistemi quraşdırılmışdır.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Naxçıvan Muxtar Respublikasında yeraltı qaz anbarı inşa ediləcəkdir
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Prezident İlham Əliyev Naxçıvana səfəri çərçivəsində muxtar respublikada tikiləcək yeraltı qaz anbarının texniki təklifinin sxemi ilə tanış olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNŞ) prezidenti Rövnəq Abdullayev Nazirlər Kabinetinin 2008-ci il 11 yanvar tarixli iclasında dövlətimizin başçısının muxtar respublikada yeraltı qaz anbarının yaradılması tapşırığının icrası çərçivəsində görülən işlər haqqında məruzə etdi.

Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində bu istiqamətdə aparılan böyük həcmli tədqiqat işləri barədə məlumat verən ARDNŞ prezidenti bildirdi ki, mütəxəssislərin apardıqları araşdırmalar nəticəsində muxtar respublikada təbii qazın sıxılması və izotermik üsulla saxlanması kompleksinin yaradılması haqqında texniki təkliflər hazırlanmışdır. Təkliflərə əsasən qazın maye halına salınıb saxlanması üçün dünya standartlarına uyğun ən müasir texnologiyadan istifadə ediləcəkdir. Yeraltı qaz anbarının yaradılması muxtar respublikanın il ərzində fasiləsiz mavi yanacaq təmin olunması məqsədi daşıyır.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Naxçıvan şəhərində yeni səhiyyə müəssisəsi istifadəyə verilmişdir (3 avqust 2009-cu il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 3-də Naxçıvan şəhərində yeni səhiyyə müəssisəsinin - Doğum Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak etmişdir.

Mərasimə toplaşanlar dövlətimizin başçısını və xanımını hərərətlə qarşıladılar. Mehriban xanıma gül dəstəsi təqdim olundu.

Prezident İlham Əliyev Doğum Mərkəzinin açılışını bildirən rəmzi lenti kəsdi, yeni səhiyyə müəssisəsindəki şəraitlə tanış oldu.

Təmali 2008-ci ilin iyununda Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulan mərkəzin tikintisi bir ilə başa çatdırılmışdır. Müasir üslubda tikilən Doğum Mərkəzinin binasında nümunəvi şərait yaradılmışdır. Bu, bir daha göstərir ki, Azərbaycanda səhiyyənin inkişafı, onun maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər Azərbaycan səhiyyəsinin işinin daha yaxşı təşkilinə geniş imkanlar açmışdır. Ölkəmizdə səhiyyə sisteminin yenidən qurulmasını, əhalinin sağlamlığının daha yaxşı təşkilini, bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqini və yeni kadr potensialının hazırlanmasını özündə əks etdirən dövlət proqramları tibbi xidmətin səviyyəsini də yüksəltmişdir. Ana və uşaq sağlamlığının qorunması istiqamətində görülən işlər bu sahədə keçmişdə ciddi narahatlıq doğuran problemlərin həllinə imkan yaratmışdır. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu sahədə həyata keçirdiyi tədbirlər isə birbaşa genefondun qorunmasına, mövcud problemlərin əsaslı surətdə həllinə yönəlmişdir. Fondun uşaqların sağlamlığının qorunması istiqamətində gördüyü işlər cəmiyyətdə birmənalı olaraq yüksək razılıqla qarşılanır. Bir sözlə, dövlətin maliyyə imkanları çərçivəsində pulsuz səhiyyə xidmətlərinin genişləndirilməsi və keyfiyyətinin artırılması, əhalinin sosial cəhətdən aztəminatlı təbəqələrinə tibbi yardımın göstərilməsi ilə bağlı tədbirlər sisteminin hazırlanıb həyata keçirilməsi də bu qəbildəndir.

Bildirildi ki, mərkəzin ümumi ərazisi 1,26 hektardır. Bina sahəsi isə 14.520 kvadratmetrdir. Altımərtəbəli tibb müəssisəsi 100 çarpayılıqdır. Mərkəzdəki 7 şöbədə perinatal diaqnostika və poliklinika, ekstrakorporal mayalanma, fizioloji doğuş, ginekoloji, hamiləliyin patologiyası, anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya, kliniki laboratoriya bölmələri fəaliyyət göstərir. Mərkəzdə daha iki bölmə - yeni doğulanların reanimasiya və intensiv terapiya bölməsi, yarımçıq doğulanların reanimasiya şöbələri yaradılmışdır. Səhiyyə ocağında əməliyyat bloku da vardır. Doğum Mərkəzində fizioterapiya kabinəsi, embrioloji və androloji kabinetlər, 2 böyük və 2 kiçik əməliyyat otaqları, stomatoloji, ginekoloji müayinə kabinetləri şəhər sakinlərinin istifadəsinə verilmişdir. Tibb müəssisəsində 65 həkim, 102 orta, 61 kiçik tibb işçisi, 42 xidməti işçi, ümumilikdə 270 nəfər çalışır.

Burada yaradılan şəraitdən də görünür ki, Azərbaycan dövləti öz vətəndaşlarının qayğısına qalmaq üçün, ilk növbədə ölkədə səhiyyə sisteminin təkmilləşdirilməsini, fəaliyyətdə olan tibb müəssisələrinin müasir avadanlıqla təmin olunmasını diqqətdə saxlayır. Təbii ki, ölkəmizin gələcəyi olan uşaqların sağlam böyüməsi bu sahədə təməl prinsiplərdən biridir. Bu tibb mərkəzinin istifadəyə verilməsi "Uşaq ili" çərçivəsində Azərbaycan analarına və uşaqlarına ən gözəl töhfədir.

Prezident İlham Əliyev birinci mərtəbədə mərkəzin poliklinikasına, qəbul və izolyator şöbələrinə, ikinci mərtəbədə hamiləliyin patologiyası şöbəsinə, beşinci mərtəbədə fizioloji doğuş və reanimasiya bölmələrinə, palatalara baxdı.

Dövlətimizin başçısına mərkəzin ətrafındakı binalarda aparılmış bərpa və yenidənqurma işləri haqqında məlumat verildi.

Prezident İlham Əliyev mərkəzlə tanışlıqdan sonra tibb ocağının kollektivi ilə görüşdü.

Baş həkim vəzifəsini icra edən Hafizə MİRZƏYEVA dövlətimizin başçısının Azərbaycan xalqının firavanlığı naminə göstərdiyi əvəzsiz xidmətlərinin Naxçıvan əhalisində də böyük qürur hissi doğurduğunu bildirərək dedi:

- Hörmətli Prezident!

Naxçıvan bu torpağın adını yüksəldən, şöhrətləndirən, onu dünyaya tanıtdıran, dahilik, ucalıq rəmzi olan bir insanın vətənidir. Ulu öndər Heydər Əliyevin vətəninə, ata yurdunuza, doğma Naxçıvanımıza xoş gəlmisiniz.

Sizin gəlişinizə həmişə sevinirik. Çünki Sizinlə hər bir görüş bizdə gələcəyə inam hissi yaradır, qurub-yaratmaq əzminizi yüksəldir. Bu gün açılışını etdiyiniz bu möhtəşəm Doğum Mərkəzi tibbin ən son nailiyyətlərini özündə əks etdirir, müasir avadanlıqla zəngindir. O, bütün Naxçıvan əhalisinə əvəzsiz bir

təhfədir. Naxçıvan Doğum Mərkəzinin kollektivi adından əmin edirəm ki, Sizin bizə etimadınızı layiqincə doğruldacaq, gələcəyimiz olan körpələrin dünyaya sağlam, gümrah göz açmaları üçün əlimizdən gələni edəcəyik.

Hörmətli Prezident, Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycanın daha gözəl gələcəyə qovuşacağına inanırıq. İnandığımız üçün də daim Sizinləyik. Bir daha bütün Naxçıvan əhalisi, Naxçıvan qadınları adından Sizə minnətdarlığımızı bildirir, Azərbaycanın gələcəyi naminə gördüyünüz möhtəşəm işlərdə uğurlar arzulayır, möhkəm cansağlığı diləyirik. Sağ olun.

Tibb ocağının kollektivini mərkəzin istifadəyə verilməsi münasibətilə təbrik edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Bu gözəl doğum evinin açılışı münasibətilə sizi təbrik edirəm. Çox qısa müddətdə, yəni bir il ərzində belə gözəl bina, Naxçıvan üçün çox dəyərli bir tibb ocağı tikilibdir. Çünki hər bir insanın həyatı doğum evindən başlayır və biz hamımız çox istəyirdik ki, burada ən yüksək standartlar tətbiq edilsin. Körpələrin sağlam doğulması və gənc nəslin sağlam böyüməsi üçün çox böyük əhəmiyyəti olan bu doğum evi yüksək keyfiyyətlə tikilibdir, burada ən gözəl avadanlıq quraşdırılıb. Azərbaycan xalqı sağlam olmalıdır. Gənc nəsil, uşaqlar sağlam böyüməlidirlər, dəyərli insanlara çevrilməlidirlər və insanın həyatı, sağlamlığı üçün doğum evinin çox böyük əhəmiyyəti vardır. Burada həm analara xidmət göstəriləcək, həm körpələr dünyaya sağlam gələcəklər.

Bilirsiniz ki, Azərbaycanda son illər uşaq ölümünün səviyyəsi kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. Bütün dövrlərə xas olan bu mənfi statistika görülən tədbirlər, yeni səhiyyə ocaqlarının yaradılması nəticəsində yaxşılaşmağa doğru dəyişmişdir. Bu doğum evinin imkanları o qədər genişdir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında hər bir körpə dünyaya gözünü bu doğum evində açmağa bilər. Çox önəmlidir ki, burada yüksək tibbi xidmət göstərilsin. Mən əminəm, bu belə də olacaq və Naxçıvan həkimləri həmişə olduğu kimi öz peşəkarlığını göstərəcəklər.

Biz bütövlükdə sosial məsələlərin həllinə böyük diqqət göstəririk. Səhiyyə sisteminin təkmilləşməsinə böyük vəsait qoyulur. Bu Doğum Mərkəzinin tikilməsi, bir də demək istəyirəm ki, Azərbaycanın bugünkü imkanlarını göstərir. Əgər bizim iqtisadi imkanlarımız, maliyyə resurslarımız olmasaydı, bəlkə də bunu etmək mümkün olmazdı. Güclü iqtisadiyyat güclü sosial siyasət deməkdir və biz bu siyasətə sadıq. Bu, Heydər Əliyev siyasətidir, onun bizə qoyduğu siyasi mirasdır. Bu gün Azərbaycanın inkişafı elədir ki, biz istənilən vəzifəni həll edə bilirik.

Naxçıvan da gündən-günə gözəlləşir, abadlaşır. Mən hər il Naxçıvanda oluram. Keçən ilin iyun ayında bu Doğum Mərkəzinin təməl daşını bərabər qoyduq. Keçən bir il ərzində Naxçıvanda çox böyük, gözəl, müsbətə doğru dəyişikliklər baş vermişdir. Həm yeni müəssisələr yaradılır, tibb məntəqələri açılır, həm də şəhər gözəlləşir, abadlaşır. Naxçıvanda yaşayan insanlar əminəm ki, bu gözəl dəyişikliklərdən böyük qürur hissi duyurlar.

Mən gələcək fəaliyyətinizdə sizə uğurlar arzulamaq istəyirəm. Sizin simanızda Azərbaycanın bütün tibb ictimaiyyətini bu gözəl Doğum Mərkəzinin istifadəyə verilməsi münasibətilə təbrik edirəm və sizə cansağlığı arzulayıram. Sağ olun.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev yeni alınmış təcili tibbi yardım avtomobillərinə baxdı.

Məlumat verildi ki, bu texnika əhaliyə səyyar tibbi xidmətin göstərilməsində etibarlı vasitədir. Ən müasir avadanlıqla təchiz olunmuş bu avtomobillər çağırışlara vaxtında çatmağa və mükəmməl ilkin tibbi yardım göstərməyə imkan verir. Səyyar tibbi xidməti təcrübəli heyətlər yerinə yetirəcəkdir.

AzərTAc
3 avqust 2009-cu il

“N” hərbi hissəsi ilə tanışlıq
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində “N” hərbi hissəsində olmuşdur.

Müdafiə naziri general-polkovnik Səfər Əbiyev Silahlı Qüvvələrin Ali baş komandanı İlham Əliyevə raport verdi.

Dövlətimizin başçısı hərbi hissənin yataqxanası ilə tanış oldu. Yataqxanada hərbiçilərin hərtərəfli istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Burada səliqə-sahman göz oxşayır.

Hərbi hissənin yeməxanası da müasirliyi ilə seçilir. Yeməxanada hərbiçilərin dolğun qidalanması üçün hərtərəfli imkan vardır.

Sonra Ali baş komandan İlham Əliyevə bu hərbi hissəyə gətirilən yeni müasir silahlar təqdim olundu.

Müdafiə naziri Səfər Əbiyev həmin silahlar barədə dövlət başçısına ətraflı məlumat verdi.

Son illərdə ölkəmizdə ordu quruculuğuna xüsusi əhəmiyyət verilir. Ali baş komandan İlham Əliyev Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə qayğısını əsirgəmir, ordunun müdafiə potensialının durmadan gücləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirir. Ordumuzun qüdrətlənməsi, Vətənin müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycan Ordusunun peşəkarlıqla yanaşı, maddi-texniki bazası da möhkəmlənir. Ölkəmizdə hərbi potensialın gücləndirilməsi, müasir ordunun yaranması üçün çox böyük işlər görülmüşdür. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu gün müasir texnika ilə təchiz edilmiş, Vətənin müdafiəsinə daim hazır olan yüksək nizam-intizama malik bir quruma çevrilmişdir. Respublikanın bütün hərbi hissələrində şəxsi heyətin üzərinə düşən müqəddəs vəzifəni hərtərəfli yerinə yetirməsi və mənalı istirahəti üçün ən yüksək səviyyədə şərait yaradılır.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etmişdir
(3 avqust 2009-cu il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 4-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etmişdir.

Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev Sarayının salonuna toplaşanlar – Azərbaycanın, o cümlədən muxtar respublikanın tanınmış hökumət nümayəndələri, elm, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, müxtəlif dövlətlərdən gəlmiş çoxsaylı qonaqlar, ölkəmizdəki diplomatik korpusun, Naxçıvan ictimaiyyətinin nümayəndələri Prezident İlham Əliyevi və xanımı Mehriban Əliyevanı hərərətlə qarşıladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə geniş nitq söylədi.

**Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin
nitqi**

- Əziz naxçıvanlılar, əziz dostlar!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli qonaqlar!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram və sizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85-ci ildönümü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Naxçıvan qədim Azərbaycan torpağıdır. Bu gözəl torpaqda əsrlər boyu xalqımız yaşayıb yaratmışdır. Naxçıvanda yerləşən tarixi və memarlıq abidələri Azərbaycan xalqının nə qədər böyük istedadı malik olduğunu əyani şəkildə göstərir. Naxçıvan Azərbaycana böyük şəxsiyyətlər bəxş etmişdir. Naxçıvan Azərbaycana ulu öndər Heydər Əliyevi bəxş etmişdir.

1924-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası yarandı. Respublika yarananda biz tamamilə başqa ictimai-siyasi quruluşda yaşayırdıq və o vaxt sovet rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycanın qədim torpağı olan Zəngəzur mahalı Ermənistanı verilmişdir. Bunun nəticəsində Naxçıvan ilə Azərbaycanın əsas hissəsi arasında coğrafi əlaqə pozuldu. Sovet İttifaqı dağılandıqdan sonra və hətta ondan bir qədər əvvəl Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti nəticəsində Naxçıvan blokada düşdü. Ermənistan Azərbaycanı müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda həmişə ittiham etməyə çalışır ki, Azərbaycan Ermənistanı blokada tətbiq edir. Amma əslində belə deyildir. Uzun illər ərzində Naxçıvan blokada şəraitində yaşayır və bu blokada bu gün də davam edir. Amma buna baxmayaraq Naxçıvan yaşayır, Naxçıvan inkişaf edir, Naxçıvanda böyük quruculuq işləri aparılır və Naxçıvanın uğurlu inkişafı ölkəmizin gücünü göstərir.

Sovet İttifaqının dağıldığı ərəfədə və ondan sonra Naxçıvan çox ağır günlər yaşayıb. O illərdə ancaq ulu öndər Heydər Əliyevin əzmkarlığı, qətiyyəti və siyasi bacarığı Naxçıvanı böyük bələlərdən qorudu. Azərbaycana edilmiş hərbi təcavüzdən - 1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsindən sonra Heydər Əliyev sovet rəhbərliyini kəskin şəkildə ittiham etdi və Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasından çıxdı. Bundan sonra ona qarşı böyük təzyiqlər başlandı. O, məcbur olub Moskvadan Bakıya döndü. Ancaq Bakıda o vaxtkı rəhbərlik təzyiqləri davam etdirirdi və Heydər Əliyev öz vətəninə, doğulduğu yerə - Naxçıvana gəldi. Onun gəlişi Naxçıvanı böyük bələlərdən qurtardı. Naxçıvanlılar Heydər Əliyevi qorudular, Heydər Əliyev isə Naxçıvanı qorudu.

Demək olar ki, ölkəmizin müstəqilliyinin bünövrəsi məhz o illərdə qoyulmuşdur. 1990-cı ildə Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının Ali Sovetinin sessiyasında qəbul edilmiş tarixi qərarlar Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini şərtləndirdi. Məhz o sessiyada - hələ Sovet İttifaqının dağılmasına təxminən iki il vaxt qalmışdı - Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adı dəyişdirildi, "Sovet Sosialist" sözləri çıxarıldı və Naxçıvan Muxtar Respublikası elan edildi. Məhz o sessiyada Azərbaycanın üçrəngli bayrağı dövlət bayrağı kimi qəbul edildi. O vaxt Azərbaycanda hələ Sovet Azərbaycanının bayrağı dalğalanırdı. O vaxt hələ Sovet İttifaqının dağılması haqqında heç kim düşünmürdü. O ağır, o çətin anlarda bu qətiyyətli qərarlar həm Naxçıvanı qorudu, həm də Azərbaycanın gələcək müstəqilliyini şərtləndirdi.

O da həqiqətdir ki, Sovet İttifaqında, o cümlədən Azərbaycanda 1991-ci ilin mart ayında Sovet İttifaqının saxlanması dair keçirilmiş referendum Naxçıvanda keçirilmədi. Naxçıvan o vaxt da öz qətiyyətini göstərdi. O vaxt da Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında naxçıvanlılar öz milli xüsusiyyətlərini ortaya qoydular.

Naxçıvan üçün o illər çox ağır, çətin keçirdi. Siz naxçıvanlıları bunu yaxşı xatırlayırınsınız. İqtisadi vəziyyət çox ağır idi. Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı təcavüz və işğalçılıq siyasəti nəticəsində Naxçıvan da çox ağır vəziyyətə düşmüşdü. Sənaye müəssisələri demək olar ki, dayanmışdı və Ermənistanın Naxçıvana qarşı hücumları da böyük narahatlıq doğururdu. Ancaq Heydər Əliyevin rəhbərliyi, onun qətiyyəti, naxçıvanlıların səfərbərliyi o çətin anlardan çıxmağa imkan verdi.

O vaxt Naxçıvanın müdafiə məsələləri çox ciddi ortaya qoyulmuşdu. Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri seçildəndən bir neçə gün sonra Naxçıvanda Dövlət Müdafiə Komitəsi yarandı və məhz o tədbirlər nəticəsində Naxçıvan özünü qoruya bilmişdir. Çünki o vaxt Azərbaycandan heç bir yardım göstərilmirdi, Azərbaycanın o vaxtkı rəhbərliyi Naxçıvana qarşı çox ədalətsiz siyasət aparırdı.

Ancaq Heydər Əliyevin amalı tam başqa idi. Onun məqsədi naxçıvanlıları qorumaq, Naxçıvanı qorumaq, erməni hücumlarının qarşısını almaq və muxtar respublikanın uğurlu inkişafını təmin etmək idi. O vaxt naxçıvanlılar Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında böyük qəhrəmanlıq və şücaət göstərmişdilər. Ermənistan tərəfindən edilən bütün hücumlara çox layiqli cavab verilmişdi və düşmən yerinə oturdulmuşdu. O anlarda, o aylarda, o illərdə Naxçıvanın taleyi həll olunurdu və bir daha o tarixə nəzər salaraq görürük ki, əgər Heydər Əliyev o vaxt Naxçıvanda olmasaydı, yəqin ki, Naxçıvanın taleyi çox acınacaqlı ola bilərdi.

Beləliklə, Naxçıvanın o ağır illərini yada salmaqla bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, ulu öndər Heydər Əliyev bütün dövrlərdə, çalışdığı bütün vəzifələrdə, ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, həmişə Azərbaycan xalqını müdafiə edirdi, doğma Azərbaycanın inkişafına səy göstərirdi. Bunun nəticəsində bu gün Azərbaycan və onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan çox sürətlə inkişaf edir. Bu inkişaf özünü bütün sahələrdə - həm iqtisadi, həm sosial məsələlərin həllində, həm də müdafiə potensialının gücləndirilməsində, Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərinin möhkəmləndirilməsində büruzə verir. Naxçıvanın bugünkü siması bunun əyani sübutudur.

Naxçıvanın hərbi potensialı çox yüksək səviyyədədir. Dünən hərbi hissədə olarkən mən bir daha gördüm ki, Naxçıvanın müdafiəsi üçün hər şey edilib və Naxçıvan özünü istənilən hücumlardan tam şəkildə müdafiə etməyə və eyni zamanda, istənilən hərbi vəzifəni icra etməyə qadirdir.

1993-cü ildə Azərbaycanda vətəndaş müharibəsi və erməni işğalı nəticəsində vəziyyət çox gərginləşmişdi. O vaxt xalqın tələbi ilə Heydər Əliyevin Bakıya qayıtması və Azərbaycana rəhbərlik etməsi nəticəsində ölkəmiz öz müstəqilliyini qoruya bilmişdir. Çünki müstəqilliyimiz əldən gedirdi. 1991-ci ildən başlayaraq 1993-cü ilin yay aylarına qədər Azərbaycanda baş vermiş qanlı və faciəli hadisələr müstəqilliyimizi sual altına qoymuşdu. Biz o acı tarixi yaşamışdıq. Eynilə 1918-1920-ci illərdəki kimi, cəmi iki illik müstəqillikdən sonra ölkəmizin müstəqilliyi əldən getdi. Əgər Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərliyə gəlməsəydi, 1990-cı illərdə də bu təkrar oluna bilərdi. Məhz onun səyləri nəticəsində Azərbaycan o çətin, ağır vəziyyətdən çıxıb bilmişdir və 1993-2003-cü illər Azərbaycanın dirçəliş və inkişaf illəri olmuşdur. Azərbaycanın qarşısında duran əsas vəzifələr məhz o illər ərzində öz həllini tapdı. Siyasi, hərbi, iqtisadi böhran aradan qaldırıldı, Azərbaycanda sabitlik yarandı, inkişaf üçün çox mühüm addımlar atıldı. Azərbaycan xarici investisiyaları böyük həcmdə cəlb edə bilmişdir ki, bu da Azərbaycanın indiki uğurlu inkişafının təmin olunması üçün mühüm rol oynayır.

Azərbaycanda Heydər Əliyev tərəfindən başlanmış və bu gün uğurla davam etdirilən neft strategiyası ölkəmizi çox böyük dərəcədə inkişaf etdirmişdir. Məhz 1993-2003-cü illər Azərbaycanın müstəqilliyi üçün həlledici illər olmuşdur. Məhz o illərdə bugünkü Azərbaycanın - güclü Azərbaycanın yaradılması mümkün olmuşdur.

O illərdə başlanmış və uğurla davam etdirilən siyasi və iqtisadi islahatlar, ölkəmizdə gedən demokratikləşmə prosesləri, hüquqi dövlətin qurulması, qanunun aliliyi bu gün Azərbaycanı dünya birliyinə uğurla inteqrasiya etmək üçün öz rolunu oynayır. Bu islahatlar davam etdirilir, Azərbaycan müasir dövlətdir, Azərbaycanın çox güclü iqtisadi potensialı vardır. Bu iqtisadi potensial təkcə enerji amillərindən asılı deyildir. Bu il dünyada yaşanan iqtisadi və maliyyə böhranı bunu bir daha nümayiş etdirdi. Bu böhrana baxmayaraq Azərbaycan iqtisadiyyatı uğurla inkişaf edir. Bu il iqtisadi artım müşahidə olunur. Qeyri-neft sektorunda 4 faizdən çox artım olmuşdur. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın ümumi daxili məhsulu (ÜDM) birinci altı ayda 3,6 faiz artmışdır. Bu gün Azərbaycan istənilən iqtisadi, siyasi və sosial məsələni həll edə bilər.

Ölkəmizin beynəlxalq mövqeləri möhkəmləndirilir. Azərbaycan dünya birliyində etibarlı tərəfdaş kimi tanınır və bizimlə dostluq münasibətlərində olan ölkələrin sayı artır. Azərbaycan investisiyalar üçün

çox cəlbədicə ölkədir. Biz bütün ölkələrlə öz münasibətlərimizi qarşılıqlı maraqla, qarşılıqlı hörmətlə əsasda qururuq və bu, Azərbaycana böyük uğurlar gətirir. Eyni zamanda, Azərbaycanın iqtisadiyyatı o qədər güclənibdir ki, biz özümüzü tam şəkildə təmin edirik. Biz heç kimdən asılı deyilik, heç bir maliyyə yardımına ehtiyacımız yoxdur və bu böhranlı aylar bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycan öz hesabına yaşaya bilər və yaxşı yaşaya bilər.

Azərbaycanın bütün bölgələri bu gün inkişaf edir. Azərbaycanın iqtisadiyyatı çoxşaxəli iqtisadiyyatdır. Son illər ərzində qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün böyük investisiyalar qoyulmuşdur. O investisiyaların böyük əksəriyyəti dövlət tərəfindən qoyulmuşdur. Həm sənaye potensialının inkişafı, həm yeni iş yerlərinin açılması, həm də idxalın azalması və yerli istehsalın artırılması üçün görülən əməli tədbirlər nəticəsində biz bu gün özümüzü demək olar ki, bütün cəhətlərdən təmin edirik. Enerji təhlükəsizliyimiz təmin edilib, nəqliyyat təhlükəsizliyimiz təmin edilib, ərzaq təhlükəsizliyimiz təmin edilib. Bu üç amil hər bir ölkənin inkişafı üçün mühüm rol oynayır. Bu üç istiqamətdə Azərbaycan çox böyük uğurlarla fəxr edə bilər. Bu vaxta qədər əldə edilmiş uğurlar əlbəttə ki, bundan sonrakı illərdə böyük rol oynayacaqdır. Biz iqtisadi və siyasi islahatları bundan sonrakı illərdə davam etdirəcəyik.

Azərbaycanda sosial məsələlərin həllinə çox böyük diqqət göstərilir. Bu da ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətidir: güclü iqtisadiyyat, güclü sosial siyasət və insanların rifah halının yaxşılaşdırılması üçün atılmış konkret addımlar. Bizim siyasət konkret işlər deməkdir. Bizim siyasət insanların gündəlik həyatında özünü göstərir. Bizim siyasət Azərbaycanın iqtisadi gücündə özünü göstərir. Bu siyasət müstəqil ölkəmizi çox böyük dərəcədə gücləndirir və bir daha demək istəyirəm ki, beynəlxalq mövqelərimizi təmin edir. Bölgədə Azərbaycanın iştirakı olmadan istər siyasi, istər iqtisadi, energetika və başqa sahələrdə heç bir layihə, heç bir təşəbbüs icra edilə bilməz. Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi üçün çox önəmli ölkəyə çevrilə bilər. Biz özümüzü tam şəkildə təmin edirik. Azərbaycanın enerji potensialı çox böyükdür və biz bu potensialdan çox səmərəli şəkildə istifadə edirik.

Mən dünən Naxçıvanda yeni tikilmiş, yaxud da ki, təmir edilmiş bir neçə obyektin, o cümlədən, Heydər Əliyev Sarayının yenidən qurulmasından sonra açılışında iştirak etdim. Bu gün Heydər Əliyev Sarayında əsaslı təmirdən sonra birinci tədbirdir. Əlbəttə ki, bu tədbir məhz Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bağlı olmalı idi. Mən çox şadam ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85-ci ildönümünü biz bu gözəl sarayda – ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan sarayda qeyd edirik.

Dünən, eyni zamanda, Naxçıvanda həm sənaye müəssisələrinin, həm də sosial obyektlərin açılışı olub. Çox gözəl Doğum Mərkəzinin açılışı olub. Şərurda yeni, müasir Olimpiya Kompleksinin açılışında iştirak etdim. Şahmat məktəbi, “Badamlı” zavodu, Heydər Əliyev Sarayı – ancaq bir gündə bir neçə gözəl, müasir obyektin açılması bir daha onu göstərir ki, Naxçıvan çox uğurla, çox sürətlə inkişaf edir.

Bunu Naxçıvan sakinləri görürlər, bilirlər, eyni zamanda, mən əminəm ki, Bakıdan gəlmiş qonaqlar bu gün bunu görə biləcəklər. Mən hər il Naxçıvanda oluram və hər dəfə Naxçıvanda gördüyüm dəyişikliklər məni ürəkdən sevindirir, çox sevindirir. Naxçıvan ən müasir şəhərə çevrilə bilər. Naxçıvan Muxtar Respublikasında ən müasir infrastruktur yaradılır, sosial obyektlərin tikintisi geniş vüsət alıb. Məktəblər, xəstəxanalar tikilir. Bu gün Şahbuz rayonunda mərkəzi xəstəxananın açılışında iştirak edəcəyik. Naxçıvanda sənaye obyektlərinin tikintisi uğurla gedir və artıq muxtar respublikanın çox önəmli ixrac potensialı yaradılır.

Kənd təsərrüfatının inkişafında böyük işlər görülüb. Naxçıvan özünü taxılla təmin edir. Burada son illər ərzində istifadəyə verilən emal müəssisələri Naxçıvanın tələbatını ödəyir və eyni zamanda, böyük ixrac potensialını yaradır. Vayxır su elektrik stansiyasında istehsal olunan elektrik enerjisi Naxçıvanın enerji potensialını gücləndirir. Orada yaradılmış dəryaça Naxçıvanın suvarma problemlərini həll edir. Muxtar respublikada yaradılmış elektrik stansiyaları həm daxili tələbatı tam şəkildə ödəyir, eyni zamanda, Naxçıvan bu gün qonşu Türkiyəyə elektrik enerjisi ixrac edir. O Naxçıvan ki, əvvəllər qaranlıq, zülmət içində yaşayırdı. Bu gün Naxçıvan nurlu, işıqlı şəhərdir. Naxçıvanın ixrac potensialı gündən-günə artacaqdır.

Naxçıvanda qazlaşdırma prosesi tamamilə başa çatıb. On üç il fasilədən sonra 2005-ci ilin sonunda Naxçıvana qazın verilməsi bərpa edildi. Biz dünən Naxçıvanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün əlavə tədbirlərin görülməsi haqqında konkret qərarlar qəbul etdik. Naxçıvanda tikiləcək böyük həcmli qaz anbarları qış aylarında muxtar respublikanı dayanıqlı qazla təmin etmək üçün imkan yaradacaqdır.

Bütün bunlar muxtar respublikanın iqtisadi və sənaye potensialını gücləndirir, Naxçıvanda çox geniş quruculuq, abadlıq işləri aparılır, şəhər gözəlləşir, yeni binalar tikilir, köhnə binalar təmir edilir. Bir sözlə, hər bir Naxçıvan sakinini əldə edilmiş bu uğurlarla haqlı olaraq fəxr edə bilər. Mən bütün naxçıvanlıları

bu böyük uğurlar münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Naxçıvan rəhbərliyinə və Naxçıvanın rəhbəri Vasif Talibova öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Əziz dostlar, bu gün bayram günüdür. Biz bu bayramı birlikdə qeyd edirik. Gələcəkdə belə bayramlar çox olacaq, həm muxtar respublikanın yubileyləri, eyni zamanda, burada yaradılmış hər bir böyük müəssisə, səhiyyə, təhsil ocağı bizim üçün bayramdır. Naxçıvanın güclü olması Azərbaycanın güclü olması deməkdir. Naxçıvan strateji ərazidə yerləşir. Naxçıvanın çox böyük siyasi və strateji əhəmiyyəti vardır. Azərbaycanın müstəqilliyinin əldə edilməsində Naxçıvanın və naxçıvanlıların çox böyük əməyi olmuşdur. Mən əminəm ki, həmişə olduğu kimi naxçıvanlılar bundan sonra da Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi işində, Azərbaycanın müasir dövlət kimi inkişaf etməsi işində öz sözlərini deyəcəklər və öz dəyərli töhfələrini verəcəklər.

Əziz dostlar, mən bu gözəl yubiley münasibətilə sizi bir daha ürəkdən təbrik etmək istəyirəm, sizə cansağlığı, işlərinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Yaşasın Naxçıvan Muxtar Respublikası!

Eşq olsun Azərbaycan xalqına!

(Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi böyük diqqətlə dinlənilmiş və dəfələrlə sürəkli alqışlarla qarşılandı).

X X X

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif TALIBOV çıxış edərək demişdir:

-Möhtərəm Prezident!

Yubiley tədbirinin hörmətli iştirakçıları!

85 il bundan əvvəl - 1924-cü il fevral ayının 9-da Azərbaycanın dövlətçilik tarixində özünəməxsus mərhələ təşkil edən mühüm bir hadisə baş verdi: Naxçıvan Muxtar Respublikası təşkil olundu.

Naxçıvanın muxtariyyəti böyük tarixi, hərbi-siyasi və diplomatik mübarizələrin nəticəsi kimi meydana çıxmış, gərgin, ağır, eyni zamanda şərəfli bir yol keçmişdir. Ötən 85 il ərzində çox hadisələr olmuşdur. Həmin hadisələrin fonunda ümummilli lider Heydər Əliyevin aşağıdakı fikirləri bütün dövrlər üçün ciddi aktuallıq kəsb edir: "Naxçıvanın muxtariyyəti tarixi nailiyyətdir, biz bunu qoruyub saxlamalıyıq. Naxçıvanın muxtariyyəti Naxçıvanın əldən getmiş başqa torpaqlarının qaytarılması üçün ona xidmət edən çox böyük amildir. Biz bu amili qoruyub saxlamalıyıq".

Bu əlamətdar gündə Naxçıvanın və onun muxtariyyətinin böyük hamisi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ümummilli lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsini yad edir, ruhu şad olsun, deyirik.

Xalqımızın böyük oğlunun siyasi xəttinin davamçısı cənab İlham Əliyev Azərbaycanın, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasının tarixinə və müasir inkişafı ilə bağlı məsələlərə böyük həssaslıq, əsl dövlətçilik münasibəti göstərir. Azərbaycanın qədim və zəngin mədəniyyətə, çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrinə malik olan Naxçıvan diyarının muxtariyyət tarixinin diqqətlə öyrənilməsi və təbliğ olunması vacibliyini bir vəzifə kimi qarşıya qoyan dövlətimizin başçısı demişdir: "Ermənistanın apardığı təcavüzkarlıq siyasəti nəticəsində Azərbaycandan qismən təcrid olunmuş vəziyyətdə, blokada şəraitində yaşamaq məcburiyyətində qalan, tez-tez bədnam qonşuların ərazi iddiaları obyektinə çevrilən Naxçıvanın tarixinin hələ də tədqiq edilməyə ehtiyacı olan səhifələri açılmalı, bu diyarın tam dolğun, obyektiv tarixi xalqımıza, habelə dünya ictimaiyyətinə olduğu kimi çatdırılmalı, erməni siyasətçilərinin tarixi saxtalaşdırmaq cəhdlərinə tutarlı cavab verilməlidir".

Naxçıvan Muxtar Respublikasının yubiley tədbirlərinin keçirilməsi muxtariyyət tariximizin yenidən və əsaslı şəkildə öyrənilməsi, xalqımızın dünəni, bu günü və sabahı üçün çox mühüm əhəmiyyəti olan hadisədir.

Naxçıvan ən qədim dövrlərdən başlayaraq Azərbaycan dövlətçiliyinin və azərbaycançılığın qorunub saxlanması üçün özünəməxsus rol oynamışdır. Əlverişli təbii-coğrafi mövqeyi, Şərqlə Qərbi birləşdirən qədim İpək yolunun üstündə yerləşməsi onu fəthlərin, böyük dövlətlərin geosiyasi maraqlarının kəsişdiyi regiona çevirmişdir. Ərazisi dəfələrlə işğal olunsada, əldən-ələ keçsədə, Naxçıvan heç vaxt qəddini əyməmiş, xalqımıza məxsus mədəniyyəti, adət-ənənələri, ən vacibi isə, tarixi ərazisini qoruyub saxlaya bilmiş, müasir dövrümüzədək gətirib çıxarmışdır.

Naxçıvan ölkəmizin dövlətçilik tarixində də mühüm rol oynamışdır. Min illər boyunca Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan bu torpaqda X əsrdə "Naxçıvan şahlığı" adlı xüsusi feodallıq

yarlanmış, Naxçıvan şəhəri XII əsrdə qüdrətli Atabəylər dövlətinin paytaxtı olmuşdur. 1747-ci ildə Azərbaycan ərazisində yaranmış 18 xanlıqdan biri olan Naxçıvan xanlığı bölgənin inkişafına, müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsinə, inzibati idarəçiliyin formalaşmasına özünəməxsus töhfələr vermişdir. Bu dövrdə Naxçıvan xanlığının oynadığı rolu dövlətçilik tarixi baxımından müstəsna xidmət kimi dəyərləndirən ulu öndərimiz demişdir: “Azərbaycanın bir parçası olan Naxçıvanda dövlətçilik sonrakı dövrlərdə, orta əsrlərdə də olubdur. Azərbaycanın xanlıqlara bölünən dövründə də Naxçıvan xanlığı yaranıbdir. Naxçıvan xanlığı Atabəylər dövlətçiliyinin davamı kimi özünü göstərmişdir. İrəvan xanlığı, Naxçıvan xanlığı, Azərbaycanın başqa bölgələrinin xanlıqları - bu xanlıqlar Azərbaycan dövlətçiliyini təmsil ediblər, Azərbaycanı qoruyub yaşadıblar. O dövrdə ayrı-ayrı ölkələr tərəfindən Azərbaycanı, o cümlədən Naxçıvanı ələ keçirmək cəhdləri olmuşdur. Azərbaycan xalqı bunlara sinə gərmiş, o cümlədən naxçıvanlılar Naxçıvanı qoruyub saxlamışlar”.

Naxçıvanın xarici müdaxilələrdən qorunmasında Araz-Türk Respublikasının da mühüm xidmətləri olmuşdur. 1918-ci ildə Naxçıvan şəhəri bir milyondan çox əhaliyə malik olan Araz-Türk Respublikasının paytaxtı idi. Tarixi proseslərin sonrakı inkişafının nəticəsi olaraq Naxçıvan 1921-ci ilin martından Naxçıvan Sovet Sosialist Respublikası, 1923-cü il iyunun 16-dan Naxçıvan Diyarı, 1924-cü il fevralın 9-dan Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası, 1990-cı il noyabrın 17-dən isə Naxçıvan Muxtar Respublikası adlandırılmışdır.

“Naxçıvanın muxtariyyət qazanması Azərbaycan xalqının ən mühüm nailiyyətlərindən biridir”, - deyən Ali Məclisin sədri Vasif Talıbov bildirmişdir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının taleyi 1921-ci ildə imzalanan 2 mühüm beynəlxalq sənədlə təyin edilmişdir. Bunlar Moskva və Qars müqavilələridir. Həmin sənədlərdəki müvafiq bəndlərdə Naxçıvana verilən muxtariyyətin əsasları göstərilmişdir. Həmin sənədlərdə Naxçıvan ərazisinin beynəlxalq müqavilələrlə qorunan toxunulmazlıq hüququ da təsbit edilmişdir. 1924-cü il fevralın 9-da isə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası yaradılmışdır. Ali Məclisin sədri demişdir:

-Ümummilli liderimizin dediyi kimi, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaradılması Azərbaycan xalqının olduqca mürəkkəb bir siyasi şəraitdə əldə etdiyi ən böyük tarixi nailiyyət idi”.

Qeyd olunanlar onu göstərir ki, ötən dövr ərzində ölkəmizdə muxtariyyətin möhkəm siyasi və hüquqi bazası formalaşmış, böyük bir inkişaf yolu keçmişdir. Naxçıvanın muxtar respublika statusu bu bölgənin 85 illik tarixi taleyində, onun ərazisinin qorunub saxlanması və təhlükəsizliyinin təmin edilməsində çox mühüm rola malikdir.

Ötən əsrin 90-cı illərində - bölgəyə erməni hücumlarının aramsız xarakter aldığı bir dövrdə, Azərbaycanın əsas ərazisi ilə əlaqələrin kəsildiyi şəraitdə Naxçıvanın muxtariyyət statusu çevik siyasi, iqtisadi və humanitar xarakterli addımların atılmasına, muxtariyyətin ərazisinə edilən qəsdlər barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılmasına, beləliklə də, Azərbaycanın tarixi ərazisinin qorunub saxlanmasına imkan yaratmışdır.

Vasif Talıbov qeyd etmişdir ki, Naxçıvanın muxtariyyət statusu ötən əsrin 90-cı illərində Azərbaycanın müstəqillik uğrunda apardığı mübarizə dövründə mühüm mərhələ təşkil etmişdir. Bu statusun ulu öndər Heydər Əliyevin 1990-93-cü illərdəki siyasi fəaliyyəti dövründə Naxçıvanın xalqımızın suveren hüquqlarının təmin edilməsi uğrunda gedən mübarizənin mərkəzinə çevrilməsinə imkan verdiyini vurğulayan Ali Məclisin sədri bildirmişdir:

-Bu dövrdə ölkəmizin müstəqilliyi ilə bağlı qanunvericilik təşəbbüsü hüququ istisnasız olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinə məxsus olmuşdur. Belə ki, 1990-cı il noyabrın 17-də ümummilli liderimizin rəhbərliyi ilə keçən Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Sovetinin birinci sessiyasında “Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adının dəyişdirilməsi haqqında”, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının ali dövlət hakimiyyət orqanları haqqında”, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət rəmzləri haqqında” tarixi qərarlar qəbul olunmuşdur. O zamankı Azərbaycan rəhbərliyinin Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının qorunub saxlanmasına dair göstərdiyi təşəbbüslərin əksinə olaraq, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi 1991-ci il 14 mart tarixli qərarı ilə SSRİ-nin saxlanması dair ümumittifaq referendumunda Naxçıvan Muxtar Respublikasının iştirakının yolverilməz olduğunu bəyan etmişdir. 1991-ci ilin oktyabrında “Keçid dövründə SSRİ İttifaqının dövlət hakimiyyət və idarəetmə orqanları haqqında” SSRİ qanununun müzakirəsi zamanı da Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi Azərbaycan dövlət hakimiyyət orqanlarından fərqli mövqe tutaraq SSRİ-nin yenidən bərpasına və unitar ittifaq dövlətinin möhkəmləndirilməsinə yönəldilən cəhdləri rədd etmiş, Azərbaycan Ali Sovetindən də müvafiq qərarların qəbul olunmasını xahiş etmişdir.

Naxçıvanın muxtariyyət statusu bu dövrdə erməni işğalı təhlükəsinin aradan qaldırılması, ağır blokada şəraitində adamların yaşayışının təmin olunması sahəsində də taleyüklü qərarların qəbul edilməsinə şərait yaratmış, Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbəri kimi ümummilli lider Heydər Əliyev qonşu İran və Türkiyə respublikaları ilə əlaqələr quraraq bu ölkələrdə səfərlərdə olmuş, müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığa dair protokollar imzalamışdır.

“Naxçıvanın muxtariyyət statusu bu gün də Azərbaycandan ayrı düşən, blokada şəraitində yaşayan regionda dövlət hakimiyyət orqanlarının ahəngdar fəaliyyətini təşkil edən mühüm amildir”, - deyən Vasif Talibov bildirmişdir ki, əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan Naxçıvan MR-in qonşu ölkələrlə əməkdaşlıq siyasəti uğurla davam etdirilir. O da bildirilmişdir ki, Naxçıvanın muxtariyyət statusu bölgənin tarixi taleyində əhəmiyyətli rola malik olmuş, Azərbaycanın bu qədim ərazisində təhlükəsizliyin təmin olunmasında mühüm amil kimi çıxış etmişdir. Vasif Talibov Naxçıvan MR-in 85 illik yubileyinin keçirilməsinin əhəmiyyətinə də toxunaraq demişdir:

-Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 6 fevral tarixli Sərəncamı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85 illik yubileyinin ölkəmizdə geniş şəkildə və yüksək səviyyədə qeyd olunması muxtar respublikaya göstərilən dövlət qayğısının daha bir parlaq ifadəsidir.

Möhtərəm Prezident, Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncamınıza, qayğınıza və bu əlamətdar bayramı naxçıvanlılarla bir yerdə qeyd etdiyinizə görə Sizə muxtar respublikanın bütün əhalisi adından və öz adımdan dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Vasif Talibov demişdir ki, bu gün Naxçıvan bütün ölkədə aparılan quruculuq işlərində fəal iştirak edir. Bütün bunların kökündə isə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən hazırlanan və Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi inkişaf proqramı dayanır. Vasif Talibov 5 min illik tarixi olan Naxçıvanın inkişafında ümummilli liderimizin xidmətlərini xatırladaraq demişdir ki, məhz Heydər Əliyevin titanik fəaliyyəti sayəsində Azərbaycan dünya birliyinin fəal üzvü olmaqla öz inkişaf yolunu tapmışdır:

-Ümummilli lider Heydər Əliyevin şah əsəri bu gün dünya birliyində öz layiqli yerini tutan müasir, müstəqil Azərbaycan Respublikasıdır. Həyatının mənası hesab etdiyi Azərbaycanı dirçəltmək, tərəqqiyə qovuşdurmaq böyük öndərimizin müqəddəs amalı idi. O, bu yolda bütün enerjisini sərf edir və deyirdi: “Mən istəyirəm ki, mənim arzum, istəklərim, Azərbaycan dövləti haqqında, müstəqil Azərbaycanın gələcəyi haqqında və Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan haqqında planlarım, arzularım yerinə yetirilsin”. Ulu öndərimiz arzularının həqiqətə çevriləcəyi günün çox da uzaqda olmadığını qəti əminliklə bəyan edir və bildirirdi: “İnanıram ki, axıra çatdıra bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri İlham Əliyev başa çatdıra biləcəkdir. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm”.

Artıq rifaha və tərəqqiyə qovuşmuş müstəqil ölkəmizin zəngin quruculuq səhifələri böyük öndərimizin arzularının reallaşdığından xəbər verir. Bu reallıq heç bir siyasi güc mərkəzindən asılı olmayan, böyük dövlətlərin maraqlarını xalqının mənafeyinə tabe etməyi bacaran müasir, müstəqil, güclü Azərbaycandır.

Əgər ümummilli liderimiz ötən əsrin 70-ci illərində geridə qalmış aqrar Azərbaycan Respublikasını müttəfiq respublikalar içərisində lider respublikaya çevirdisə, bu gün bu siyasi kursun davamçısı hörmətli İlham Əliyev müstəqil Azərbaycanı lider dövlətə çevirdi.

Vasif Talibov Naxçıvanın son beş ildə keçdiyi inkişaf yolundan da danışmış, bu inkişafın dövlətimizin başçısının qayğısı nəticəsində baş verdiyini diqqətə çatdıraraq bildirmişdir:

-Ölkə Prezidentinin Naxçıvan Muxtar Respublikasına etdiyi səfərlər zamanı 40-dan çox mühüm əhəmiyyətli obyektin istifadəyə verilməsi, uzun fasilədən sonra muxtar respublikaya təbii qazın nəqlinin bərpa olunması muxtar respublikanın inkişafına göstərilən dövlət qayğısının ifadəsidir.

Göstərilən diqqət və qayğının nəticəsidir ki, ötən beş il ərzində muxtar respublikada ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsalının həcmi 3,5 dəfədən çox artaraq 232 milyon manatdan 796 milyon manata çatmışdır. Adambaşına düşən ÜDM-in həcmi isə 637 ABŞ dollarından 2 min 500 ABŞ dollarına çataraq 4 dəfə artmış, büdcənin həcmi bu dövrdə 48 milyon manatdan 5,7 dəfə artaraq 273 milyon manat olmuşdur.

İqtisadiyyatın inkişafı muxtar respublikanın xarici iqtisadi əlaqələrinin də artmasına səbəb olmuşdur. Beş il ərzində xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi 3 dəfə artaraq 39 milyon ABŞ dollarından 104 milyon ABŞ dollarına çatmışdır. Beş il ərzində yeni emal və istehsal müəssisələrinin yaradılması sənayenin inkişafına öz təsirini göstərmiş, 2004-cü illə müqayisədə 2008-ci ildə sənaye məhsulunun həcmi 26 milyon manatdan 164 milyon manata çataraq 6 dəfə artmışdır.

Məhsul istehsalının artımına birbaşa təsir göstərən amillərdən biri də özəl bölmənin inkişaf etdirilməsidir. Əgər 2004-cü ildə muxtar respublika sahibkarlarına 3 milyon manata yaxın kredit

verilmişdisə, cari ildə maliyyə dəstəyinin həcmi 6 dəfə artırılaraq 19 milyon manata yaxın olmuşdur. Bunun nəticəsidir ki, 2004-2009-cu illər ərzində muxtar respublikada 184 yeni istehsal və xidmət sahəsi yaradılmışdır. İndi Naxçıvan Muxtar Respublikasında 87 növdə ərzaq, 148 növdə qeyri-ərzaq olmaqla, ümumilikdə, 235 növdə məhsula olan tələbat daxili imkanlar hesabına ödənilir.

Yeni istehsal sahələrinin istifadəyə verilməsi nəticəsində əhalinin məşğulluq səviyyəsi artmışdır. 2003-cü il oktyabrın 1-dən 2009-cu il avqust ayının 1-dək muxtar respublikada 40 min 28 yeni iş yeri açılmışdır ki, onun da 25 min 942-si, yaxud 65 faizi daimi iş yerləri olmuşdur.

Ali Məclisin sədri Vasif Talıbov demişdir ki, son beş ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasına qoyulan investisiyaların həcmi də artmışdır. İnfrastruktur obyektlərinin tikintisi davam etdirilmişdir. Təhsil, səhiyyə və digər sosial obyektlər inşa olunmuşdur. Məktəb tikintisində Heydər Əliyev Fondu xüsusi fəallıq göstərmişdir. Fondun təşəbbüsü ilə 7 məktəb binası inşa olunmuşdur. Elmin inkişafı və Naxçıvan MR-in tarixi ilə bağlı araşdırmaların aparılması istiqamətində ciddi nəticələr əldə edilmiş, tarixi abidələrin bərpası ilə bağlı tədbirlər görülmüşdür. Muxtar respublikada meliorasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi, əhalinin taxıla olan tələbatının ödənilməsi sahəsində ciddi nailiyyətlər əldə edilmiş, əhalinin təbii qaz və elektrik enerjisinə olan tələbatı tam ödənilmişdir. Bu illərdə əhalinin rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində mühüm addımlar atılmışdır. V.Talıbov demişdir:

-Əhali gəlirlərinin həcmi 2004-cü illə müqayisədə 2008-ci ildə 3 dəfə artaraq 216 milyon manatdan 684 milyon manata çatmışdır.

Adambaşına gəlirlərin həcmi 2004-cü ildəki 582 manata nisbətən 3 dəfə artaraq 1768 manata, orta aylıq əməkhaqqının məbləği isə 3,5 dəfə artaraq 68 manatdan 235 manata qalxmışdır. Cari ilin 6 ayında isə orta aylıq əməkhaqqının məbləği 260 manat təşkil etmişdir.

Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşması şəxsi vəsait hesabına tikilən fərdi yaşayış sahələrinin də artmasına səbəb olmuşdur. Əgər 2004-cü ildə əhalinin şəxsi vəsaiti hesabına 28 min kvadratmetr yaşayış sahəsi tikilmişdirsə, 2008-ci ildə və cari ilin 6 ayında bu göstərici 6 dəfə artaraq 184 min kvadratmetr olmuşdur. Əldə olunan inkişaf öz növbəsində bir vaxtlar müxtəlif səbəblərdən muxtar respublikanı tərk etmiş vətəndaşların geri qayıtmasına, əhali artımına və məskunlaşmaya da öz təsirini göstərmişdir. Son 5 il yarım ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının əhalisi 20 min nəfər artmış, əhalinin ümumi sayı isə 400 minə çatmışdır.

Göründüyü kimi, Azərbaycan və onun Naxçıvan Muxtar Respublikası uğurlu yol keçmişdir. Bunun nəticəsini təkcə rəqəmlərdə yox, eyni zamanda real həyatda, şəhər və rayon mərkəzlərimizin, kəndlərimizin dəyişən simasında, tikilən infrastruktur obyektlərində, insanların firavanlığının, həyat şəraitinin yaxşılaşmasında görürük. Bu inkişafa öz töhfəsini verənlərin əməyi yüksək qiymətləndirilmiş, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamları ilə 14 nəfər orden, 204 nəfər medalla təltif olunmuş, 100 nəfər müxtəlif fəxri adlara layiq görülmüşdür. Həmçinin dövlətimizin başçısı tərəfindən 12 nəfər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünə, 33 nəfər isə Prezident mükafatına layiq görülmüşdür. Bundan başqa 160 nəfər Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəxri adları ilə təltif olunmuşdur.

Yubiley tədbirinin hörmətli iştirakçıları!

Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85 il ərzində keçib gəldiyi yol, ondan çıxarılan nəticə bir daha təsdiqləyir ki, xilasımız və inkişafımız ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ötən hər ili göz önünə gətirəndə bir daha əmin oluruq ki, ölkəmizdə Heydər Əliyev siyasi kursunun alternativini yoxdur. Bu kurs, bu yol Azərbaycanda sosial-iqtisadi inkişafın yeni tələblər baxımından təmin olunmasının yeganə düzgün yoludur. Bu yol ölkəmizin dününün, bu gününün, sabahının və gələcəyinin yoludur. Bu yolu uğurla davam etdirən ölkəmizin Prezidenti cənab İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ən başlıcası, ölkədə Heydər Əliyev siyasəti davam etdirilməlidir.

Diqqətinizə görə sağ olun.

X X X

Prezident İlham Əliyevin 2009-cu il 3 avqust tarixli sərəncamları ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafında xidmətlərinə görə muxtar respublikanın bir qrup ziyalısi müxtəlif orden və medallara, fəxri adlara layiq görülmüşlər. Dövlətimizin başçısı həmin mükafatları sahiblərinə təqdim etdi.

X X X

Yubiley mərasiminin rəsmi hissəsindən sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasının incəsənət ustalarının ifasında konsert proqramı nümayiş olundu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva, təntənəli mərasimdə iştirak edən qonaqlar konsert proqramına maraqla tamaşa etdilər.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

**Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri
Naxçıvan hava limanında qarşılanma
(5 may 2010-cu il)**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfərə gəlmişdir.

Naxçıvan beynəlxalq hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov qarşıladı.

Azərbaycan Prezidenti Naxçıvan Muxtar Respublikası hökumətinin üzvləri ilə görüşdü.

**AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr**

Naxçıvan şəhərində ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
(5 may 2010-cu il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzində ucaldılan abidəsini ziyarət edərək gül dəstəsi qoydu.

Uzun müddətdir ki, blokada şəraitinin ağırlığına mətanətlə sinə gərən Naxçıvan Muxtar Respublikası bu gün dinamik inkişafı, tərəqqisi ilə seçilir. Təsadüfi deyil ki, bütün ölkəmizdə olduğu kimi, Naxçıvanda da uğurlu sosial-iqtisadi inkişaf müşahidə edilir. Azərbaycanın iqtisadi nailiyyətlərinin təmin olunmasında özünəməxsus yeri olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında sistemli şəkildə reallaşdırılan islahatlar ümumi iqtisadi fəallığı daha da gücləndirmiş, investisiya cəlbediciliyi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmişdir. 2010-cu ilin səkkiz ayında muxtar respublikada ümumi daxili məhsul ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 25,5 faiz artaraq 772 milyon manatdan çox olmuşdur. Sənaye sahəsində aparılan islahatlar bu ilin səkkiz ayında 213 milyon manatdan çox məhsul istehsalı ilə nəticələnmişdir. Həmin dövrdə muxtar respublikada 300-ə yaxın müxtəlif təyinatlı obyekt, 10-dan çox inzibati bina tikilərək istifadəyə verilmiş, aqrar sahənin inkişafı diqqətdə saxlanılmışdır. Cari ildə əkilən taxıl zəmilərinin sahəsi əvvəlki dövrlə müqayisədə 362 hektar artırılmışdır.

Bu ilin səkkiz ayında Naxçıvan Muxtar Respublikası 125,5 milyon ABŞ dollarından çox xarici ticarət əməliyyatları aparmışdır. Təhsil, səhiyyə və mədəniyyət müəssisələrinin tikintisi və yenidən qurulması prosesi sürətlə davam etdirilir. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər muxtar respublikada aparılan təhsil və səhiyyə islahatlarına əsl töhfədir.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Prezident İlham Əliyev Gəmiqaya daş məhsulları kompleksinin açılışında iştirak etmişdir
(5 may 2010-cu il)

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Naxçıvan şəhərində Gəmiqaya daş məhsulları kompleksinin açılışında iştirak etmişdir.

Müəssisənin kollektivi dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev əvvəlcə kompleksin ərazisində xammal nümunələrinə baxdı.

Dövlətimizin başçısı açılışı bildirən lenti kəsdi və müəssisə ilə yaxından tanış oldu.

Məlumat verildi ki, tikintisinə 2009-cu ilin ortalarından başlanan Gəmiqaya daş məhsulları kompleksi travertin və mərmər emalı üzrə ixtisaslaşmışdır. Muxtar respublikanın Qarabağlar, Çalxanqala və Yuxarı Buzqov ərazilərindəki zəngin yataqlardan çıxarılan travertin və mərmər daşları emal üçün bu kompleksə gətirilir. Ümumi sahəsi 53 min kvadratmetr olan kompleksdə müxtəlif çeşiddə inşaat və məişət məmulatı istehsal ediləcəkdir. Məhsul buraxılışında istifadə edilən daşlar təbii olaraq antibakterial keyfiyyətə malikdir.

Prezident İlham Əliyevə məlumat verildi ki, kompleksdə Türkiyə istehsalı olan “SESEMAK” markalı avadanlıq quraşdırılmışdır. Böyük və kiçik ölçülü travertin plitələrdən, əsasən binaların fasadının və həyətəyənı sahələrinin bəzədilməsində, mozaik travertinlərdən isə müxtəlif naxışlı bəzək üzlüklərin hazırlanmasında istifadə olunur. Müəssisənin gündəlik maksimum istehsal gücü 2 min kvadratmetrdir. Yaxın gələcəkdə kompleksdə travertin məhsulları ilə yanaşı, sədəf, mərmər məmulatlarının istehsalı da planlaşdırılır.

Bildirildi ki, kompleksdə 170 nəfərin işləyəcəyi nəzərdə tutulmuşdur. Hər işçiyə orta hesabla 400-450 manat əməkhaqqı veriləcəkdir.

Prezident İlham Əliyev istehsal edilən məhsulların nümunələrinə baxdı.

Dövlətimizin başçısı kollektivi təbrik etdi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Naxçıvan şəhərini içməli su ilə təmin edəcək su təchizatı sistemlərinin birləşdiyi paylayıcı qurğu istifadəyə verilmişdir
(5 may 2010-cu il)

Xəbər verdiyimiz kimi, oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Naxçıvan şəhərini içməli su ilə təmin edəcək su təchizatı sistemlərinin birləşdiyi paylayıcı qurğunun istifadəyə verilməsi mərasimində iştirak etmişdir.

Şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladılar.

Məlumat verildi ki, son illərdə Naxçıvanda həyata keçirilən infrastruktur layihələri arasında əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan Hökuməti ilə Asiya İnkişaf Bankı arasında bağlanan kredit müqaviləsinə əsasən, Naxçıvan şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması məqsədi ilə tikilən supaylayıcı şəbəkə vasitəsilə əhalinin içməli suya olan ehtiyacı tam şəkildə ödəniləcəkdir. İçməli su şəhərə 17 kilometr məsafədən xüsusi boru xətləri ilə gətirilir, təmizləndikdən sonra supaylayıcı qurğu vasitəsilə əhaliyə verilir. Qurğunun suötürmə gücü saniyədə 600 litrdır.

Hazırda Naxçıvan şəhərinin daxili su və kanalizasiya sisteminin yenidən qurulması layihəsi həyata keçirilir. Layihə çərçivəsində 21 min 500 metr içməli su və 18 min 300 metr kanalizasiya xətti yenidən qurulmuşdur.

Supaylayıcı qurğunun yerləşdiyi ərazi şəhərin ümumi planına uyğun olaraq abadlaşdırılmış və yaşıllaşdırılmışdır.

Dövlətimizin başçısı Naxçıvan şəhərdaxili su və kanalizasiya şəbəkələrinin, şəhəri içməli su ilə təmin edəcək sistemlərin baş planlarına baxdı.

Məlumat verildi ki, Naxçıvan çayı yatağının yaxınlığındakı yeraltı su mənbələrindən çəkilən yeni boru kəmərləri şəhərin içməli suya olan tələbatını ödəməklə yanaşı, gələcəkdə su qıtlığının yaranmasının da qarşısını alacaqdır.

Sonra dövlətimizin başçısı içməli su sisteminin tikintisində istifadə olunan boruların nümunələrinə baxdı.

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan şəhərini içməli su ilə təmin edən qurğunu işə saldı.

Şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələrini təbrik edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Bu layihənin birinci mərhələsi başa çatıb və indi artıq su gəlir. Yəqin ki, bir-iki ilə şəhərin bütün su problemi öz həllini tapacaqdır. Böyük əhəmiyyətə malik olan bir layihədir və uğurla icra olunur. Su həyat deməkdir. Biz elə etməliyik ki, hər bir yerdə insanlar içməli su ilə təmin olunsunlar. Şəhərlərdə, kəndlərdə indi müxtəlif tədbirlər görülür. Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində ayrı-ayrı layihələr icra olunmağa başlamışdır ki, bütün şəhərlərdə içməli su, kanalizasiya problemi həllini tapsın. O cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasında bu məsələyə çox böyük diqqət göstərilir və işlər artıq icra olunur. Bu gün biz sizinlə bərabər layihənin birinci mərhələsini qeyd edirik. Sizi təbrik edirəm və ümid edirəm ki, yaxın zamanlarda layihənin başa çatmasını sizinlə bərabər qeyd edəcəyik.

Şəhər sakini Əli NOVRUZOV dövlətimizin başçısına ictimaiyyət adından təşəkkürünü bildirdi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri başa çatmışdır
(5 may 2010-cu il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri oktyabrın 6-da başa çatmışdır.

Naxçıvan beynəlxalq hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov və muxtar respublika hökumətinin üzvləri yola saldılar.

Həmin gün dövlətimizin başçısı Naxçıvandan Bakıya qayıtmışdır.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

**Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri
Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında qarşılanma**
(30 may 2012-ci il)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 30-da Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfərə gəlmişdir.

Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Dövlətimizin başçısı fəxri qarovul dəstəsinin önündən keçdi.

Azərbaycan Prezidenti Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbər şəxsləri ilə görüşdü.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
(30 may 2012-ci il)

Mayın 30-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzində ucaldılan abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoydu.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Akademik Zərifə xanım Əliyeva adına Naxçıvan şəhər poliklinikası açılmışdır
(30 may 2012-ci il)

Mayın 30-da akademik Zərifə xanım Əliyeva adına Naxçıvan şəhər poliklinikası istifadəyə verilmişdir.

Prezident İlham Əliyev tibb müəssisəsinin açılışında iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısı poliklinikanın rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov məlumat verdi ki, ölkəmizin digər bölgələrində olduğu kimi, Naxçıvanda da səhiyyə sistemi özünün ən uğurlu inkişaf dövrünü yaşayır. Muxtar respublikadakı səhiyyə ocaqları ən son tələblərə cavab verən avadanlıqla təchiz edilir. Burada son illərdə müasir tələblər səviyyəsində yaradılan tibb ocaqlarından biri də akademik Zərifə xanım Əliyeva adına Naxçıvan şəhər poliklinikasıdır.

Bildirildi ki, bu səhiyyə ocağı 1921-ci ildə Naxçıvan şəhər xəstəxanasının nəzdində yaradılmış və ambulatoriya kimi fəaliyyətə başlamış, 1930-cu ildə isə mərkəzi poliklinikaya çevrilmişdir. 1972-ci ildə isə şəhər xəstəxanasından ayrılaraq Naxçıvan şəhər poliklinikası kimi fəaliyyət göstərmişdir. Poliklinika 1990-cı ildən görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın adını daşıyır.

Ümummillî lider Heydər Əliyev 1990-cı və 1999-cu illərdə poliklinikada olmuş, Zərifə xanım Əliyeva guşəsinin və büstünün açılış mərasimində iştirak etmişdir.

Diqqətə çatdırıldı ki, son vaxtlar bu səhiyyə ocağı tamamilə yenidən qurulmuşdur. Poliklinikanın altımərtəbəli binasında yüksək keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsi üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Foyədə akademik Zərifə xanım Əliyevanın büstü qoyulmuş, həyat və fəaliyyətini əks etdirən maraqlı fotolar, həmçinin tanınmış insanların görkəmli oftalmoloq alim haqqında söylədikləri fikirlər yer almışdır. Zərifə xanım Əliyeva haqqında kitablar da böyük maraq doğurur.

Prezident İlham Əliyevin diqqətinə çatdırıldı ki, binanın beşinci və altıncı mərtəbələrində yeni yaradılmış stomatoloji mərkəz fəaliyyət göstərir. Burada on kabinet, əməliyyat və rentgen otaqları və protez diş laboratoriyaları vardır. Mərkəz on stomatoloji qurğu, panorom rentgen, diş rentgeni, müxtəlif avtoklav və sterilizatorlar, lazer müalicə cihazı, diş müayinəsi, cərrahi, fantom masa dəsti və digər avadanlıqla təchiz edilmişdir. Burada 12 həkim, 19 orta tibb işçisi və 20 kiçik tibb işçisi çalışır.

Binanın zirzəmi qatı ilə birlikdə beş mərtəbəsində poliklinika yerləşir. Poliklinikada iki terapiya, cərrahiyyə, rentgen, laboratoriya, ümumilikdə beş şöbə fəaliyyət göstərir. Burada oftalmoloq, nevroloji, ginekoloji, fizioterapiya, stomatoloji, kardioloji, revmatoloji, ultrasəsle müayinə, lor, travmatoloji, yoluxucu xəstəliklər, profilaktik müayinə və herontoloji kabinetləri vardır. Poliklinikanın binasında aptek, bufet, iclas zalı və tədris-təlim otaqları da yaradılmışdır.

Qeyd olundu ki, poliklinikada Naxçıvan şəhərinin 66,2 min sakininə xidmət göstərən 12 sahə terapevti fəaliyyət göstərir. Poliklinikaya laboratoriya üçün avtoanalizatorlar, rentgen, elektrokardiografiya, ultrasəsle müayinə aparatları, lor və cərrahiyyə üçün müayinə, binokulyar lupa, oftalmoskop və digər zəruri avadanlıq verilmişdir. Burada 37 həkim, 56 orta tibb işçisi və 31 kiçik tibb işçisi vətəndaşlara xidmət göstərir.

Tibb ocağında yaradılan şəraitlə tanış olan Prezident İlham Əliyev poliklinikanın kollektivi ilə xatirə şəkli çəkirdi.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsinin açılışında iştirak etmişdir (30 may 2012-ci il)

Mayın 30-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsinin inzibati binasının açılışında iştirak etmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin rəisi general-leytenant Asəf Məmmədov Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə raport verdi.

Dövlətimizin başçısı inzibati binanın rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Məlumat verildi ki, Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsi 2001-ci ildə yaradılmışdır. Qurum bu vaxtdək uyğunlaşdırılmış binada fəaliyyət göstərmişdir. Tikintisinə ötən il başlanılan Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsinin inzibati binası ən müasir avadanlıqla təchiz edilmişdir.

Üçmərtəbəli bina gömrük orqanlarının tanınma nişanında əksini tapan açar formasında inşa olunmuşdur. Burada xidməti otaqlar, server və tədris otaqları, arxiv vardır. Müşahidə otağında quraşdırılan 22 nəzarət kamerası ilə eyni vaxtda müşahidə aparmaq mümkündür. Binadakı iclas, konfrans və akt zalları da müasir tələblər səviyyəsində yaradılmışdır. Elektron lövhələr, proyektorlar və digər informasiya texnologiyaları qurğuları ilə təchiz edilən bu zallarda müxtəlif beynəlxalq görüşlərin, seminarların və tədbirlərin keçirilməsi üçün geniş imkanlar vardır. İnzibati binada gömrük sahəsində hüquqpozmalara qarşı mübarizə, texniki nəzarət vasitələri, həmçinin statistika və informasiya texnologiyaları bölmələri yerləşir.

Qeyd edildi ki, dörd hektar ərazidə yerləşən bu kompleksdə inzibati bina, yük xətti, rəsmiləşdirmə binaları və gömrük laboratoriyası, kinoloji xidmət yaradılmışdır. Yük xəttində geniş platforma və ümumi sahəsi 2097 kvadratmetr olan iki anbar tikilmişdir. Anbar binalarında “Rapiskan” tipli rentgen qurğuları quraşdırılmışdır. Anbarın kompyuterləri vasitəsilə mərkəzdən buradakı prosesə birbaşa nəzarət etmək mümkündür. Yük xəttində xüsusi saxlanma şəraiti tələb edən malların yerləşdirilməsi üçün hər birinin tutumu beş ton olan iki soyuducu anbar yaradılmışdır. İdarənin həyatında ən müasir tələblərə cavab verən tərəzi quraşdırılmışdır. Ərazidə yarımstansiya, qazanxana vardır. Bu kompleks daxili və beynəlxalq yükdaşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələrinin şəhərə girmədən hərəkətinə şərait yaradır, xarici ticarətin inkişaf etdirilməsi, idxal-ixrac prosedurunun sadələşdirilməsi və ümumilikdə gömrük işinin keyfiyyətinin artırılmasında mühüm rol oynayır.

Dövlətimizin başçısına inzibati binanın birinci mərtəbəsində yaradılan avtonəqliyyat vasitələrinin rəsmiləşdirilməsi bölməsindəki şərait barədə məlumat verildi. Bildirildi ki, avtonəqliyyat vasitələrinin rəsmiləşdirilməsi “bir pəncərə” prinsipi ilə həyata keçiriləcəkdir. Bölmədə gömrük işçiləri, brokerlər, dövlət yol polisinin və notariat xidmətinin əməkdaşları fəaliyyət göstərir. Bundan başqa, burada bank filialı vardır və post-terminal quraşdırılmışdır. Bölmədə yaradılan şərait vətəndaşa cəmi 20 dəqiqə ərzində avtomobilinin rəsmiləşdirilməsini tam yerinə yetirməyə imkan verir. Bu, ilk növbədə insanların rahatlığı, digər tərəfdən isə şəffaflıq baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bölmədəki xüsusi məlumat köşkündə isə vətəndaşlar gömrük bəyannaməsi yaza, çap edə və gömrük ödənişlərinin eyniləşdirilməsi nömrəsi, qanunvericilik aktları barədə Azərbaycan, ingilis və rus dillərində ətraflı məlumat əldə edə bilirlər.

Diqqətə çatdırıldı ki, idarənin gömrük rəsmiləşdirilməsi və nəzarəti şöbəsi də müasir tələblər səviyyəsində qurulmuşdur. Kompleksdə operativliyin və şəffaflığın təmini üçün müraciət edən şəxslərin qəbulu ardıcılığının müəyyən olunmasına xidmət edən elektron növbə sistemi və infoköşk yaradılmışdır. Bu köşkdə vətəndaşlar bəyanətmə və rəsmiləşdirməni elektron formada həyata keçirə bilirlər. Bu bölmənin fəaliyyəti də “bir pəncərə” prinsipi ilə aparılır. Burada gömrük işçiləri ilə bərabər, brokerlər, baytarlıq, fitosanitar və karantin xidmətlərinin əməkdaşları da vətəndaşlara xidmət edəcəklər. Bölmə ən son texniki nəzarət vasitələri ilə təchiz olunmuşdur. Buradakı bəzi müasir vasitələr Cənubi Qafqazın digər ölkələrində hələ ki, yoxdur. Narkotik və partlayıcı maddələrin, həmçinin gizli saxlanma yerlərinin aşkarlanması, metal və kimyəvi maddələrin tərkibini və radioaktiv sızıntıları müəyyən edən qurğular, baxış alətləri və digər müasir avadanlıq Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsi əməkdaşlarına işi ən yüksək səviyyədə həyata keçirməyə imkan verəcəkdir. Gömrük rəsmiləşdirilməsi və nəzarəti şöbəsində iclas, seminar zalları və rəsmiləşdirməyə dair biliklərin artırılması üçün tədris otağı vardır.

Prezident İlham Əliyev idarənin laboratoriyası ilə tanış oldu.

Bildirildi ki, yeni inşa olunmuş gömrük laboratoriyası da ən yüksək standartlara cavab verir. İkimərtəbəli binada laborator analizlərin götürüləcəyi ayrıca bölmələr və xidməti otaqlar inşa olunmuşdur. İkinci mərtəbədə laborator analizlərin aparılacağı spektrometriya, atom absorpsiya, nümunə və mühitlərin hazırlanması, bakterioloji əkin, inkubasiya, mikroskopiya, avtoklavlama və yuma, xromatoqrafiya,

radioloji, fiziki-kimyəvi tədqiqat otaqları, mikrobioloji laboratoriya fəaliyyət göstərir. Burada Cənubi Qafqazda yeganə olan geni dəyişdirilmiş malların təyini və mikrobioloji laboratoriyası yaradılmışdır. Avropanın və ABŞ-ın aparıcı şirkətlərinin istehsalı olan avadanlıqla təchiz edilən laboratoriyalar beynəlxalq sertifikatla malikdir.

Diqqətə çatdırıldı ki, idarənin həyatında geniş abadlıq işləri görülmüş, yaşıllıq zolaqları salınmışdır.

Naxçıvan Şəhər Gömrük İdarəsində yaradılan şəraitdən razılığını bildiren Prezident İlham Əliyev kollektivə uğurlar arzuladı.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Naxçıvanda sement zavodu istismara verilmişdir (30 may 2012-ci il)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 30-da muxtar respublikaya səfəri çərçivəsində Naxçıvan sement zavodunun açılışında iştirak etmişdir.

Müəssisənin kollektivi dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladı.

Azərbaycan Prezidenti əvvəlcə zavodun sxemini, istehsal prosesini, xammal və hazır məhsulların nümayiş olunduğu stendə baxdı.

Məlumat verildi ki, son illər Naxçıvan Muxtar Respublikasında yenidənqurma və tikinti işləri geniş vüsət aldığından inşaat materiallarına da tələbat getdikcə artır. Bu baxımdan yeni sement zavoduna kəskin ehtiyac yaranmışdır. Müəssisənin inşası məqsədilə mütəxəssislər əvvəlcə təbii sərvətlərlə zəngin olan muxtar respublikada sement istehsalı üçün xammal mənbələrinin müəyyən edilməsi məqsədilə geoloji axtarış işlərinə başlamışlar. Müvafiq yataqlar aşkar olunduqdan və xammalın tərkibi öyrənildikdən sonra Kəngərli rayonunda 150,6 hektar ərazidə yeni sement zavodu tikilmişdir. Nəticədə son 20 ildə muxtar respublikada investisiya qoyuluşuna görə ən böyük layihələrdən biri reallaşdırılmışdır.

Prezident İlham Əliyev düyməni basaraq müəssisəni işə saldı.

Sonra dövlətimizin başçısı avtobusla zavodun ərazisini gəzdi.

Məlumat verildi ki, müəssisədə istehsal sahələri, xammal və hazır məhsulun saxlanması üçün anbarlar, inzibati və işə binaları istifadəyə verilmişdir. Burada kompleks abadlıq və yaşıllaşdırma tədbirləri reallaşdırılmışdır. Müasirliyi ilə diqqəti cəlb edən yeməxanada hər cür şərait yaradılmışdır. Müəssisənin elektrik enerjisi ilə etibarlı təchizatı üçün ayrıca 110-35-10 kilovoltluq yarımstansiya quraşdırılmışdır. Naxçıvan-Sədərk magistralından zavoda iki kilometr uzunluğunda asfalt-beton örtüklü yeni avtomobil yolu çəkilmişdir. Naxçıvan sement zavodu Azərbaycanın sənaye potensialının daha da möhkəmləndirilməsinə böyük töhfədir.

Qeyd edildi ki, zavod ən müasir standartlara cavab verir. “Naxçıvan Sement” MMC-nin məhsulları muxtar respublikada inşaat sektorunun tələbatını tam ödəməklə yanaşı, xarici bazarlara da ixrac olunacaqdır. Tezliklə bu müəssisə regionun sement bazarında əhəmiyyətli yer tutacaqdır.

Bildirildi ki, zavodun ətrafında geniş abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülmüş, 12 hektar ərazidə 18 mindən çox müxtəlif növ ağac əkilmişdir. Müəssisənin ətraf mühitə mənfi təsirinin azaldılması da diqqət mərkəzində saxlanılmış, burada dünya standartlarına cavab verən müvafiq avadanlıq quraşdırılmışdır.

Dövlətimizin başçısına zavodun istehsal prosesi barədə də ətraflı məlumat verildi. Qeyd olundu ki, 18 əsas istehsal sahəsindən ibarət olan müəssisədə ən müasir avadanlıq quraşdırılmışdır. Tam gücü ilə işlədiyi zaman müəssisədə üç növbədə 210 nəfər daimi işlə təmin olunacaqdır. Müəssisənin gündəlik sement istehsalı gücü 800 tondur. Zavodun işçilərinin əksəriyyətini muxtar respublikanın gənc sakinləri təşkil edir və onların peşə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi üçün hərtərəfli tədbirlər görülür.

Konveyer üsulu ilə işləyən zavodda texnoloji proseslərə ciddi əməl olunur. Burada sement quru üsulla istehsal edilir. Regionda bu son texnologiya çox az müəssisədə tətbiq olunur. Burada istehsal edilən sement keyfiyyətinə görə muxtar respublikaya idxal olunan müvafiq məhsuldan dəfələrlə üstündür. Quru üsulla sement istehsalı zavodda yanacaq sərfini də minimuma endirir. Müəssisədə istifadə edilən bütün xammal növləri və qatqılar, o cümlədən əhəng daşı, dəmirli gil, kvars, gips muxtar respublikanın Kəngərli, Şərur və Babək rayonlarındakı mədənlərdən əldə edilir. Zavoda daxil olan xammal müxtəlif mərhələlərdən keçərək kiçik ölçülərdə doğranır və qarışıqlarla birlikdə 1400–1600 dərəcə istidə bişirilir. Hazır məhsul sonrakı mərhələdə üyüdüldü 50 kiloqramlıq kisələrdə qablaşdırılaraq satışa çıxarılır.

Prezident İlham Əliyevə bildirildi ki, yenidən fəaliyyətə başlamasına baxmayaraq, artıq zavodun məhsulları Avropa tələblərinə uyğun “CE” keyfiyyət nişanına layiq görülmüşdür. Beynəlxalq ekspertlər qiymətləndirmə zamanı zavodda quraşdırılan avadanlığın və keyfiyyətə nəzarət cihazlarının müasirliyi, əməyin və ətraf mühitin mühafizəsinə maksimum həssaslıqla yanaşılmasını əsas götürürlər. Zavodda istehsal xəttinə daxil olan xammal, qatqı maddələri, istehsal edilən klinkerin, sementin fiziki və kimyəvi keyfiyyətinə nəzarət müasir avadanlıqla təchiz olunmuş laboratoriyada həyata keçirilir. Bununla yanaşı, saatda bir dəfə istehsal xəttindən nümunələr alınaraq kimyəvi, fiziki və mexaniki analizlər aparılır. Həmin analizlərin nəticələri zavodun arxivində saxlanılmaqla yanaşı, istehlakçılara da təqdim olunur. Zavodun yüksək keyfiyyəti ilə seçilən məhsulları Bakıda, ölkəmizin rayonlarında və Gürcüstanda artıq satışa çıxarılmışdır. Yaxın vaxtlarda müəssisədə yeni növ məhsulların istehsalı, eləcə də yerli və beynəlxalq keyfiyyət sertifikatlarının alınması nəzərdə tutulmuşdur.

Bildirildi ki, insan amili və keyfiyyətin başlıca meyar kimi götürüldüyü müəssisədə texniki təhlükəsizlik, əməyin mühafizəsi və yanğından mühafizə qaydalarına xüsusi diqqət yetirilir.

Naxçıvan sement zavodu ilə yaxından tanış olan Prezident İlham Əliyev müəssisənin kollektivinə uğurlar arzuladı.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyi yeni inzibati binada fəaliyyət göstərəcəkdir
(30 may 2012-ci il)

Mayın 30-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin inzibati binasının açılışı olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak etmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının fövqəladə hallar naziri, general-mayor Şamo Abdullayev Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə raport verdi.

Dövlətimizin başçısı mərkəzin inzibati binasının rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Prezident İlham Əliyev sinif otağında yaradılmış şəraitlə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, səkkizmərtəbəli binanın ümumi sahəsi 7592,2 kvadratmetrdir. Burada 103-ü xidməti, 56-sı isə yardımçı olmaqla 159 otaq vardır.

Burada fövqəladə hallar zamanı vəziyyətin idarə olunması ilə bağlı təlimatlar verilir, əyani vəsaitlərdən istifadə qaydaları öyrədilir.

Sonra dövlətimizin başçısına binada yaradılan Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzinin "112" qaynar telefon xidməti ilə bağlı məlumat verildi. Burada quraşdırılmış ən müasir avadanlıq fövqəladə hallar zamanı vaxtında məlumatın alınmasını təmin edir.

Azərbaycan Prezidenti Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzinin zalı ilə də tanış oldu. Bildirildi ki, bu mərkəzin istifadəyə verilməsi fövqəladə halların qarşısının alınmasında daha səmərəli nəticələrin əldə olunmasına geniş imkanlar yaradır. Zal muxtar respublika ərazisində baş verə biləcək fövqəladə halların qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində müvafiq qurumlarla birlikdə baş vermiş hadisənin təhlil edilməsi və həlli üzrə qərarların qəbulu üçün nəzərdə tutulmuşdur. İdarəetmə zalı hadisə yerini birbaşa izləmək üçün monitorla təchiz edilmişdir. Burada videokonfrans əlaqəsi qurmaq üçün cihazlar, baş verən hadisəni böyük monitorda izləmək üçün 15 fərdi monitor, mikrofon səs sistemi və 16 rabitə cihazı, elektron kürsü quraşdırılmışdır.

Qeyd olundu ki, Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzinin əməliyyat zalı 24 saat fasiləsiz fəaliyyət göstərir. Zalda mövcud kamera sistemi ilə hadisə yeri müəyyən olunaraq izlənilir. Əməliyyat zalında elektron xəritədə muxtar respublikanın bütün infrastrukturunu haqqında məlumat bazası yerləşdirilmişdir.

Binada mülki müdafiə kursları üçün sinif otaqları yaradılmışdır. Otaqlar xarici ölkələrdə istehsal olunan radiasiya-axtarış, ölçü, dozimetrik nəzarət və kimya kəşfiyyat cihazları, fərdi və tibbi mühafizə vasitələri ilə təchiz edilmişdir.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev nazirliyin həyətində nümayiş etdirilən texnikaya baxdı.

Yeni inzibati mərkəzdə yaradılmış şəraiti yüksək qiymətləndirən dövlətimizin başçısı kollektivə uğurlar arzuladı, tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Səfər başa çatdı
(30 may 2012-ci il)

Prezident İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri mayın 30-da başa çatmışdır. Naxçıvan beynəlxalq hava limanında dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Azərbaycan Prezidentini Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

X X X

Dövlətimizin başçısı həmin gün Naxçıvandan Bakıya qayıtdı.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Culfa

2012, 30 may

- Naxçıvan–Culfa magistral avtomobil yolunun açılışı olmuşdur: Prezident İlham Əliyevin çıxışı
- Culfada sərhəd komendantlığı və sərhəd zastavası açılmışdır
- Prezident İlham Əliyev Culfada Uşaq Musiqi Məktəbinin açılışında iştirak etmişdir

Naxçıvan–Culfa magistral avtomobil yolunun açılışı olmuşdur
(30 may 2012-ci il)

Mayın 30-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev muxtar respublikaya səfəri çərçivəsində Naxçıvan–Culfa magistral avtomobil yolunun açılışında iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə yolun texniki-iqtisadi göstəriciləri ilə bağlı məlumatları əks etdirən stendlə tanış oldu.

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan–Culfa magistral yolunun rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Yolun açılış mərasimindən sonra dövlətimizin başçısı burada Naxçıvan ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdü.

Dövlətimizin başçısı mərasimdə çıxış etdi.

**Prezident İlham Əliyevin
çıxışı**

- Əziz dostlar, mən sizin hamınızı Naxçıvan-Culfa magistral avtomobil yolunun açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Bu yolun tikilməsi Naxçıvan Muxtar Respublikasında gedən böyük quruculuq işlərinin bir hissəsidir. Naxçıvan sözün əsl mənasında inkişaf edir. Naxçıvanda bütün sahələrdə çox uğurlu inkişaf prosesi gedir. Dinamik inkişafdır. Bütün iqtisadi göstəricilərimiz çox yaxşıdır. Həm sənaye istehsalı artır, yeni müəssisələr açılır. Ümumi daxili məhsul artır. Bu gün Naxçıvanda olarkən, bir neçə yeni obyektin açılışında iştirak edərkən bir daha görürəm ki, hər bir sahədə uğurlu inkişaf gedir, hər bir sahəyə böyük diqqət göstərilir.

Bu, məni çox sevindirir. Çünki bu, Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir. Ulu öndərin rəhbərliyi altında ölkəmiz böyük inkişaf yolu keçmişdir. Bu gün bütün sahələrdə, bütün bölgələrdə və o cümlədən Naxçıvanda Heydər Əliyev siyasəti uğurla icra edilir. Bu siyasət milli maraqlarımızın müdafiə edilməsi üçün yeganə düzgün siyasətdir. Ölkəmizin dinamik inkişafı göstərdi ki, bu siyasətə alternativ yoxdur.

Biz iki gün bundan əvvəl Respublika Gününü qeyd etdik. Keçən il müstəqilliyimizin bərpasının 20 illik yubileyini keçirdik. Mən bu tədbirlərdə iştirak edərkən bir fikri daim vurğulayıram ki, müstəqilliyə gedən yol Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə məhz Naxçıvanda başlamışdır. Məhz onun sədrliyi ilə Naxçıvanın Ali Məclisinin sessiyasında müasir tariximizdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı dövlət bayrağı kimi təsdiq edilmişdir və Azərbaycanın Milli Məclisinə müraciət edilmişdir ki, milli bayrağımızı dövlət bayrağı kimi təsdiq etsin.

Məhz Naxçıvanda ulu öndərin rəhbərliyi ilə aparılan siyasət nəticəsində Naxçıvanın ərazi bütövlüyü təmin edilmişdir. Erməni düşmənləri Naxçıvana da göz dikmişlər və Naxçıvanın işğalı onların planlarında var idi. Heydər Əliyevin qətiyyəti və müdrikliyi bu planları alt-üst etdi. Bu gün Naxçıvan sürətlə inkişaf edir.

O vaxt Sovet İttifaqının saxlanması dair Azərbaycanda referendum keçirilmişdi. Ancaq Naxçıvanda Heydər Əliyev buna imkan verməmişdi. Azərbaycanın müasir siyasi sistemi məhz Naxçıvanda yaradılmışdır. 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması demək olar ki, müasir siyasi sistemin yaradılmasına təkan vermişdir. Yəni, bu gözəl bayram günlərində bir daha tarixə nəzər salaraq görürük ki, ulu öndərin Azərbaycan xalqı, Azərbaycan dövləti üçün nə qədər böyük xidmətləri olmuşdur.

Bu gün ölkəmizin hər bir yerində quruculuq, abadlıq işləri gedir. Ölkəmiz inkişaf edir. İnkişaf templərinə görə Azərbaycan dünyada lider ölkədir. Avropada maliyyə və iqtisadi böhran davam edir. Ancaq Azərbaycanda bu böhranın əsər-əlaməti yoxdur. Böhranın ən ağır aylarında, illərində belə Azərbaycan inkişaf edibdir. Bütün beynəlxalq reyting agentlikləri Azərbaycanın reytinglərini qaldırırlar. İqtisadi inkişaf sürətlidir. Qeyri-neft sektorunun inkişafı böyük rəqəmlərlə ölçülür. İlin birinci rübündə qeyri-neft sənayemiz 16 faizdən çox artmışdır. Bu, onu göstərir ki, şaxələndirmə siyasəti öz məntiqi nəticələrini verməkdədir.

Bundan sonrakı illərdə də Azərbaycan yalnız və yalnız inkişaf yolu ilə gedəcəkdir. Biz son səkkiz il ərzində ümumi daxili məhsulumuzu üç dəfə artırmağa bilməmişik. Növbəti on il ərzində daha iki dəfə artırmalıyıq. Xüsusilə qeyri-neft sektorunun hesabına. Buna nail olmaq üçün hazırda böyük proqramlar hazırlanır. Bu məsələ ilə bağlı konkret tapşırıqlar verilmişdir və bütün bölgələrdə inkişaf, quruculuq, abadlıq işləri aparılır. O ki qaldı Naxçıvana, siz – burada yaşayan insanlar yaxşı görürsünüz və bilirsiniz ki, muxtar respublika

necə dəyişir, necə gözəlləşir. Naxçıvan Azərbaycanın qədim torpağıdır, Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir. Naxçıvanın bütün daşları, bütün abidələri Azərbaycan tarixinə, Azərbaycan mədəniyyətinə məxsusdur. Mən çox şadam ki, qədim Naxçıvan bu gün yeniləşir, yenidən qurulur, gözəl binalar tikilir, xiyabanlar salınır. Bu yolun açılması Naxçıvanda böyük yol-nəqliyyat layihələrinin icrasının təzahürüdür. Biz iki il bundan əvvəl Naxçıvan-Sədərək avtomobil yolunun açılışını qeyd etmişik. Gözəl, dördzolaqlı, rahat yoldur. İndi Naxçıvan-Culfa magistral yolunun açılışını qeyd edirik. Bu vaxta qədər, ya bu arada dairəvi yol tikilibdir. Beləliklə, Naxçıvan tranzit mərkəzə çevrilməkdədir. Naxçıvan blokada şəraitində yaşayır. Ancaq naxçıvanlılar bu blokadanı hiss etmirlər. Çünki həm Naxçıvanın rəhbərliyi çox böyük işlər görür, həm də Azərbaycan dövləti hər zaman olduğu kimi, Naxçıvana böyük diqqət göstərir. Naxçıvanın respublika qarşısında duran vəzifələri icra etmək üçün bütün imkanları vardır.

Növbəti dövrlərdə Naxçıvanın yol-nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi üçün əlavə tədbirlər görülməkdədir. Yeni yol layihələri icra edilir. İndi kənd yollarına üstünlük verilir. Çünki magistral yollara gəldikdə onların, demək olar ki, bütün parametrləri icra edilir. Kənd yollarının tikintisi növbəti illərdə başa çatmalıdır. Beləliklə, həm magistral, həm dairəvi, həm də kəndləri, bütün yaşayış məntəqələrini birləşdirən yollar yüksək səviyyədə olmalıdır.

Naxçıvanda digər infrastruktur layihələri uğurla icra edilir. Naxçıvan 100 faiz qazlaşdırılıbdır. Elektrik enerjisi ilə təchizat çox yaxşıdır. Vaxtilə zülmət içində yaşayan insanlar indi o günləri sadəcə olaraq, ağır günlər kimi xatırlayırlar. Hazırda Naxçıvan elektrik enerjisi ixrac edən diyardır.

Hazırda bütün respublikada, bütün şəhər və rayon mərkəzlərində içməli su və kanalizasiya layihələri icra edilir. Bu layihələrin gələn ilin sonuna qədər başa çatması nəzərdə tutulur. Beləliklə, su-kanalizasiya problemləri birdəfəlik öz həllini tapacaqdır. Təhsil, səhiyyə ilə bağlı məsələlər öz həllini tapır. Bu gün biz Naxçıvan şəhər poliklinikasının açılışını qeyd etmişik. Əvvəlki dövrlərdə diaqnostika mərkəzi, doğum mərkəzi, rayonlarda yeni xəstəxanaların açılışı ilə bağlı tədbirlər keçirilmişdir. Naxçıvan Şəhər Xəstəxanasının yenidən qurulması layihəsi artıq işlənir. Belə təşəbbüs irəli sürülüb. Mən bu təşəbbüsü dəstəkləyirəm. Əminəm ki, naxçıvanlılar şəhər xəstəxanasını da yüksək səviyyədə təmir etdirəcəklər.

Bu gün hərbi hissədə olarkən Naxçıvanın potensialının nə qədər böyük olduğunu bir daha görmək olar. Son illər ərzində çoxlu silah-sursat, texnika gətirilmişdir. Hava hücumuna qarşı qurğular yerləşdirilmişdir. Müasir artilleriya qurğuları gətirilmişdir. Tanklar, zirehli maşınlar, helikopterlər, yəni, Naxçıvanın döyüş qabiliyyəti, döyüş potensialı çox yüksək səviyyədədir.

Kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı konkret proqramlar icra edilir. Naxçıvan özünü əsas ərzaq məhsulları ilə təmin edir. Bu da ərzaq təhlükəsizliyi məsələlərinin həlli üçün çox vacibdir. İnşaat materialları demək olar ki, artıq daxili imkanlar hesabına formalaşır. Bu gün sement zavodunun açılışını qeyd etmişik. Bu, məni çox sevindirir. Çünki bu, ölkəmiz üçün lazımdır. İndi Bakıda, ondan sonra qərb bölgəsində sement zavodları tikilir. Naxçıvan sement zavodu sementə olan ehtiyacı tam şəkildə ödəməyə imkan verəcək və idxaldan asılılıq aradan qaldırılacaqdır.

Yəni, burada hər bir sahədə gözəl inkişaf vardır. Naxçıvan şəhəri gözəlləşir, yaşıllaşır, abadlaşır. Hər tərəf göz oxşayır, hər tərəfdə böyük zövqlə binalar tikilir. Bütün bu işlər onu göstərir ki, bu işləri görən insanlar doğma xalqına, doğma diyarına qəlbən bağlıdırlar.

Əsas məsələ Vətən sevgisidir. İqtisadi imkanlar böyük də olar bilər, o qədər böyük olmaya da bilər. Amma əgər, Vətən sevgisi varsa, məhdud iqtisadi imkanlarla da çox iş görmək olar. Mən çox şadam ki, naxçıvanlıların Vətənə bağlılığı həmişə olduğu kimi, çox yüksək səviyyədədir. Bu ideyalar, azərbaycançılıq fəlsəfəsi, dövlətçiliyə olan sədaqətimiz bizi irəliyə aparır.

Mən şübhə etmirəm ki, növbəti illərdə də Naxçıvan Muxtar Respublikası qarşısında duran bütün vəzifələr uğurla icra ediləcəkdir. Bütün infrastruktur, sosial, iqtisadi və sənaye layihələri, proqramları icra ediləcək, Naxçıvan daha da gözəl, daha da güclü olacaqdır. Bu işlərdə sizin hamınıza uğurlar arzu edirəm. Sağ olun!

X X X

Göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığını bildirən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif TALİBOV dedi:

- Möhtərəm Prezident!

Bu gün Azərbaycan özünün intibah dövrünü yaşayır. Əsası ümummillik lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş bu intibah Sizin rəhbərliyinizlə uğurla davam və inkişaf etdirilir.

Ulu öndərimizin şah əsəri olan müstəqil Azərbaycan hazırda lider dövlətə çevrilmişdir. Qısa müddət ərzində əldə olunan uğurların, inkişafın Azərbaycan modelinin bir səbəbi ulu öndər Heydər Əliyev yoluna sədaqətdirsə, əsas səbəblərdən biri də bu yolu müasir reallıqları nəzərə alaraq davam etdirən qurucu rəhbərin mövcudluğudur. Azərbaycan ümummilli liderimizdən sonra əldə etdiyi bütün möhtəşəm nailiyyətlərə görə Prezident İlham Əliyevə borcludur.

Bu gün Azərbaycanda elə bir sahə yoxdur ki, o sahə üzrə hərtərəfli əsaslandırılmış inkişaf proqramı olmasın. Qəbul olunmuş proqramların mühüm elementlərindən biri də regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlıdır. Hələ hakimiyyətinin ilk illərindən bölgələrin inkişafı olmadan Azərbaycanın inkişafının mümkün olmadığını bildirən dövlətimizin rəhbəri tövsiyə etmişdir ki, Azərbaycanın hər bir bölgəsi inkişaf etməli, hər bir rayon mərkəzi müasir standartlara cavab verməli, genişmiqyaslı abadlıq işləri aparılmalı, yollar, körpülər salınmalı, sosial obyektlər tikilməli, insanların gündəlik həyatında müsbət dəyişikliklər baş verməlidir. Bu tapşırıqların icrası istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər Azərbaycanı və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasını da əsl inkişafa qovuşdurmuşdur. Hörmətli Prezidentimiz 2004-cü ildən bəri doqquz dəfə Naxçıvan Muxtar Respublikasında səfərdə olmuş, elm, təhsil və mədəniyyət, idman, səhiyyə və sosial təminat, energetika, meliorasiya, yol tikintisi və sahibkarlıq, eləcə də hərbi quruculuq sahələrini əhatə edən 60-a yaxın obyektin açılışında iştirak etmiş, uzun fasilədən sonra 2005-ci ildə Azərbaycan təbii qazının Naxçıvan Muxtar Respublikasına verilməsi bərpa olunmuşdur.

Azərbaycan Prezidentinin sərəncamlarına əsasən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının 80 və 85 illik yubileyləri yüksək səviyyədə qeyd olunmuş, Naxçıvanın tarixinə dair yeni elmi araşdırmalar aparılmış, milli dəyərlərin inkişafı, tarixi abidələrin qorunması və bərpası istiqamətində tədbirlər görülmüşdür. Görülən tədbirlər, tikilən obyektlər ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin konkret bir regionda əyani təzahürüdür. Ölkə Prezidentinin Naxçıvan Muxtar Respublikasına sonuncu səfərindən - 2010-cu ilin oktyabrından ötən müddət ərzində görülmüş işlər barədə məlumat verərək bildirmək istəyirəm ki, bu dövrdə muxtar respublikanın iqtisadiyyatında 54 faiz artım olmuş, sənaye, kənd təsərrüfatı və sosial sahələr inkişaf etmişdir. İqtisadiyyatın ümumi strukturuna uyğun olaraq və daxili bazarın qorunması tələbləri nəzərə alınaraq 43 istehsal və emal müəssisəsi yaradılmış, ümumi daxili məhsulda özəl sektorun xüsusi çəkisi artaraq 86 faiz təşkil etmişdir. Əhalinin məşğulluğu sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində 5791 yeni iş yeri açılmışdır. 2004-cü ildən ötən müddət ərzində açılan iş yerlərinin ümumi sayı isə 50 mindən çoxdur. Hər sahə üzrə inkişafın kökündə insan amili, onun tələbatlarının maksimum ödənilməsi dayanır. Bu istiqamətdə görülən tədbirlər sırasında əhalinin sağlamlığının qorunması mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Ötən dövrdə səhiyyə, sağlamlıq müəssisələrinə də diqqət artırılmış, muxtar respublikanın rayonlarında beşi xəstəxana, biri poliklinika, doqquzu ambulatoriya olmaqla, on beş səhiyyə müəssisəsi istifadəyə verilmişdir. 2011-ci ilin yanvar ayından ötən müddət ərzində 6176 yerlik 13 məktəb binası, 800 yerlik üç uşaq bağçası tikilmiş və ya yenidən qurulmuşdur. Bundan başqa, Naxçıvan Dövlət Universitetinin magistratura şöbəsi üçün tədris korpusu, 462 yerlik tələbə evi, müasir tipli Tələbə Sosial Xidmət Mərkəzi istifadəyə verilmişdir. Təhsil müəssisələrində 405 elektron lövhə, 3 minə yaxın kompyuter dəsti quraşdırılmışdır. İstifadəyə verilən bütün təhsil müəssisələrində açıq və örtülü idman qurğuları, idman zalları yaradılmış, Naxçıvanda idmanın müxtəlif növləri üzrə beynəlxalq yarışlar keçirilmişdir.

Hər bir ölkənin regionlarının inkişafı onun ərzaq təhlükəsizliyi ilə sıx bağlıdır. Hazırda muxtar respublikada 114 növdə ərzaq, 202 növdə qeyri-ərzaq olmaqla, 316 növdə məhsula olan tələbat tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir. Bu artım xeyli dərəcədə sahibkarlığın inkişafı, kənd təsərrüfatının texnika və mineral gübrələrə olan tələbatının ödənilməsi ilə bağlıdır. 2005-ci ildən ötən müddət ərzində muxtar respublikaya 822 kənd təsərrüfatı texnikası, 29 min tondan çox mineral gübrə gətirilərək torpaq mülkiyyətçilərinin istifadəsinə verilmişdir.

Kəndlərin inkişafı da diqqətdə saxlanılmış, 15 kənd və 14 xidmət mərkəzi istifadəyə verilmiş, bütün yaşayış məntəqələri tamamilə qazlaşdırılmış və etibarlı rabitə ilə təmin olunmuşdur. Naxçıvan şəhəri, Babək, Şərur və Sədərək rayonlarında yeni nəsil telekommunikasiya sistemləri quraşdırılmış, muxtar respublikanın yaşayış məntəqələri fiber-optik kabel üzərindən genişzolaqlı və simsiz internetlə təmin olunmuş, rəqəmsal televiziya yayımının genişləndirilməsi məqsədi ilə ötürücülərin quraşdırılmasına başlanmışdır.

Aydın məsələdir ki, fasiləsiz enerji təminatı olmadan bu tədbirləri həyata keçirmək mümkün deyildir. Ölkə rəhbərinin himayəsi ilə Naxçıvan modul və qaz-turbin elektrik stansiyaları, Heydər Əliyev Su Anbarı üzərində və Biləvdə su elektrik stansiyaları tikilmişdir. Hazırda Arpaçay Su Anbarı üzərində 20 meqavat gücündə stansiyanın və 36 meqavat gücündə Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikintisi aparılır.

Qeyd olunan sahələrlə yanaşı, yol-nəqliyyat infrastrukturu sahəsində də quruculuq tədbirləri davam etdirilmiş, 88 kilometrlik Naxçıvan-Sədərək magistral avtomobil yolu, 8 kilometrədən artıq uzunluğa malik Naxçıvan dairəvi avtomobil yolu çəkilərək istifadəyə verilmiş, 32,4 kilometrlik Naxçıvan-Culfa avtomobil yolunun tikintisi başa çatdırılmışdır. Hazırda uzunluğu 57 kilometr olan Çeşməbasar- Boyəhməd, uzunluğu 39 kilometr olan Təzəkənd-Çalxanqala-Qıvrıq dairəvi avtomobil yolunun yenidən qurulması davam etdirilir.

Şübhəsiz ki, görülən tədbirlər ümumi məhsul istehsalına da öz təsirini göstərmiş, cari ilin dörd ayında 500 milyon manatlığa yaxın ümumi daxili məhsul istehsal olunmuş, bunun hər nəfərə düşən həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 11 faiz artaraq, 1500 ABŞ dollarına çatmışdır. Öz növbəsində əhəlinin gəlirləri də artmış, cari ilin dörd ayında bir işçiyə hesablanmış orta aylıq əməkhaqqının məbləği 360 manat təşkil etmişdir ki, bu da əvvəlki ilin dörd ayı ilə müqayisədə 11 faiz çoxdur. Əməkhaqlarındakı artımlar, insanların layiqli iş yerləri ilə təmin olunmaları demoqrafik vəziyyətə də öz təsirini göstərmiş, muxtar respublika əhəlisinin sayı bir il əvvəlki göstəriciyə nisbətən 2,1 faiz artaraq 421 min nəfərdən çox olmuşdur.

Ulu öndər Heydər Əliyev daim Azərbaycanı, o cümlədən Naxçıvanın gələcəyini düşünür və deyirdi ki, “Mən istəyirəm ki, mənim arzum, istəklərim, Azərbaycan dövləti haqqında, müstəqil Azərbaycanın gələcəyi haqqında və Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan haqqında planlarım, arzularım yerinə yetirilsin”.

Bu gün biz hamımız ümummilli liderimizin bu arzu və istəklərinin yerinə yetirilməsinin şahidləriyik. Bütün bunlara görə, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevə dərin hörmət və ehtiramımızı və minnətdarlığımızı bildiririk.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev avtomobili idarə edərək Culfa rayonuna yola düşdü.

Xalq qəzeti.-2012.-31 may.-№ 118.-S.5.

Culfada sərhəd komendantlığı və sərhəd zastavası açılmışdır
(30 may 2012-ci il)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 30-da Culfada sərhəd komendantlığının və sərhəd zastavasının açılışında iştirak etmişdir.

Naxçıvan Sərhəd Diviziyasının rəisi, general-mayor Asəf Quliyev Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə raport verdi.

Dövlətimizin başçısı Culfa sərhəd komendantlığı və zastava kompleksinin rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Məlumat verildi ki, sərhəd komendantlığı dörd binadan - qərargah, yardımçı, texniki və yaşayış binalarından ibarətdir. İkimərtəbəli qərargah binasında komendantlığın fəaliyyəti üçün hər cür şərait vardır. Burada müxtəlif sinif otaqları yaradılmış, əyani vəsaitlərlə təchiz olunmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti əsgər yataqxanasında yaradılmış şəraitlə tanış oldu. Bildirildi ki, şəxsi heyətin istirahətinin və asudə vaxtının yüksək səviyyədə təşkil olunması üçün yataqxanada bütün tələblər nəzərə alınmışdır. Şəxsi heyətin yeməxanası da müasirliyi ilə diqqəti cəlb edir.

Qeyd edildi ki, Ali Baş Komandanın diqqət və qayğısı ilə əhatə olunan Dövlət Sərhəd Xidməti şəxsi heyətinin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı mütəmadi tədbirlər həyata keçirilir. Bu, Culfa sərhəd zastavasının da fəaliyyətində hiss olunur. Zastavanın ərazisində zabit ailələri üçün iki yaşayış binası tikilmişdir. Binalardan biri üçmərtəbəlidir. Burada 18 mənzil vardır. Mebel və digər zəruri məişət avadanlığı ilə təchiz olunmuş mənzillərdən altısı üçotaqlı, altısı ikiotaqlı, altısı isə birotaqlıdır. Digər yaşayış binası isə ikimərtəbəli və səkkiz mənzillidir.

Ərazi ilə yaxından tanış olan dövlətimizin başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, sərhəd komendantlığının və zastavanın maddi-texniki təchizatı yüksək səviyyədədir. Sərhəd komendantlığının ərazisində nizami keçid meydanı və idman şəhərciyi, uşaqlar üçün əyləncə meydançası da salınmışdır.

Komendantlığın və sərhəd zastavasının ərazisi abadlaşdırılmış, dekorativ güllər və ağaclar əkilmişdir.

Prezident İlham Əliyev yaradılmış şəraiti yüksək qiymətləndirdi, şəxsi heyətə uğurlar arzuladı.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Prezident İlham Əliyev Culfada Uşaq Musiqi Məktəbinin açılışında iştirak etmişdir
(30 may 2012-ci il)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 30-da Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində Culfa şəhərində Uşaq Musiqi Məktəbinin açılışında iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Məlumat verildi ki, son illərdə Azərbaycan mədəniyyəti dünya miqyasında yüksək səviyyədə təbliğ edilir. Bu gün paytaxt Bakı da daxil olmaqla, regionlarda müşahidə olunan inkişaf gənc nəslin də mənəvi tərəqqisinə geniş imkanlar açır. Hazırda ölkəmizdə bu istiqamətdə bir sıra tədbirlər reallaşdırılır. Culfada istifadəyə verilən Uşaq Musiqi Məktəbi də məhz bu məqsədə xidmət edir.

Bildirildi ki, 2010-2011-ci tədris ilində məktəbin 6 şagirdi ali və orta ixtisas musiqi məktəblərinə qəbul olunmuşdur. Onlardan ikisi hazırda Naxçıvan Dövlət Universitetinin incəsənət fakültəsində, dördü isə Naxçıvan Musiqi Kollecinə təhsil alır.

Məktəbin binası ilə tanışlıq zamanı diqqətə çatdırıldı ki, yeni inşa olunan dördmərtəbəli musiqi məktəbində 52 sinif otağı və 8 yardımçı otaq vardır. Məktəbin kitabxana fondu da zəngindir. Burada 1600 tədris vəsaiti və musiqi ədəbiyyatı toplanmışdır. Musiqi məktəbində 285 şagirdin təhsili ilə 64 müəllim məşğul olur. Məktəbdə üç şöbə - xalq çalğı alətləri, fortepiano və nəzəri fənlər şöbələri fəaliyyət göstərir. Burada doqquz ixtisas – tar, kamança, nağara, fortepiano, skripka, qarmon, klarnet, balaban, xanəndəlik üzrə dərslər keçilir. Müasir inventar və avadanlıqla təchiz edilmiş məktəbdə 20 pianino və bir royal vardır.

Prezident İlham Əliyev məktəb şagirdlərinin ifasını dinlədi.

Dövlətimizin başçısı Uşaq Musiqi Məktəbinə fortepiano hədiyyə etdi.

Məktəbin şagirdləri və müəllimləri Azərbaycan Prezidenti ilə xatirə şəkli çəkdirdilər.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Ordubad

2010, 5 oktyabr

- Ordubadda Biləv Su Elektrik Stansiyasının açılışı: Prezident İlham Əliyevin çıxışı

Ordubadda Biləv Su Elektrik Stansiyasının açılışı
(5 oktyabr 2010-cu il)

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində oktyabrın 5-də Ordubad rayonundakı Biləv Su Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə tənzimləyici bəndə və su anbarına baxdı.

Məlumat verildi ki, stansiyanın inşasına 2009-cu ilin martında başlanılmışdır. İnşaat işlərinin yüksək keyfiyyətlə və qısa müddətdə yerinə yetirilməsi üçün maksimum səy göstərilmişdir.

Stansiya ilin bütün fəsilərində bol suyu olan Gilançaydan qidalanır. Su əvvəlcə tənzimləyici bəndə yığılır. Burada suyun toplanması üçün sahəsi 5,15 hektar olan süni göl yaradılmışdır. Göldəki bəndlərin eni 159 metrdir, hündürlüyü isə 7,3 metrə 9,5 metr arasında dəyişir. Gölün su tutumu 250 min kubmetrdir. Buradan su açıq və qapalı kanallarla sətəmizləyici anbara ötürülür. Üçsüralı anbar 8200 kubmetr su tutur. Burada su bərk cisimlərdən təmizlənir və anbara ötürülür. Anbarın su tutumu 34 min kubmetrdir.

Dövlətimizin başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, bu anbardan su poladdan hazırlanan təzyiqliq borusu ilə stansiya verilir. Suyun təzyiqli 24 atmosferə bərabərdir. Burada hər birinin diametri 2,4 metr olan 2 sifon quraşdırılmışdır. Bu sifonlardakı suyun təzyiqli 3,2 və 6,4 atmosfer təşkil edir.

Sonra Prezident İlham Əliyev stansiya binasının olduğu əraziyə gəldi. Muxtar respublika ictimaiyyətinin nümayəndələri, energetiklər və inşaatçılar dövlətimizin başçısını hərəzlə qarşıladılar. Prezident İlham Əliyev stansiyanın maketinə və şəkillərinə baxdı. Diqqətə çatdırıldı ki, stansiya binası bütün zəruri avadanlıqla təchiz edilmişdir. Burada Avstriya şirkətinin hazırladığı iki turbin və iki generator quraşdırılmışdır. Stansiyanın nominal gücü 20 meqavat, maksimal gücü isə 22 meqavatdır. Stansiyada istehsal edilən enerji yarımstansiya ötürülür. Gərginliyi 110/35/10 kilovolt olan yarımstansiyada hər birinin gücü 25 meqavoltamper olan iki transformator quraşdırılmışdır. Burada şəbəkəyə iki qoşulma xətti vardır. Onların hər birinin uzunluğu 8,5 kilometr, gərginliyi isə 110 kilovoltdur. Biləv Su Elektrik Stansiyasında nəzərdə tutulan orta illik enerji istehsalı 80 milyon kilovatsaatdır. Stansiyanın həyatında də geniş abadlıq işləri görülmüş, yaşıllıq zolağı salınmışdır. Ərazidə əsaslı bəndbərkitmə işləri də aparılmışdır. Stansiyanın tikinti işləri zamanı Biləv kəndinə gedən 20 kilometrlik yol da əsaslı şəkildə yenidən qurulmuşdur.

Dövlətimizin başçısı stansiyanı işə saldı.

Stansiyanın açılışı münasibətilə keçirilən mərasimdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif

Talıbov çıxış etdi.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri
Vasif Talıbovun çıxışı

- Möhtərəm cənab Prezident!

Bu gün Azərbaycan özünün intibah dövrünü yaşayır. Bu intibahın əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və Sizin rəhbərliyinizlə uğurla davam və inkişaf etdirilir. Azərbaycan iqtisadi sahədə keçid dövrünü başa vuraraq lider dövlətə çevrilmişdir. Siz Azərbaycanın inkişafının bölgələrin inkişafı ilə sıx bağlı olduğunu bildirərək, tövsiyə etmişdiniz ki, Azərbaycanın hər bir bölgəsi inkişaf etsin, hər bir rayon mərkəzi müasir standartlara cavab versin, bütün kəndlərdə abadlıq işləri aparılsın, yollar salınsın, elektrik enerjisi ilə təminat yaxşılaşsın, bir sözlə, insanların gündəlik həyatında müsbət dəyişikliklər baş versin.

Bu tövsiyəni, ondan irəli gələn vəzifələr ölkəmizin bütün regionlarında olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasında da ardıcıl şəkildə həyata keçirilir. Aydındır ki, hər bir inkişafın kökündə iqtisadi inkişaf dayanır. Son 5 ildə muxtar respublikanın iqtisadi inkişafı 4 dəfə artmışdır. Sənayenin, kənd təsərrüfatının və sosial sahələrin inkişafında əsaslı dönüşə nail olunmuşdur. Son dövrlərdə yaradılan sənaye və emal sahələri sovetlər birliyinin mövcud olduğu illər ərzində istifadəyə verilən müəssisələrin sayını 8 dəfə üstələmişdir. Bunun sayəsində yeni iş yerləri açılmış, əhalinin məşğulluğu təmin olunmuşdur. 2003-cü ildən bu günədək Naxçıvan Muxtar Respublikasında 44 min 647 yeni iş yeri açılmışdır ki, bunun da 29 min 393-ü və yaxud 66 faizi daimi iş yerləridir. Yeni iş yerlərinin açılması, iqtisadiyyatın ümumi strukturuna uyğun olaraq və daxili bazarın qorunması tələbləri nəzərə alınaraq yeni istehsal və emal

sahələrinin yaradılması sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli şəraitin formalaşdırılması hesabına mümkün olmuş, ümumi daxili məhsul istehsalında özəl sektorun xüsusi çəkisi 86 faiz təşkil etmişdir.

Bu illərdə sosial sahələrin inkişafı da diqqət mərkəzində saxlanmışdır. Sizin tapşırığınızla əhalinin sağlamlığının qorunması məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Bu gün muxtar respublikanın hər bir rayonunda ən müasir tələblərə cavab verən mərkəzi xəstəxana binalarının tikintisi proqramı uğurla icra olunmaqdadır. Belə ki, 5 mərkəzi xəstəxana binası tikilmiş, 1 mərkəzi xəstəxananın inşası isə davam etdirilir. Naxçıvan şəhərində ətraf bölgələrdə analoqu olmayan diaqnostika-müalicə və doğum mərkəzləri istifadəyə verilmiş, bundan başqa 42 xəstəxana, 51 həkim ambulatoriyası, 56 feldşer-mama, 17 tibb məntəqəsi tikilmiş və ya əsaslı şəkildə yenidən qurulmuşdur.

Təhsilin inkişafı üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan vəsaitlərin ildən-ilə artırılması, müəllimlərin əmək haqlarında, tələbə və peşə-ixtisas təhsili müəssisələri şagirdlərinin təqaüdlərində özünü göstərən dinamik artım, məktəblərin pulsuz dərslik və latın qrafikalı yeni nəşrlərlə təmin edilməsi ölkə rəhbərinin bu vacib sahəyə diqqət və qayğısının bariz ifadəsidir. Son 10 ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında 68 min 374 şagird yeri olan 168 ümumtəhsil məktəbi binası, 1398 yerlik 14 uşaq bağçası, 18 musiqi məktəbi, 9 məktəbdənkənar tədris müəssisəsi tikilərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilmişdir.

İstifadəyə verilmiş bütün təhsil müəssisələrində müəllim və şagirdlər üçün nümunəvi şərait yaradılmış, fənn kabinetləri, laboratoriyalar, açıq və örtülü idman qurğuları, zallar müasir dünya standartları nəzərə alınaraq hazırlanmış, ən yeni informasiya və kommunikasiya texnologiyaları tətbiq olunmuşdur. Bu günədək muxtar respublikanın ümumtəhsil məktəblərinə 2781 kompyuter verilmişdir. Bu kompyuterlərin 2190-ı və ya 79 faizi internetə qoşulmuşdur. Bundan başqa, 220 məktəbdən 200-ü elektron lövhələrlə təmin olunmuşdur.

Hər bir ölkənin inkişafı onun enerji və ərzaq təhlükəsizliyi ilə sıx bağlıdır. Azərbaycanda bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər, əldə olunan nəticələr muxtar respublikada da özünü göstərməkdədir. Hazırda muxtar respublikada əhalinin 89 növdə ərzaq, 153 növdə qeyri-ərzaq olmaqla 242 növdə məhsula olan tələbatı tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir. Bunlar kənd təsərrüfatının texniki təminatı ilə bağlıdır. 2005-ci ildən ötən müddətdə 540 yeni texnika, 21 min tondan çox mineral gübrə gətirilərək torpaq mülkiyyətçilərinin istifadəsinə verilmişdir.

Ərzaq təhlükəsizliyi ilə yanaşı, enerji təhlükəsizliyi də xüsusi diqqət yetirilən sahələrdəndir. Vaxt var idi ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında elektrik enerjisi sutka ərzində 10-12 saat verilir, böyük fasilələr yaranırdı, qonşu ölkələrdən enerji alırdıq. Sizin himayənizlə 2005-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasına təbii qaz kəmərinin çəkilməsindən sonra enerji təsərrüfatının gücləndirilməsi sahəsində təsirli tədbirlər görülmüş, modul və qaz-turbin elektrik stansiyaları, Heydər Əliyev su anbarı üzərində elektrik stansiyası tikilib istifadəyə verilmişdir. Bundan başqa, Biləv Su Elektrik Stansiyasının tikintisi başa çatdırılmışdır. Bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər imkan yaratmışdır ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası özünü 4 dəfə elektrik enerjisi ilə təmin edə bilsin. Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası elektrik enerjisi alan regiondan elektrik enerjisi ixrac edən regiona çevrilmişdir. Hazırda Türkiyə Respublikasına əvvəlki illərdə alınan elektrik enerjisinin əvəzinə gündə 16 meqavat elektrik enerjisi verilir.

Möhtərəm Prezident!

2004-cü ildən bəri Siz 8 dəfə Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər etmiş, himayənizlə tikilmiş 50-dən çox təhsil, səhiyyə, idman və mədəniyyət müəssisələri, istehsal sahəsi və hərbi təyinatlı obyektlərin açılışını etmişiniz. Muxtar respublikaya hazırkı səfəriniz çərçivəsində Kəngərli rayonunda ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə ucaldılmış abidənin, Naxçıvan şəhərində travertin zavodunun, məhdud fiziki imkanlılar üçün regional informasiya mərkəzinin, Naxçıvan şəhərinin içməli su təchizatının, Ordubad rayonunda Biləv Su Elektrik Stansiyasının, 87 kilometrlik Naxçıvan-Sədərək magistral yolunun ikinci hissəsinin, Şərur rayonundakı Yengicə və Maxta kənd orta məktəblərinin, Sədərək rayonunda mərkəzi xəstəxananın, orta məktəbin yeni tikilmiş binalarının və Heydərabad qəsəbəsinin yenidənqurmada sonra açılışı həyata keçirilməkdədir.

Bütün bunlara görə Sizə öz minnətdarlığımızı bildirir, ulu öndərimizin yolunun davam etdirilməsində, məhsuldar dövlətçilik fəaliyyətinizdə uğurlar, möhkəm cansağlığı arzulayırıq.

X X X

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin ÇIXIŞI

-Əziz dostar!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram. Bu gün, doğrudan da, Naxçıvan Muxtar Respublikasında çox əlamətdar bir gündür. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbov qeyd etdi ki, biz bu gün Naxçıvanda bir neçə iqtisadi, sənaye, sosial yönümlü obyektin açılışını qeyd etmişik, hələ bir neçə müəssisənin açılışı gözlənilir. Bu, onu göstərir ki, Naxçıvan çox sürətlə və hərtərəfli inkişaf edir. Bir gündə Naxçıvanda 3 məktəb, xəstəxana, magistral avtomobil yolu, elektrik stansiyası, digər zavodlar, fabriklər, içməli su – demək olar ki, bütün sahələri əhatə edən müəssisələr açılır. Ancaq bu işlər bir gündə həll olunan məsələlər deyildir. Bu məsələləri həll etmək üçün düşünülmüş siyasət və məqsədyönlü addımlar lazımdır. Bu addımlar atılır.

Bu gün Naxçıvanda və demək olar ki, bütün ölkəmizdə, bütün bölgələrdə aparılan siyasət bir məqsədi güdür ki, Azərbaycan daha da güclənsin, vətəndaşlarımız daha da yaxşı yaşasınlar. Bu siyasətin təməlini ulu öndər Heydər Əliyev qoymuşdur. Onun yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan 1990-cı illərin əvvəllərində yaşanan böhranlı anları geridə qoyub, öz inkişaf strategiyasını ortaya qoyub və bu strategiya bu gün də uğurla icra edilir. Heydər Əliyev siyasəti Azərbaycanın bütün bölgələrində özünü büruzə verir. Hər bir yerdə, hər bir şəhərdə, hər bir rayonda quruculuq, abadlıq işləri aparılır. Böyük investisiyalar qoyulur. İqtisadi və sosial məsələlər öz həllini tapır. Baxın, son bir neçə il ərzində Azərbaycanda yoxsulluğun səviyyəsi 49 faizdən 11 faizə düşmüşdür. Ölkədə son illərdə 800 mindən artıq yeni iş yerləri açılmışdır ki, onların mütləq əksəriyyəti daimi iş yerləridir. Kənd təsərrüfatının inkişafı, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün praktiki tədbirlər görülmüşdür. Demək olar ki, Azərbaycan indi öz daxili tələbatını, ərzağa olan tələbatının böyük hissəsini özü təmin edir. Biz çalışmalıyıq ki, görülməyəcək işlər nəticəsində özümüzü ərzaq məhsulları ilə yüz faiz təmin edək. Mən şübhə etmirəm ki, biz buna nail olacağıq.

Enerji təhlükəsizliyi məsələlərinin həlli işində ölkədə əsaslı tədbirlər görülmüşdür. Bütün bunlar Heydər Əliyev neft strategiyasının icrası nəticəsində mümkün olmuşdur. Əgər 1994-cü ildə ulu öndərin qətiyyəti və müdrikliyi sayəsində Azərbaycanın yeni neft strategiyası başlanmasaydı, bu gün biz bu uğurlardan danışa bilməzdik. Məhz Azərbaycan iqtisadiyyatına xaricdən gətirilmiş milyardlarla dollarla ölçülən investisiyalar hesabına biz ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirməyə nail ola bilməmişik. Bu gün Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi məsələlərində nəinki bölgədə, eyni zamanda, qitədə öz rolunu oynayır. Bu rol artır və getdikcə imkanlarımız daha da genişlənəcəkdir. Biz artıq ölkə daxilində enerji təhlükəsizliyi məsələlərini yüz faiz həll etmişik. Bu gün Azərbaycan təbii qazı, nefti, neft məhsullarını, elektrik enerjisini qonşu ölkələrə ixrac edir. Bu ixrac ildən-ilə daha da şaxələnir. İxracın coğrafiyası genişlənir və həcmi artır. Bu, çox vacib məsələdir ki, biz enerji təhlükəsizliyimizi təmin edəndən sonra başqa ölkələrin enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün töhfəmizi veririk.

Mən çox şadam ki, Naxçıvanda nəzərdə tutduğumuz bütün məsələlər bu gün öz həllini tapır. Muxtar respublika uğurla inkişaf edir, burada quruculuq-abadlıq işləri çox sürətlə gedir, bütün sosial məsələlər həllini tapır, yeni müəssisələr, fabriklər açılır, yollar çəkilir.

Bu gün Biləv Su Elektrik Stansiyasının açılışı, sadəcə olaraq görülən işlərin yeni mərhələsidir. Bu stansiyanın çox böyük əhəmiyyəti vardır. Düzdür, Naxçıvanın enerji təhlükəsizliyi tam şəkildə təmin edilə bilər. Vasif Talıbov qeyd etdi ki, bu gün Naxçıvanda enerji potensialının həcmi tələbatdan bir neçə dəfə artıqdır. Ancaq su elektrik stansiyalarının öz xüsusiyyətləri vardır. O, təbiətdən qaynaqlanan bir enerjidir, gücdür. Su mənbələrimizdən səmərəli istifadə etmək üçün Azərbaycanda çoxlu tədbirlər görülmüş və bu tədbirlər ardıcıl şəkildə həllini tapır.

Bu gün Naxçıvanda elektrik enerjisi və qazla təminat ən yüksək səviyyədədir. Naxçıvanda qazlaşdırma siyasəti uğurla başa çatıb və hətta sovet dövründə qazlaşdırılmayan kəndlər, məntəqələr bu gün hamısı qazlaşdırılıb. Yəni, bu, böyük bir proqramın icrası nəticəsində mümkün ola bilməmişdir. Naxçıvanda modul tipli elektrik stansiyasının işə düşməsi, uzun fasilədən sonra Naxçıvana təbii qazın verilməsi demək olar ki, muxtar respublikada ciddi bir dönüş yaratdı. Çünki iqtisadi potensial enerji mənbəyi olmadan inkişaf edə bilməz. Biz nə qədər vəsait qoysaq, nə qədər kreditlər ayrılarsa, nə qədər müəssisələr yaradılsa, əgər enerji mənbələri yoxdursa, onların heç biri işləməyəcək və heç kim o vəsaiti qoymayacaqdır.

Naxçıvanın xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, coğrafi baxımdan Azərbaycanın əsas hissəsi ilə bağlantısı yoxdur. Vaxtilə Azərbaycanın qədim torpağı olan Zəngəzur diyarının Ermənistana verilməsi demək olar ki, Naxçıvanı coğrafi baxımdan Azərbaycandan ayırıbdir. Naxçıvan uzun illərdir ki, blokada şəraitində yaşayır və bu blokadanı Ermənistan tətbiq edir. Ancaq buna baxmayaraq, Naxçıvanın bütün imkanları səfərbər olunub və əlavə tədbirlər görülür, proqramlar icra olunur. Bu gün Naxçıvan uğurla və sürətlə inkişaf edən diyardır, respublikadır. Bütün şəhərlər abadlaşır, gözəlləşir, yeni mehmanxanalar, sənaye müəssisələri yaradılır. Enerji təhlükəsizliyi əsas məsələdir və bu gün bu, Naxçıvanda öz həllini tapır. Əminəm ki, gələcəkdə bu sahədə əlavə tədbirlərin görülməsi nəticəsində Naxçıvandan qonşu ölkələrə daha da böyük həcmdə elektrik enerjisinin ixracı mümkün olacaqdır. Hər halda biz buna nail olmaq üçün bütün tədbirləri görürük.

Eyni zamanda, Azərbaycanın zəngin neft-qaz potensialı bizə imkan verir ki, özümüzü çox rahat hiss edək. Çünki enerji təhlükəsizliyi, enerjiden asılılıq çox ciddi məsələdir. Bəzi ölkələr xarici mənbələrdən asılı olduqlarına görə istər-istəməz xarici amili də nəzərə almalıdırlar. Azərbaycan o ölkələrdəndir ki, nəinki enerji potensialını işə salıb və enerji təhlükəsizliyini təmin edib, eyni zamanda, başqa ölkələrin enerji təhlükəsizliyinə də öz töhfəsini verir. Bu gün Azərbaycanda elektrik stansiyalarının tikintisi nəticəsində min meqavatdan artıq enerji gücü vardır ki, biz ondan səmərəli istifadə edərək başqa ölkələrə ixrac edəcəyik. Azərbaycanda tikilən yeni elektrik stansiyalar bu gücü iki dəfə artıracaqdır. Ancaq bununla bərabər, biz bu yaxınlarda qəbul edilmiş proqramlar əsasında bərpa olunan enerji növlərinə xüsusi diqqət veririk. Biz su, günəş, külək enerji mənbələrini yaratmalıyıq. Çünki bütün bu təbii şərait Azərbaycanda vardır və konkret proqram nəzərdə tutulub. Proqramın icrası nəticəsində Azərbaycanın bütün su mənbələrində, çaylarda kiçikhəcmli su elektrik stansiyalarının tikintisi nəzərdə tutulur. Təkcə bu il 3 rayonda kiçikhəcmli stansiyaların təməl daşı qoyulubdur. Ancaq onların arasında ən böyüyü, əlbəttə ki, Biləv Su Elektrik Stansiyasıdır.

Bu günə qədər görülmüş işlər və bu nəticələr onu göstərir ki, nəzərdə tutulmuş bütün proqramlar vaxtında icra olunur və şübhə etmirəm ki, bu gün planlaşdırdığımız bütün məsələlər gələcəkdə öz həllini tapacaqdır.

Naxçıvanda iqtisadi inkişaf sürətlə gedir. Keçən il ümumi daxili məhsul artmışdır, bu il də artır, templər yüksəkdir. Bütün bu gözəl nəticələri biz Naxçıvanın dəyişən, gözəlləşən simasında görürük. Naxçıvan qədim Azərbaycan diyarıdır, qədim tarixə, mədəniyyətə malik olan diyardır, eyni zamanda, müasir şəhərdir, müasir respublikadır. Mən əminəm ki, gələcəkdə Naxçıvan daha da gözəlləşəcək, inkişaf edəcək və bütün işlər burada həmişə olduğu kimi, yüksək səviyyədə təşkil olunacaqdır. Bir daha sizi bu gözəl hadisə münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə uğurlar və cəsarət arzulayıram. Sağ olun.

X X X

İctimaiyyətin nümayəndələri və energetiklərlə söhbətində Prezident İlham Əliyev bir daha Biləv Su Elektrik Stansiyasının açılışını əlamətdar hadisə adlandıraraq bildirdi ki, gələcəkdə çaylar üzərində bu tipli stansiyaların tikintisi davam etdiriləcəkdir. Bu gün nəinki Naxçıvanın enerji tələbatı tam şəkildə təmin olunur, hətta qonşu İran və Türkiyəyə də enerji nəqlinə imkanlar açılmışdır. Naxçıvan artıq elektrik enerjisi ixrac edən diyara çevrilmişdir.

Prezident İlham Əliyev enerji mərkəzinə çevrilən Naxçıvanın günəşli diyar olduğunu vurğulayaraq, gələcəkdə burada günəş enerjisi istehsalının mümkünlüyünü və bu istiqamətdə müəyyən tapşırıqların verildiyini də diqqətə çatdırdı. Prezident İlham Əliyev energetiklərə uğurlar arzuladı.

Sonra xatirə şəkli çəkdirildi.

Xalq qəzeti.- 2010.- 7 oktyabr .- № 219.- S.1-2

Kəngərli

2010, 5 oktyabr

- Kəngərli rayon mərkəzində ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinin açılışı

2012, 30 may

- Prezident İlham Əliyev Kəngərli rayonunda ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan mədəniyyət və istirahət parkı ilə tanış olmuş, mədəniyyət evinin açılışında iştirak etmişdir
- Prezident İlham Əliyev Kəngərli rayonunda “N” saylı hərbi hissədə qərargah binasının açılışında iştirak etmişdir

Kəngərli rayon mərkəzində ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinin açılışı
(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində Kəngərli rayonuna gəldi.

Rayon sakinləri dövlətimizin başçısını hərarətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin rayon mərkəzində ucaldılmış abidəsinin açılışında iştirak etdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinin yerləşdiyi ərazidə geniş abadlıq-quruculuq işləri aparılmışdır. Abidənin ətrafında park salınmış və burada geniş yaşıllaşdırma işləri görülmüşdür. Dövlətimizin başçısı buraya toplaşan rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdü.

Rayon ictimaiyyəti adından Bəyimcan BABAYEVA ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasətin bu gün də uğurla davam etdirildiyinə, rayonun gündən-günə sürətli inkişafına görə Prezident İlham Əliyevə və Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlığını bildirdi.

Prezident İlham ƏLİYEV ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsinin açılışı münasibətilə mərasim iştirakçılarını təbrik edərək dedi:

-Sizi ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsinin açılışı münasibətilə ürəkdən salamlayıram və ürəkdən təbrik edirəm. Bu gözəl abidə rayon mərkəzinə əlavə yaraşlıq verir. Ulu öndər Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətinin banisidir. Müstəqil Azərbaycanda dövlət quruculuğu prosesi məhz onun fəaliyyəti ilə bağlıdır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan müstəqilliyini əldə edəndə ən ağır vəziyyətdə olan respublika idi. Ölkədə gedən xoşagəlməz proseslər, iqtisadi tənəzzül, hərəc-mərclik, vətəndaş müharibəsi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçı siyasəti demək olar ki, Azərbaycanın müstəqilliyini şübhə altına qoyurdu və Bakıda hakimiyyət uğrunda çəkişmələr, mübarizələr vəziyyəti daha da ağırlaşdırırdı. Belə vəziyyətdə Azərbaycan xalqı yeganə düzgün seçim etdi, Heydər Əliyevi Naxçıvandan Bakıya dəvət etdi. Bunun nəticəsində Azərbaycanda bütün xoşagəlməz hallara son qoyuldu, sabitlik yarandı və inkişaf dövrü başlandı.

O illər bugünkü Azərbaycanın reallıqlarını müəyyən edən illər olmuşdur. Məhz o illərdə Azərbaycanın bugünkü taleyi həll olunurdu – Azərbaycan hansı yollarla inkişaf edəcək, hansı ölkəyə çevriləcək, Azərbaycanda hansı dövlət quruluşu yaranacaq?! Məhz o illərdə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən bütün bu işlərin əsası qoyuldu. O, bütün dövrlərdə - həm sovet dövründə, həm də müstəqillik dövründə ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, həyatını, ömrünü Azərbaycan xalqına xidmət işinə həsr etmişdir. Bu gün müasir Azərbaycan Heydər Əliyevin əsəridir və bu gün Azərbaycan onun yolu ilə uğurla inkişaf edir.

Bu gün ölkəmizdə bütün sahələrdə quruculuq, abadlıq, tikinti işləri aparılır, yeni müəssisələr, zavodlar, fabriklər, sosial obyektlər yaradılır. İndi biz Azərbaycanın hər bir bölgəsində sürətli inkişafı görürük. Təsadüfi deyildir ki, Azərbaycanın uğurları dünya miqyasında qiymətləndirilir. Mötəbər beynəlxalq təşkilatlar iqtisadi inkişaf baxımından Azərbaycanı dünyanın ən dinamik və sürətlə inkişaf edən ölkəsi kimi tanıyırlar. Bütün bu işlərin təməlinə uğurlu siyasət, Heydər Əliyev siyasəti dayanır. Uğurlu neft strategiyamız bizə imkan verdi ki, maliyyə imkanlarımızı genişləndirək və bu imkanlardan əldə olunan gəlirdən ölkəmizdə ədalətli şəkildə istifadə edək ki, hər bir Azərbaycan vətəndaşı öz həyatında, öz güzəranında bunu hiss etsin. Bu gün bu reallıqları görürük və haqlı olaraq, qürur hissi ilə bunu qeyd edirik. O cümlədən Naxçıvanda bütün işlər çox yüksək səviyyədə aparılır. Naxçıvan gündən-günə gözəlləşir, abadlaşır, yeni müəssisələr, zavodlar, fabriklər yaradılır. Bu gün mən bir gündə həm sosial, həm iqtisadi, həm də enerji sahəsində bir neçə vacib müəssisənin açılışında iştirak edəcəyəm.

Kəngərli rayonunun yaradılması da çox əlamətdar hadisədir. Bir neçə il bundan əvvəl Vasif Talıbov müraciət etmişdi ki, Naxçıvanda yeni rayon – Kəngərli rayonu yaradılsın. Bu, muxtar respublikanın inkişafına əlavə təkan verəcəkdir. Bu gün biz burada qısa müddət ərzində görülən işləri əyani şəkildə görürük. Bu ərazidə heç bir bina, heç nə yox idi. Boş yerlər idi. Artıq burada inzibati və yaşayış binaları tikilir, gözəl park salınıb, gözəl yol çəkilibdir. Bax bu Naxçıvan-Sədərək yolu dünyanın ən yüksək standartlarına cavab verir.

Mən keçən dəfə Naxçıvanda olanda bu yolun bir hissəsini getmişəm – Şərura qədər. Bu gün bu yol artıq Sədərəyə qədər hazırdır. Bu, inkişafdır, bu, quruculuqdur, bu, abadlıqdır, bu, xalqa xidmət etmək deməkdir. Bütün məmurlar elə etməlidirlər ki, onların fəaliyyəti nəticəsində insanlar daha da yaxşı

yaşasınlar, ölkəmiz daha da sürətlə inkişaf etsin. Bu gün Azərbaycan çox sürətlə və uğurla inkişaf edən ölkədir. Bütün iqtisadi-sosial məsələlər həll olunur, dünyadakı mövqelərimiz möhkəmlənir, Azərbaycanın gücü artır və bu, bizə imkan verir ki, sözün əsl mənasında, müstəqil siyasət aparaq. O siyasət ki, Azərbaycan xalqının iradəsinə söykənir. Bu siyasəti Heydər Əliyev bizə göstərmişdir və bu gün Azərbaycan onun yolu ilə uğurla inkişaf edir.

Bir daha sizi ürəkdən salamlayıram. Xahiş edirəm mənim səmimi salamlarımı rayonun bütün sakinlərinə çatdırasınız. Sizə işlərinizdə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

AzərTAc
5 oktyabr 2010-cu il

Prezident İlham Əliyev Kəngərli rayonunda ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan mədəniyyət və istirahət parkı ilə tanış olmuş, mədəniyyət evinin açılışında iştirak etmişdir
(30 may 2012-ci il)

Mayın 30-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində Kəngərli rayonuna gəlmişdir.

Dövlətimizin başçısı rayonun mərkəzində ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan mədəniyyət və istirahət parkında ümummilli liderin abidəsini ziyarət edərək, önünə gül dəstəsi qoydu.

Sonra Azərbaycan Prezidenti burada Kəngərli rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdü. Rayon ictimaiyyətinin nümayəndələrini salamlayan

Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Biz iki il əvvəl də sizinlə görüşmüşük. İki il əvvəl ulu öndərin abidəsinin açılışında bərabər idik. Mən çox şadam ki, bu iki il ərzində Kəngərli rayonunda böyük işlər görülmüşdür. Burada doğrudan da, gözəl mərkəz yaradılmış, yeni inzibati binalar tikilmişdir, indi fərdi evlər də tikilməkdədir. Gözəl mədəniyyət evi tikilmişdir. Yəni, Kəngərli rayonunun inzibati mərkəzi artıq yaradılmış və böyük dərəcədə inkişaf etmişdir. Bu, məni çox sevindirir. Çünki Naxçıvan Muxtar Respublikasının hər bir tərəfində, hər bir rayonunda sürətli inkişaf gedir və getməlidir.

Son illər ərzində muxtar respublika böyük və şərəfli yol keçmişdir. Təkcə bu gün mən həm Naxçıvan şəhərində, həm də Kəngərli rayonunda bir sıra tədbirlərdə iştirak etmişəm. Günortadan sonra isə Culfa rayonunda bir sıra tədbirlərdə iştirak edəcəyəm. Bu tədbirlər çoxşaxəlidir, bütün sahələri əhatə edir. Hər bir yerdə, hər bir rayonda sürətli inkişaf gedir və respublikanın qarşısında duran bütün vəzifələr uğurla icra edilir. Həm sosial-iqtisadi inkişafıla bağlı məsələlər həll olunur, həm də biznes mühitinin yaxşılaşdırılması üçün tədbirlər görülür. Bu dinamika, bu inkişaf muxtar respublikanın iqtisadi göstəricilərində də öz əksini tapıbdir. Keçən ilin yekunlarına görə həm sənaye, həm kənd təsərrüfatı istehsalı, həm də ümumi daxili məhsul artmışdır. Bu, məni çox sevindirir. Naxçıvanın Azərbaycanda xüsusi yeri vardır. Bu, muxtar respublikadır, qədim Azərbaycan torpağıdır. Burada işlər yaxşı getdiyi üçün bunun ümumi işimizə böyük təsiri və töhfəsi vardır.

Bu gün gözəl mədəniyyət evinin açılışında toplaşmışıq. Bir neçə il əvvəl Naxçıvanda Heydər Əliyev adına möhtəşəm Mədəniyyət Mərkəzinin açılışında iştirak etmişdik. İndi isə Kəngərli rayonunda mədəniyyət evinin açılışında iştirak edirik. Bu, böyük rəmzi məna daşıyır. Çünki bir neçə il əvvəl Kəngərli rayonu inzibati ərazi kimi mövcud deyildi. Bir neçə il bundan əvvəl Vasif Talıbov belə təşəbbüslə çıxış etmişdi. Mən bu təşəbbüsü təkcə kağız üzərində deyil, əməldə dəstəklədim və qısa müddətdə rayon yaradıldı. Qeyd etdiyim kimi, bu gün rayonun artıq inzibati mərkəzi vardır. Bu mərkəz böyüyəcəkdir və əminəm ki, gələcək illərdə Kəngərli rayonunda bundan da gözəl və yaxşı işlər görülməcəkdir. Bu gözəl hadisə münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm, Kəngərli rayonunun və bütün Naxçıvan Muxtar Respublikasının sakinlərinə yeni uğurlar arzu edirəm.

X X X

Kəngərli rayon sakinləri adından çıxış edən Qarabağlar kənd 2 nömrəli orta məktəbin müəllimi Minarə BAYRAMOVA dövlətimizin başçısına minnətdarlığını çatdıraraq dedi:

- Möhtərəm Prezident! Bu gün biz Azərbaycanın hər bir bölgəsində müşahidə olunan sürətli inkişafın şahidiyik. Bütün bunların kökündə ulu öndər Heydər Əliyevin yoluna, siyasi və nəzəri irsinə sədaqət dayanır.

Muxtar respublikanın ən gənc rayonu olan Kəngərli səkkiz il bundan əvvəl Sizin tərəfinizdən yaradılmışdır. Sizin muxtar respublikamıza hər səfəriniz rayonumuzda da yeni sosial obyektlərin istifadəyə verilməsi ilə əlamətdar olmuşdur.

2010-cu ildə ulu öndər Heydər Əliyevin rayon mərkəzində ucaldılmış abidəsinin və Kəngərli rayon ərazisindən keçən Naxçıvan–Sədərək avtomobil yolunun açılışında iştirak etmiş və rayonumuzda aparılan quruculuq işlərini yüksək qiymətləndirmişdiniz.

Bu gün Sizin himayənizlə Kəngərli rayon mədəniyyət evi və Heydər Əliyev mədəniyyət və istirahət parkı istifadəyə verilir. Bu, bütün rayon sakinlərinin böyük sevincinə səbəb olub, hamımızda əsl bayram

əhval-ruhiyyəsi yaradıb. Tikilən belə müasir binalar, salınan parklar dövlətimizin iqtisadi gücünü və Prezidentimizin ölkəmizin ən qiymətli sərvəti olan insanlara qayğısının təzahürüdür.

Möhtərəm Prezident! Sizin həyata keçirdiyiniz siyasi xətt Azərbaycan xalqının iradəsinə söykənir. Biz bu siyasi xəttə sadıq və inanırıq ki, Sizin rəhbərliyiniz altında doğma Azərbaycanımız daha da inkişaf edib çiçəklənəcəkdir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

X X X

Dövlətimizin başçısı Kəngərli rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə xatirə şəkli çəkirdi.

X X X

Daha sonra Azərbaycan Prezidenti parkın ərazisində inşa olunmuş Kəngərli rayon mədəniyyət evinin açılışını bildirən lenti kəsdi.

Bildirildi ki, mədəniyyət evinin binası müasir görkəmi ilə diqqəti cəlb edir. Sahəsi 1743 kvadratmetr olan ikimərtəbəli binanın inşası zamanı milli ornamentlərdən də geniş istifadə olunmuşdur. Son illərdə Azərbaycanda mədəniyyətin inkişafı və təbliği ilə bağlı həm ölkə rəhbərliyi, həm də Heydər Əliyev Fondu tərəfindən mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Kəngərli rayon mədəniyyət evinin inşası da mədəni irsimizin inkişafı istiqamətində bölgələrdə də xeyli işin görülməsini təsdiq edir.

Dövlətimizin başçısı binada yaradılmış şəraitlə yaxından tanış oldu.

İkimərtəbəli binanın foyesində Prezident İlham Əliyevin 2010-cu ilin oktyabrında Kəngərli rayonuna səfəri ilə bağlı fotosəkillərdən ibarət guşə yaradılmışdır. Birinci mərtəbədə inzibati otaqlarla yanaşı, 286 yerlik tamaşa zalı vardır. Burada müasir işıqlandırma sistemi və işıq effektləri yaradan xüsusi sistem quraşdırılmışdır. Binanın ikinci mərtəbəsində 6 inzibati otaq fəaliyyət göstərir. Bundan əlavə, binada dekorasiya otağı və istirahət guşəsi yaradılmışdır. Mədəniyyət evinin binası müasir havalandırma sistemi ilə təchiz olunmuşdur.

Daha sonra Azərbaycan Prezidenti ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan mədəniyyət və istirahət parkında yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, 5 hektar ərazini əhatə edən parkda əhalinin mənalı istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmış, yaşıllıqlar salınmış, dekorativ ağac və gül kolları əkilmişdir. Burada fəvvarə, müasir dizaynda oturmaqlar quraşdırılmış və istirahət guşələri, uşaq oyun parkı inşa edilmişdir. Maraqlı attraksionlar, əyləncəli oyunlar uşaqların istirahətinin ən yüksək səviyyədə təşkilinə imkan verir. Parkda müasir işıqlandırma və suvarma sistemləri yaradılmışdır.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Prezident İlham Əliyev Kəngərli rayonunda “N” saylı hərbi hissədə qərargah binasının açılışında iştirak etmişdir
(30 may 2012-ci il)

Prezident İlham Əliyev mayın 30-da Kəngərli rayonunda Müdafiə Nazirliyinin “N” saylı hərbi hissəsində qərargah binasının açılışında iştirak etmiş, əsgər yataqxanası, yeməxanası və məişət kompleksi ilə tanış olmuşdur.

Naxçıvan qarnizonunun rəisi, general-leytenant Kərəm Mustafayev Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə raport verdi.

Hərbi hissənin ərazisi ilə tanış olan Ali Baş Komandana məlumat verildi ki, qərargahın üçmərtəbəli yeni binası bütün lazımı avadanlıqla təchiz olunmuşdur. Hərbi hissənin ərazisində geniş yaşıllaşdırma və abadlıq işləri aparılmışdır. Şəxsi heyətin hərbi vətənpərvərlik ruhunun gücləndirilməsi məqsədilə bütün lazımı tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Dövlətimizin başçısı qərargah binasının rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdikdən sonra burada yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Qərargahın birinci mərtəbəsinin foyesində hərbi hissənin döyüş bayrağı mühafizə olunur. Burada hərbi hissənin zabıt heyəti üçün iş otaqları və istirahət guşəsi yaradılmışdır. Qərargahın ikinci mərtəbəsində hərbi hissənin döyüş yolunu əks etdirən guşə də vardır. Bu mərtəbədə ulu öndər Heydər Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasının coğrafi vəziyyətinin strateji əhəmiyyəti barədə fikirlərini əks etdirən stend quraşdırılmışdır. Stendə ümummilli liderin 1999-cu ilin oktyabrında bu hərbi hissədə olması ilə bağlı fotosəkillər nümayiş etdirilir.

Qərargahın üçüncü mərtəbəsinin foyesində isə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ölkəmizin ordu quruculuğu sahəsinə diqqət və qayğısını əks etdirən fotoquşə yaradılmışdır. Burada hərbi hissənin zabıt heyəti üçün təlim sinifləri də fəaliyyət göstərir. Bu siniflərdə taktiki və planlaşdırma proqramları, döyüş əməllərinin icrası ilə bağlı təlimlər keçirilir.

Sonra dövlətimizin başçısı hərbi hissənin əsgər yataqxanasında yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Bildirildi ki, beşmərtəbəli binada əsgərlərin istirahəti üçün hər cür şərait vardır. Birinci mərtəbədə əsgərlərin döyüş ruhunun yüksəldilməsi məqsədilə Azərbaycanın xalq qəhrəmanlarının və tarixi abidələrimizin şəkilləri nümayiş etdirilir. Burada, həmçinin silah otağı, dəftərxana və digər inzibati otaqlar yerləşir. Əsgərlərin şəxsi bacarığının üzə çıxarılması məqsədilə yaradılan guşələrdə isə onların yaradıcılıq nümunələri, divar qəzeti və hərbi qaydalar haqqında stendlər asılmışdır. İdeoloji otaqda isə hərbiçilərin mənəvi-psixoloji vəziyyətinin yüksəldilməsi, vətənpərvərlik ruhunun artırılması məqsədilə dərslər keçirilir.

Sonra Prezident İlham Əliyev hərbi hissənin heyətində nümayiş olunan silah-sursat və hərbi texnikaya baxdı.

Daha sonra dövlətimizin başçısı əsgər yeməxanasında yaradılan şəraitlə tanış oldu.

İkimərtəbəli binanın birinci mərtəbəsində əsgər çayxanası və istirahət guşəsi yaradılmışdır.

Dövlətimizin başçısı şəxsi heyətin gündəlik qida normasında istifadə edilən məhsullara baxdı. Qeyd olundu ki, şəxsi heyətin gündəlik qida normasında üstünlük daha çox yüksək keyfiyyətli yerli ərzaq məhsullarına verilir.

Binanın ikinci mərtəbəsindəki əsgər yeməxanasında şəxsi heyətin yüksək kalorili qida ilə təminatı üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Binada ayrıca çörək sexi, ərzaq və əşya anbarları, emalatxana, camaşırxana və qazanxana da yerləşir. Hərbi hissənin ərazisində ayrıca xəstəxana da fəaliyyət göstərir.

Hərbi hissədə yaradılan şəraitlə tanış olan dövlətimizin başçısı tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

AZƏRTAC
2012, 30 may

Sədərək

2009, 3 avqust

- Naxçıvan-Sədərək avtomobil yolu açılmışdır

2010, 5 oktyabr

- Prezident İlham Əliyev Naxçıvan-Sədərək magistral yolunun açılışında iştirak etmişdir
- Prezident İlham Əliyev 2 nömrəli Sədərək orta məktəbinin yeni binasının açılışında iştirak etmişdir
- Sədərək rayon mərkəzi xəstəxanası istifadəyə verilmişdir
- Prezident İlham Əliyev Sədərək rayonunun Heydərabad qəsəbəsində tikilən yeni binalarla tanış olmuşdur
- “N” hərbi hissəsi ilə tanışlıq

Naxçıvan-Sədərək avtomobil yolu açılmışdır
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan-Sədərək avtomobil yolunun açılışında iştirak etmişdir.

Yolun Duzdağ qovşağında inşaatçılar dövlətimizin başçısını və xanımını mehribanlıqla qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev yolun sxeminə baxdı. Məlumat verildi ki, muxtar respublikanın əsas strateji magistrallarından olan Naxçıvan-Sədərək yolunun yenidən qurulması, burada əsaslı tikinti işlərinin aparılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Çünki bu yol Azərbaycanı qardaş Türkiyə ilə birləşdirən yeganə quru yoludur.

Burada tikinti işlərinə 2008-ci ilin martında başlanmışdır. Yolun ümumi uzunluğu 78,5 kilometr, eni 23 metr, asfalt hissəsinin eni 17,2 metrdir. Yolun 55,5 kilometri artıq hazırdır, qalan hissədə tikinti işləri davam etdirilir. Magistral yolun kənarlarında xüsusi su ötürücüləri və arxlar çəkilmişdir. Dördzolaqlı yolun üzərində inşa olunan altı körpüdən dördü artıq hazırdır.

İnşaat işlərini Naxçıvan MR Tikinti və Arxitektura Komitəsinin sifarişi ilə "Gəmiqaya" şirkəti həyata keçirir. Magistral yol muxtar respublikanın Kəngərli, Şərur və Sədərək rayonlarını birləşdirməklə yanaşı, Böyük İpək yolunun bir hissəsi sayılır.

Dövlətimizin başçısı yolun inşası zamanı istifadə olunmuş asfalt nümunələrinə baxdı.

Prezident İlham Əliyevə ətrafda aparılan abadlıq işləri barədə də məlumat verildi.

Dövlətimizin başçısı yolun açılışını bildirən lenti kəsdi.

Prezident İlham Əliyev yolun yenidən qurulmasında iştirak edən inşaatçılarla görüşdü, magistrallın qalan hissəsinin də yenidən qurulmasının vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi ilə bağlı tapşırıqlarını verdi.

Dövlətimizin başçısı inşaatçılarla xatirə şəkli çəkdi.

Prezident İlham Əliyev yeni magistralda avtomobili özü idarə etdi.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan-Sədərək magistral yolunun açılışında iştirak etmişdir
(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev muxtar respublikada əsas strateji magistrallardan biri olan Naxçıvan-Sədərək yolunun açılışında iştirak etmişdir.

İnşaatçılar dövlətimizin başçısını hərarətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi.

Məlumat verildi ki, Azərbaycanı Türkiyə ilə birləşdirən yeganə quru yolu olan Naxçıvan-Sədərək magistralının tikintisinə 2008-ci ilin martında başlanmışdır. Dördzolaqlı yolun ümumi uzunluğu 82 kilometr, eni 23 metr, asfalt qatının eni 17,2 metrdir. Bir hissəsi dövlətimizin başçısının ötən il Naxçıvana səfəri çərçivəsində istifadəyə verilən şosenin kənarlarında xüsusi suötürücüləri və arxlar çəkilmiş, magistralın üzərində bir neçə yolötürücü tikilmişdir. Böyük İpək yolunun bir hissəsi sayılan bu magistral muxtar respublikanın Kəngərli,

Şərur və Sədərək rayonlarını birləşdirir.

Prezident İlham ƏLİYEV rayon ictimaiyyətinin və inşaatçıların qarşısında çıxış edərək dedi:

-Yolun açılışı münasibətilə sizi təbrik edirəm. Biz yolun bir hissəsini keçən dəfə bərabər açdıq. Bu gün isə yolun ikinci mərhələsi açılır və Naxçıvandan Türkiyə ilə sərhədə qədər müasir, gözəl, keyfiyyətli yol salınıb. Keçən dəfə də biz bu yoldan istifadə edəndə gördük ki, keyfiyyət yüksəkdir. Bu dəfə də gələndə görürəm ki, çox yüksək keyfiyyətlə tikilib, geniş, rahat, hamar yoldur, dünya standartlarına cavab verir və demək olar ki, muxtar respublikanın bu hissəsində yerləşən bütün yaşayış məntəqələrini Naxçıvan şəhəri ilə birləşdirir.

Bilirsiniz ki, yol tikintisi inkişaf, insanların normal, rahat yaşaması üçün əsasdır. Harada ki, yol tikilir, orada inkişaf vardır. Harada ki, yol tikilir, müəssisələr yaradılır, orada canlanma gedir. Ona görə bu gün yol tikintisi Azərbaycanın bütün bölgələrində sürətlə gedir. O cümlədən Naxçıvanda da bu gözəl proseslər sürətlə gedir və həll olunur. Gələcəkdə başqa yolların tikintisi də nəzərdə tutulur və lazımı vəsait ayrılacaqdır. Artıq burada yerli şirkətlər vardır ki, bu cür yolları çox keyfiyyətlə tikə bilirlər. Bu o qədər də asan məsələ deyildir. Yol tikintisi çox böyük peşəkarlıq tələb edir. Keyfiyyətli yol böyük ustalıq və əlbəttə ki, nəzarət tələb edir. Ona görə mən çox şadam ki, biz Naxçıvanda artıq bu gözəl yolun tikintisinə nail olduq. Ümid edirəm ki, yaxın zamanlarda Naxçıvan şəhərini bütün rayonlarla birləşdirən yollar da bax bu səviyyədə olacaqdır və onların da tikintisi nəzərdə tutulur. Bir daha sizi ürəkdən təbrik edirəm.

Rayon ictimaiyyəti adından çıxış edən Vidadi SÜLEYMANOV dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə muxtar respublikada bütün sahələrdə aparılan quruculuq işlərinin naxçıvanlıların ürəyincə olduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və inşaatçılarla xatirə şəkli çəkirdi. Sonra dövlətimizin başçısı yeni yolda avtomobili idarə etdi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Prezident İlham Əliyev 2 nömrəli Sədərək orta məktəbinin yeni binasının açılışında iştirak etmişdir
(5 oktyabr 2010-cu il)

5-də Prezident İlham Əliyev Sədərəkdəki 2 nömrəli orta məktəbin yeni binasının açılışında iştirak etmişdir.

Məktəbin pedaqoji kollektivi dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi və bina ilə yaxından tanış oldu.

Məlumat verildi ki, 594 şagird yeri olan 2 nömrəli Sədərək orta məktəbinin binası yeni inşa edilmişdir. Dördmərtəbəli binanın tikintisinə bu ilin mayında başlanılmışdır. Burada 33 sinif otağı vardır. Fənn kabinetləri, o cümlədən hərbi hazırlıq otağı və idman zalı zəruri əyani vəsaitlərlə təmin olunmuşdur. Burada həm də şagirdlərin ixtiyarına iki elektron lövhəli sinif otağı da verilmişdir. Məktəbdə internetə çıxışı olan 31 kompyuter vardır. Kitabxanada 10 min nüsxəyə yaxın ədəbiyyat mühafizə edilir.

Qeyd edildi ki, muxtar respublikanın bütün məktəbləri kompyuterlərlə təmin olunmuşdur. Məktəblərə 2 min 674 kompyuter verilmişdir.

Məktəbin kollektivi adından çıxış edən müəllimə Elmira DADAŞOVA Azərbaycanın bugünkü inkişafında ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin müstəsna xidmətlərini vurğuladı. O, bütün bölgələrdə olduğu kimi, Naxçıvanda da yeni təhsil, səhiyyə və digər sosial obyektlərin yaradıldığını dedi. Qeyd etdi ki, bütün bunlar dövlətimizin başçısının xalqa qayğısının bariz nümunəsidir.

Prezident İlham ƏLİYEV məktəbin kollektivini təbrik edərək dedi:

-Bu gözəl fürsətdən istifadə edərək, Azərbaycanın bütün müəllimlərini bayram münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Müəllimlər, doğrudan da çox böyük missiyanı yerinə yetirirlər. Gələcək nəslin tərbiyə edilməsi, bilikli, savadlı olması üçün müəllimlər gecə-gündüz çalışırlar. Mən müəllimlərin əməyini çox yüksək qiymətləndirirəm. Hər bir ölkənin inkişafı üçün müəllimlərin fəaliyyəti başlıca rol oynayır. Çünki ölkə təbii sərvətlərlə zəngin ola bilər, ölkənin digər imkanları, yəni maliyyə imkanları geniş ola bilər. Amma əgər peşəkar kadrlar yoxdursa, intellektual potensial yüksək səviyyədə deyilsə, o ölkələr həmin imkanlardan heç vaxt səmərəli şəkildə istifadə edə bilməyəcəklər. Ona görə biz təbii resurslarımızı insan kapitalına çeviririk.

Bizim siyasətimizin əsas istiqaməti bundan ibarətdir ki, Azərbaycanda insan kapitalına qoyulan sərmayə gündən-günə artsın. Bu yeni orta məktəblərin, ali məktəblərin yaradılması bir məqsədi güdür ki, Azərbaycanda təhsilin səviyyəsi bizi qane edən səviyyəyə qalxsın. Bunu etmək üçün əlbəttə ki, məktəb tikintisi də, təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, artırılması da lazımdır. Biz bu məsələlərə iki tərəfdən yanaşıırıq. Bu məktəbin tikilməsi özlüyündə gözəl və əlamətdar bir hadisədir. Bu gün mən Naxçıvanda artıq üçüncü məktəbin açılışında iştirak edirəm. İki məktəb Şərur rayonunda, bir məktəb Sədərək rayonunda açılmışdır. Bütün məktəblər gözəl, yaşayışlı, işıqlı, geniş və ən müasir avadanlıqla təchiz edilmiş məktəblərdir. Burada şagirdlər və müəllimlər üçün bütün şərait yaradılıbdır.

Eyni zamanda, təhsilin keyfiyyətinin artırılması məsələləri bu gün diqqət mərkəzindədir. Biz bu məsələyə çox ciddi yanaşıırıq və ümid edirəm ki, yaxın zamanlarda istədiyimizə nail ola biləcəyik. Bununla bərabər, Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin, uşaq bağçalarının tikintisi, peşə məktəblərinin yaradılması sürətlə gedir. Bu məqsədlər üçün bu yaxınlarda Prezidentin ehtiyat fondundan əlavə vəsait ayrıldı. Halbuki, Azərbaycanda təhsilə ayrılan vəsait büdcə xərclərində ikinci yeri tutur. Birinci yerdə təbii ki, müdafiə, yəni hərbi xərclərdir, ikinci yerdə təhsilə ayrılan xərclərdir. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycan dövlətinin siyasəti nədən ibarətdir.

Biz güclü dövlət qururuq, bu dövlətin təməlini ulu öndər Heydər Əliyev qoymuşdur. Onun zəhməti, yorulmaz fəaliyyəti, müdrik siyasəti nəticəsində bu gün Azərbaycan bu böyük zirvələri fəth etməyə nail olub. Azərbaycanda dövlət quruculuğu məhz Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində başlanmışdır və bu gün Azərbaycan qüdrətli dövlətdir. Biz müasir dövlət qururuq. O dövlət ki, burada bütün insanlar azad, sərbəst, firavan yaşasınlar. Azərbaycanda bütün demokratik azadlıqlar mövcuddur. Azərbaycanda stabillik, ictimai-siyasi asayiş, təhlükəsizlik yüksək səviyyədədir. Əgər statistikaya baxsaq görürük ki, ən az cinayətlər olan yer elə Azərbaycandır. Nəyə görə?! Çünki burada ictimai-siyasi vəziyyət müsbətdir, ab-hava gözəldir. Ölkəmizin hər bir yerində quruculuq, inkişaf prosesləri sürətlə gedir.

Bu gün Sədərək rayonunda gözəl mərkəzi xəstəxananın açılışında iştirak etdim, indi məktəbin açılışında iştirak edirəm. Bu, vacib sosial obyektlərdir, insanlara xidmət edəcəkdir. Biz elə etməliyik ki, hər

bir bölgədə bu gözəl təşəbbüslər özünü göstərsin və reallığa çevrilsin. Xüsusilə, Sədərək rayonunda. Çünki siz düşmənlə üz-üzəsiniz. Siz lap sərhəddə yerləşirsiniz. Sədərəklilər, bütün naxçıvanlılar Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda vuruşmuşlar, qan tökmüşlər.

Biz o illəri yaxşı xatırlayırıq və Azərbaycan torpaqları işğal altına düşəndən sonra erməni qəsbkarları, erməni millətçiləri gözlərini Naxçıvana da dikmişdilər, Naxçıvanı da işğal etməyə çalışırdılar. O vaxt ancaq naxçıvanlıların iradəsi və ulu öndər Heydər Əliyevin siyasəti nəticəsində naxçıvanlılar Naxçıvanı qorudular. Düşməne imkan vermədilər ki, buraya soxulsunlar, düşməni yerinə oturdular.

Bu gün atəşkəs rejimi şəraitindəyik. Hələ müharibə başa çatmayıb. Müharibənin birinci mərhələsi başa çatıb. Müharibə o vaxt başa çatacaq ki, sülh müqaviləsi bağlanacaq. Sülh müqaviləsi o vaxt bağlana bilər ki, Azərbaycanın işğal olunmuş bütün torpaqları qayıtsın və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunsun. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrlər boyu Dağlıq Qarabağda və ətraf bölgələrdə yaşamışdır, yaratmışdır. Bütün tarixi adlar, toponimlər Azərbaycan xalqının adı ilə bağlıdır. Yəni bu bizim torpağımızdır. Bu ədalətsizlik 20 ilə yaxındır ki, davam edir. Ancaq bu, uzun illər bundan sonra davam edə bilməz.

Azərbaycan bu gün istənilən məsələni istənilən yolla həll etməyə qadirdir. Doxsanıncı illərin əvvəllərində bizdə nə ordu, nə rəhbərlik var idi. Satqınlıq göstərilmişdir. Əgər 1993-cü ildə Heydər Əliyev Azərbaycan rəhbərliyinə gəlməsəydi, biz daha da böyük bəlalara düşər olardıq. Azərbaycan, ümumiyyətlə parçalanırdı və müstəqilliyimizi itirə bilərdik.

Bu gün Azərbaycan qüdrətli dövlətdir və Ermənistanla müqayisə olunmaz səviyyədədir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, iqtisadiyyatımız Ermənistan iqtisadiyyatından 7-8 dəfə böyükdür. Hərbi məsələlərə ayrılan xərclər Ermənistanın bütün dövlət büdcəsinə bərabərdir. Bu müsbət meyillər davam edəcəkdir. İqtisadi inkişaf, siyasi məsələlərin həlli, beynəlxalq hüquq normaları - bütün bu amillər bizim mövqeyimizi gücləndirir. Demografik məsələləri götürək. Bu gün Azərbaycanın əhalisi 9 milyondur. Getdikcə sayımız artacaqdır. Elə etməliyik ki, sayımız artsın. Bir neçə ildən sonra əhalimizin sayı 10 milyon olacaqdır.

Yəni təbii proseslər onu göstərir və mən buna şübhə etmirəm ki, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək, işğal edilmiş torpaqları azad edəcəkdir. Bu gün işğal altındakı bütün torpaqlarda Azərbaycanın suveren hüquqları bərpa olunacaqdır. O günü biz hamımız hər an öz işimizlə yaxınlaşdırmalıyıq. Azərbaycanın uğurlu inkişafı bizdən asılıdır. Bu gün bu məktəbin və Naxçıvanda digər vacib sosial obyektlərin açılması bizim gücümüzü bir daha göstərir.

Bu gözəl hadisə münasibətilə mən sizə öz ürək sözlərimi demək istədim. Bir də demək istəyirəm ki, bu əlamətdar gündə bütün Azərbaycan müəllimlərini bayram münasibətilə təbrik edirəm. Sizi bir daha bu gözəl məktəbin açılışı münasibətilə təbrik edirəm.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Sədərək rayon mərkəzi xəstəxanası istifadəyə verilmişdir

(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində Sədərək rayonuna gəlmişdir.

Sədərək rayonu Azərbaycanda yeganə inzibati ərazi vahididir ki, 3 dövlətlə həmsərhəddir. Ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində sədərəkliyə Ermənistanın aramsız hücumlarına qəhrəmanlıqla sinə gərmişlər. Son illərdə bu bölgədə gedən inkişaf prosesləri isə Sədərəyin Azərbaycan üçün nə qədər mühüm əhəmiyyət daşıdığını bir daha nümayiş etdirmişdir. Təhsil, səhiyyə və digər sahələrdə həyata keçirilən tədbirlər rayonun ümumi inkişafı baxımından xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Sədərəkdə inşa olunan mərkəzi xəstəxana binası da bu reallıqdan qaynaqlanır.

Prezident İlham Əliyev Sədərək rayon mərkəzi xəstəxanasının açılışında iştirak etdi.

Səhiyyə ocağının kollektivi dövlətimizin başçısını hərəzlə qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi və bina ilə yaxından tanış oldu.

Ümumi sahəsi 11700 kvadratmetr olan xəstəxana binası ən müasir tələblərə cavab verən tibbi müəssisə kimi layihələndirilərək inşa edilmişdir. Zirzəmi qatı ilə birlikdə üç mərtəbədə ibarət olan xəstəxana 26 cərpayılıqdır. Müasir tibbi avadanlığın quraşdırıldığı səhiyyə ocağında 29 həkim, 34 tibb bacısı çalışır. Xəstəxanada üç şöbə - stasionar, poliklinika və təcili yardım şöbələri fəaliyyət göstərəcəkdir. Burada, həmçinin yoluxucu xəstəliklər, pediatriya, doğum və ginekologiya, cərrahiyyə, terapiya bölmələri, laboratoriya, əczaxana, burun-boğaz-qulaq kabineti, fizioterapiya, manipulyasiya, elektrokardiografiya və ultrasəsle müayinə otaqları, cərrahiyyə əməliyyatlarının aparılması üçün hər cür şərait vardır.

Dövlətimizin başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, səhiyyə islahatları muxtar respublikada uğurla aparılır.

Prezident İlham Əliyev xəstəxananın kollektivi ilə görüşdü.

Həkim Roza QULİYEVA kollektiv adından çıxış edərək Prezident İlham Əliyevin onlara göstərdiyi etimadı doğruldacaqlarını bildirdi və Sədərək rayon mərkəzi xəstəxanasında əhaliyə yüksək səviyyədə tibbi xidmətin göstəriləcəyini söylədi.

Prezident İlham ƏLİYEV tibb işçilərini təbrik edərək dedi:

-Əziz dostlar, mən sizi bu yeni, gözəl xəstəxananın açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə cansağlığı, uğurlar arzulayıram. Bu xəstəxananın açılışı gözəl və əlamətdar hadisədir. Mən xəstəxana ilə tanış oldum, gördüm ki, burada müasir avadanlıq quraşdırılıbdır, yüksək səviyyədə tikinti işləri aparılıbdır, gözəl layihədir. Həm müalicə almaq, həm də müayinədən, bütün diaqnostik prosedurlardan keçmək üçün bütün şərait, imkan vardır. Bu xəstəxana rayon sakinləri üçün gözəl bir hədiyyədir. Mən çalışıram və istəyirəm ki, Azərbaycanın hər bir yerində yüksək səviyyəli tibbi xidmət göstərsin.

Çox şadam ki, Naxçıvanda bu sahədə böyük işlər görülür, böyük uğurlar əldə edilir. Son illər ərzində Naxçıvanda bir neçə gözəl, müasir tibb ocağı yaradılmışdır. Xatırlayıram, dörd il bundan əvvəl Müalicə-Diaqnostika Mərkəzinin açılışı Naxçıvanda böyük bir hadisə idi. Çünki ən müasir texnologiyalara malik, ən müasir avadanlıqla təchiz olunmuş və memarlıq baxımından gözəl əsərə bənzəyən bir müalicə-diaqnostika mərkəzi Naxçıvana çox lazım idi. Artıq bir neçə ildir ki, bu gözəl tibb ocağı işləyir və naxçıvanlıların sağlamlığının keşiyində dayanır. Ondan sonra Naxçıvanda böyük və müasir doğum evi yaradıldı. Ona da böyük ehtiyac var idi. Çünki biz elə etməliyik ki, uşaqlar sağlam doğulsunlar və sağlam böyüsünlər.

X X X

Son illər ölkədə gedən quruculuq, abadlıq işləri nəticəsində Azərbaycanda uşaq ölümü kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. Naxçıvanda isə bu göstərici inkişaf etmiş ölkələrin səviyyəsindən də aşağıdır. Nəyə görə?! Çünki lazımı səviyyədə tibbi xidmət göstərilir. Naxçıvanda artıq təcili tibbi yardım avtomobillərinin sayı da artıb, yəni bu maşınlar vasitəsilə istənilən anda ağır xəstəyə tibbi yardım göstərmək mümkündür. Bu maşınlar dünyanın aparıcı ölkələrinin şəhərlərində fəaliyyət göstərir və bu gün biz onları Azərbaycana da gətirmişik, artıq onların bütün bölgələrə paylanması prosesi davam etdiriləcəkdir. Naxçıvanda, keçən dəfə Şərur, ondan əvvəl Culfa rayonlarında mərkəzi rayon xəstəxanaları yaradılmışdır.

Bu gün Şahbuzda, Sədərəkdə, Ordubadda, Babək rayonunda, yəni hər bir rayonda gözəl tibb məntəqəsi, tibb ocağı vardır və onlar yüksək səviyyəli, keyfiyyətli avadanlıqla təchiz olunmuşdur.

Ümid edirəm ki, burada çalışan həkimlər də daim öz peşəkarlığını artıracaqlar. Bu gün həkimlər dünyada gedən ən qabaqcıl proseslərdən xəbərdar olmalıdırlar. Yəni, müasir mətbuatı izləməlidirlər, kompyuter vasitəsilə bütün bu şəbəkəyə qoşulmalıdırlar. Bunu müasirlik tələb edir. Biz elə etməliyik ki, Azərbaycanın hər bir sahəsində, ilk növbədə səhiyyə sistemində müasir texnologiyalar tətbiq olunsun. Bu, ən vacib məsələdir.

İnsanların sağlamlığı, onların həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması məsələləri bu gün dünyanı düşündürən məsələlərdən biridir. Azərbaycanda bu sahədə böyük irəliləyiş əldə ediləndir. Bakıda son illərdə bir neçə müasir tibb mərkəzləri yaradılıb. Bu yaxınlarda biz Azərbaycan Tibb Universitetinin tərbiyə-terapevtik korpusunun istismara verilməsini qeyd etdik. Əslində böyük bir klinikadır. Orada 15 kafedra yerləşəcək və 300-dən artıq çarpayılıq bir klinikadır. Tibb Universitetinin cərrahiyyə korpusu da tikilir. Ondan əvvəl göz xəstəxanası, onkoloji və uroloji mərkəzlər, talassemiya mərkəzi, klinik xəstəxana, yəni bunlar hamısı son illər ərzində yaradılmış tibb müəssisələridir.

Hər bir səhiyyə müəssisəsində yüksək səviyyəli tibbi xidmət göstərilməlidir. İnsanlar sağlam olmalıdır. İnsanlar, hər bir vətəndaş - mən dəfələrlə bunu qeyd etmişəm, bir də demək istəyirəm, - ildə bir dəfə müayinədən keçməlidir. İndi bunun üçün hər bir şərait vardır. Rayonun hər bir sakini ildə bir dəfə bu xəstəxanaya gəlməlidir, müayinədən keçməlidir, analizlərini verməlidir və bilməlidir ki, onun səhhəti, sağlamlığı hansı səviyyədədir. İndi Azərbaycanın hər bir bölgəsində müasir tibb məntəqələri, xəstəxanalar vardır. Vaxtaşırı qan analizlərini verməlidirlər. Yəni bütün bunlar həm xəstəliyi vaxtında müəyyən etmək, eyni zamanda, insanların sağlamlığı, sağlam həyat təzi üçün lazımdır.

Ona görə də bu xəstəxananın çox böyük əhəmiyyəti və böyük mənası vardır. Bu, bir tərəfdən insanlara olan diqqətin və qayğının əlamətidir, digər tərəfdən Azərbaycanın bugünkü imkanlarını göstərir. Ölkəmizdə bütün bu işlər, - səhiyyə, təhsil, mədəniyyət sahələrində, bütün sosial sferada işlər ən yüksək səviyyədə görülür. Mən istəyirəm ki, hər bir xəstəxana onun yerləşməsindən asılı olmayaraq müasir səviyyədə olsun, Azərbaycanda hər bir sahədə müasirlik, yenilik və keyfiyyət özünü daim göstərsin və Azərbaycan xalqı bu gözəl imkanlardan bəhrələnsin.

Mən arzu edirəm ki, burada bütün işlər yüksək səviyyədə görülsün. Ümid edirəm ki, bu xəstəxanaya müraciət edənlərin sayı çox olmayacaqdır. Çünki insanlar sağlamdır. Gözəl təbiət, gözəl iqlim bu sağlamlığa çox müsbət təsir göstərir. Amma əgər ehtiyac yaranarsa, əmin olmaq istəyirəm ki, bu xəstəxanada ən yüksək tibbi xidmət və qayğı göstəriləcəkdir. Bir daha bu gözəl hadisə münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm, sizə uğurlar arzulayıram.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Prezident İlham Əliyev Sədərək rayonunun Heydərabad qəsəbəsində tikilən yeni binalarla tanış olmuşdur
(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Sədərək rayonunda yeni salınan Heydərabad qəsəbəsinin açılışında iştirak etmişdir.

Rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi.

Dövlətimizin başçısı qəsəbədə tikinti işlərinin gedişini əks etdirən fotostendə baxdı.

Bildirildi ki, Sədərək rayonunun inzibati binalarının yerləşdiyi yeni qəsəbədə bütün infrastruktur yaradılmışdır. Qəsəbədə rayon sakinləri üçün yeni evlər də tikilmişdir. İndiyədək Heydərabad qəsəbəsində onlarla ev inşa olunaraq sakinlərə paylanmışdır. Tikilən 16 yeni ev də sakinlərə təqdim olunacaqdır. Yeni evlərin hər birinin ümumi həyətəni sahəsi min kvadratmetrdir. Bu sahə sakinlərin təsərrüfat işləri ilə məşğul olmaları üçün nəzərdə tutulmuşdur. İkimərtəbəli evlərə telefon, qaz, elektrik və su xətləri çəkilmişdir.

Ərazidə geniş abadlıq-quruculuq işləri görülmüş, yaşıllıq zolaqları salınmış, yollara asfalt döşənmişdir.

Prezident İlham ƏLİYEV qəsəbə sakinlərini təbrik edərək dedi:

-Sizi qəsəbənin açılışı münasibətilə təbrik edirəm. Gözəl evlər, binalar tikilib. Qəsəbə yeni dövrə qədəm qoyur. Bütün işlər ən müasir səviyyədə görülübür. Çox şadam ki, respublika rəhbərliyi bütün bu işləri qısa müddət ərzində çox böyük keyfiyyətlə gördü. Bu, doğrudan da böyük hadisədir.

Heydərabad qəsəbəsinin Azərbaycan tarixində çox mühüm yeri vardır. Siz düşmənlə üz-üzəsiniz, sərhəddəsiniz və vaxtilə buralar dağıdılmışdı. Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü və işğalçı siyasəti bu bölgələri də əhatə etmişdir. Məhz ulu öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti və qətiyyəti, müdrikliyi nəticəsində Naxçıvan özünü qoruya bilməmişdir. O vaxt Azərbaycan rəhbərliyi Naxçıvanı qorumaq üçün heç bir şey etməirdi, heç bir yardım göndərmirdi. Azərbaycan rəhbərliyində olan bəzi şəxslər hətta bəlkə də istəyirdilər ki, Naxçıvan da işğal altına düşsün. Bizdə belə məlumatlar var idi. Çünki Naxçıvan o vaxt müstəqillik rəmzi, Azərbaycanın müstəqillik rəmzi idi. Təsədüfi deyil ki, üçrəngli milli bayrağımız birinci dəfə məhz Naxçıvanda Ali Məclisin sessiyasında Heydər Əliyevin qərarı ilə dövlət bayrağı kimi təsdiq edildi. Hələ Sovet İttifaqının dağılmasına çox vaxt var idi. Ona görə, Naxçıvan müstəqillik, əyilməzlik rəmzi idi. Naxçıvanlılar Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşmişdilər və bunun nəticəsində Naxçıvan özünü qoruya bildi. Düşməne imkan verilmədi ki, Naxçıvan da işğal altına düşsün. Ermənilərdə belə planlar var idi, onlar onu gizlətmirdilər, indi də gizlətmirlər.

Bəzi hallarda yenə də Naxçıvanla bağlı cəfəng fikirlər səsləndirirlər, uydurmalar yayırlar. Naxçıvan tarixi, qədim və əbədi Azərbaycan torpağıdır, bundan sonra elə olacaqdır. Ancaq o illərdə həm Azərbaycanın, həm də Naxçıvanın taleyi həll olunurdu. Heç kim o vaxt deyə bilməzdi ki, burada vəziyyət necə olacaqdı. Çünki Qarabağın ətrafında gedən proseslər Azərbaycan torpaqlarının işğal altına düşməsinə gətirib çıxarmışdı, Azərbaycan Ordusu Qarabağda torpaqları müdafiə edə bilmirdi, Naxçıvanın Azərbaycanın əsas hissəsi ilə coğrafi bağlantısı yoxdur. Əgər o vaxt Heydər Əliyev Naxçıvana gəlməsəydi və burada bütün işləri lazımi səviyyədə görməsəydi, Naxçıvanın aqibəti çox acınacaqlı ola bilərdi. Biz qədim torpağımızı itirə bilərdik.

Ancaq ulu öndərin fəaliyyəti və cəsarəti nəticəsində, naxçıvanlıların rəşadəti, fədakarlığı sayəsində Naxçıvanı qorumaq mümkün oldu. Bu gün Naxçıvan müasir, gözəl məkandır, uğurla, sürətlə inkişaf edən diyardır. Naxçıvan Muxtar Respublikası artıq bütün sahələrdə çox yüksək səviyyəyə qalxmışdır. Bu gün biz bir gündə görün nə qədər böyük işlər gördük, yəni, nə qədər vacib açılışlarda iştirak etdik. Bu gün üç məktəb, bir xəstəxana, bu gözəl qəsəbə açıldı. Bundan sonra Ordubadda yeni su elektrik stansiyasının, yeni yaradılmış müəssisələrin açılışında, Naxçıvanın içməli su problemlərinin həlli üçün nəzərdə tutulmuş tədbirdə iştirak edəcəyəm. Yəni biz bu inkişafı, irəliləyişi, bütün sahələrdə - həm sosial, həm iqtisadi, sənaye, hərbi sahələrdə görürük. Bu gün burada, sərhəddə vəziyyətlə tanış olarkən bir daha gördüm ki, Azərbaycan Ordusu sərhədlərimizi lazımi səviyyədə qoruyur və bax, o dağın arxasında yerləşən düşməni də bunu yaxşı bilir və dərk edir. Bu gün Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazda ən qüdrətli ordudur. Ordumuz hər il daha da güclənir və ordu quruculuğu üçün bütün lazımi tədbirlər görülür. Həm peşəkarlıq artır, həm silah-sursat, texnika alınır və bundan sonra da alınacaqdır. Biz bu texnikanı və silahları öz pulumuzla,

Azərbaycan xalqının zəhməti hesabına yaradılmış vəsaitlə alırıq. Ona görə də ordu məsələlərinə nə qədər vəsait ayırmaq və imkanlarımızdan necə istifadə etmək bizim daxili işimizdir. Biz orduya, hərbi məsələlərin həllinə lazımı qaydada, lazımı səviyyədə vəsaiti ayırırıq və ayıracağıq.

Bu gün Azərbaycan qüdrətli dövlətdir. Əminəm ki, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir. Biz buna nail olacağıq. Sizi isə bu gözəl hadisə, qəsəbənin yeni həyatının başlanması münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm.

X X X

Rayon ictimaiyyəti adından çıxış edən müəllim Nazəndə VƏLİYEVƏ yeni salınan qəsəbəyə görə sakinlər adından minnətdarlığını bildirdi. O, Naxçıvan Muxtar Respublikasının inkişafında ümummilli lider Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətlərini xüsusi vurğuladı. Bildirdi ki, ümummilli liderin təməlini qoyduğu siyasət bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Qəsəbə sakinləri ilə görüşdən sonra Prezident İlham Əliyev yeni mənzillərdəki şəraitlə tanış oldu. Sonra xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

“N” hərbi hissəsi ilə tanışlıq
(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində Sədərəkdəki “N” hərbi hissəsində olmuşdur.

Naxçıvan qarnizonunun rəisi, general-leytenant Kərəm Mustafayev Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə raport verdi.

Dövlətimizin başçısı ön xətdə yerləşən hərbi hissənin tabor mərkəzi ilə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, 2008-ci ildə inşa olunmuş binada zabit, gizir və əsgər heyətinin xidmət aparması üçün hər cür şərait vardır. Binadakı əsgər yataqxanasında səliqə-sahman göz oxşayır. Heydərabad qəsəbəsində hərbi hissənin zabitləri üçün evlər tikilmişdir.

Prezident İlham Əliyev əsgərlərin məşğələ prosesini izlədi.

Dövlətimizin başçısı müşahidə məntəqəsindən təmas xəttini seyr etdi.

Prezident İlham Əliyev hərbi hissəyə təcili tibbi yardım maşını hədiyyə etdi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Şahbuz

2009, 4 avqust

- Prezident İlham Əliyev Şahbuz rayon mərkəzi xəstəxanasının yeni binasının açılışında iştirak etmişdir

**Prezident İlham Əliyev Şahbuz rayon mərkəzi xəstəxanasının yeni binasının açılışında
iştirak etmişdir**
(4 avqust 2009-cu il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində avqustun 4-də Şahbuz rayon mərkəzi xəstəxanasının yeni binasının açılışında iştirak etmişdir.

Xəstəxananın tibb işçiləri və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri dövlətimizin başçısını hərarətlə qarşıladılar.

Azərbaycanda, o cümlədən Naxçıvanda səhiyyə sektorunun inkişafı ilə bağlı aparılan davamlı və kompleks islahatlar Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətin həyata keçirdiyi sosial siyasətin başlıca istiqamətlərindən birini təşkil edir. Əhalinin sağlamlığının daha etibarlı şəkildə qorunması, onların ən yüksək səviyyədə tibbi xidmətlərlə əhatə olunması səhiyyə ilə bağlı mühüm dövlət proqramlarının əsas prioritetləridir. Azərbaycan hökuməti neft gəlirlərinin böyük bir hissəsini vətəndaşların həyat şəraitinin yaxşılaşmasına, maddi rifah səviyyəsinin daha da yüksəlməsinə, onların ən müasir sosial xidmət növləri ilə təmin olunmasına yönəldir ki, bunun da başlıca istiqamətlərindən birini tibbi xidmətlər təşkil edir.

Şahbuz rayonunda inşa olunan rayon mərkəzi xəstəxanasının yeni binası da ölkədə həyata keçirilən səhiyyə siyasətinin uğurlarından biridir. Azərbaycanda səhiyyə siyasəti yalnız dövlətin yox, Heydər Əliyev Fondunun da fəaliyyətinin mühüm hissəsini təşkil edir. Heydər Əliyev Fondu bu fəaliyyəti ilə minlərlə insana həyat vermişdir. Ailə, qadın və uşaq sağlamlığının qorunması Fondun diqqətdə saxladığı əsas sahədir. Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən zəruri proqram və layihələr Azərbaycanda tibb sahəsinin inkişafına əvəzsiz töhfələr vermişdir.

Prezident İlham Əliyevə rayon mərkəzi xəstəxanasının yeni binası haqqında ətraflı məlumat verildi. Bildirildi ki, xəstəxana dilbər təbiəti ilə seçilən Şahbuz rayonunun səfalı guşələrindən birində tikilmişdir. Bu tibb ocağının ümumi ərazisi 1,5 hektardır. Xəstəxananın binasının sahəsi isə 5 min 764 kvadratmetrdir. Dördmərtəbəli binanın ətrafında yüksək səviyyədə abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılmışdır.

Dövlətimizin başçısı binanın açılışını bildirən lenti kəsdi, xəstəxana ilə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, 40 çarpayılıq xəstəxana binasının tikintisində yerli və xarici ölkələrin inşaat materiallarından istifadə olunmuşdur. Burada ən müasir lift quraşdırılmışdır. Xəstəxananın birinci mərtəbəsində doğuş-ginekologiya, qəbul və 3 təcili tibbi yardım avtomasını ilə təmin edilmiş təcili yardım şöbələri fəaliyyət göstərəcəkdir. Palatalarda ideal şərait yaradılmışdır.

İkinci mərtəbədə cərrahiyyə, poliklinika və pediatriya şöbələri yerləşir. Poliklinika şöbəsində ultrasəs müayinə, stomatologiya, göz, LOR və digər kabinələr fəaliyyət göstərəcəkdir. Pediatriya şöbəsində palatalar uşaqların rahatlığına və zövqlərinə uyğun qurulmuşdur. Əməliyyat otağında müasir avadanlıq istənilən mürəkkəb cərrahi əməliyyatı uğurla aparmağa imkan verəcəkdir. Cərrahiyyə şöbəsində iki reanimasiya otağı vardır. Həmin otaqlarda ağır xəstələrin ürək-damar sisteminə yerində nəzarət olunması üçün müvafiq avadanlıq və monitor quraşdırılmışdır.

Xəstəxananın üçüncü mərtəbəsində terapevt-stasionar şöbə və inzibati bölmə yerləşir. Burada 80 nəfərlik iclas zalı da vardır. İnzibati şöbədəki otaqlarda tibbi heyətin səmərəli fəaliyyəti üçün hər cür rahatlıq yaradılmışdır.

Xəstəxananın zirzəmi hissəsində yerləşən laboratoriyadakı avadanlıq ümumi, biokimyəvi və bakteriooloji analizləri yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə imkan verəcəkdir.

Tibb ocağının bufeti, müasir qazanxana sistemi də vardır.

Xəstəxanada Almaniya, Yaponiya, Koreya Respublikası, Türkiyə, Rusiya və digər ölkələrin istehsalı olan avadanlıq quraşdırılmışdır. Xəstəxanada 130-140 nəfər işlə təmin olunacaqdır.

Xəstəxana ilə yaxından tanış olan Prezident İlham ƏLİYEV kollektivə uğurlar arzuladı, dövlətin səhiyyə islahatlarının daha da genişləndirilməsi üçün bundan sonra da ardıcıl tədbirlər həyata keçirəcəyini vurğulayaraq dedi:

- Mən sizi yeni, gözəl xəstəxananın açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə cənsağlığı, uğurlar arzulayıram. Burada xəstələrə yaxşı baxın. Bu xəstəxana çox gözəl xəstəxanadır, burada ən müasir avadanlıq quraşdırılıb, çox keyfiyyətlə tikilib. Burada yaxşı işləmək, xəstələrə yüksək tibbi xidmət göstərmək üçün hər cür şərait vardır. Beləliklə, Şahbuz rayonunun səhiyyə məsələləri öz həllini tapır və bu xəstəxana insanların sağlamlığı üçün öz rolunu oynayacaqdır.

İndi Naxçıvan Muxtar Respublikasında, o cümlədən Naxçıvan şəhərində demək olar ki, bütün rayonlarda belə gözəl xəstəxanalar açılır. Səhiyyə xidməti ən yüksək səviyyədə olmalıdır. Bu bizim sosial siyasətimizin əsas istiqamətidir. Çünki insanların sağlamlığı üçün bütün işlər görülməlidir.

Azərbaycanda güclü iqtisadi və sosial siyasət aparılır. Hər bir yaşayış məntəqəsində, hər bir rayonda tibbi xidmət yüksək dünya səviyyəsində olmalıdır. Həm burada istifadə olunan tikinti materialları keyfiyyətlidir, həm də avadanlıq müasirdir, gözəldir, aparıcı xarici firmaların istehsalı olan avadanlıqdır. İndi söz həkimlərinindir. Həkimlər gərək burada xəstələrə yaxşı xidmət göstərsinlər.

Beləliklə, Azərbaycanın bütün sosial məsələləri öz həllini tapacaqdır. Biz bunu Şahbuz rayonunun təmsalında görürük. Mən keçən dəfə də burada olmuşam. Ondan əvvəlki dəfə Naxçıvanda olarkən kənd məktəbinin açılışında iştirak etmişəm. Görürəm ki, Şahbuz rayonu da gözəlləşir, abadlaşır. Yeni gözəl binalar, evlər tikilir. Vaxtilə bu evlər yox idi. Rayon xəstəxanasının binası kimi köhnə evlər, əlbəttə ki, yararsız vəziyyətə düşmüşdü. Mənə məlumat verildi ki, xəstəxana çox yararsız vəziyyətdə idi və orada müalicə aparmaq üçün heç bir imkan yox idi. Amma bu gözəl bina həm rayon mərkəzinə - Şahbuz şəhərinə əlavə yaraşır, həm də ki, insanların sağlamlığı üçün böyük funksiyanı yerinə yetirir.

Bu gün biz Naxçıvan Muxtar Respublikasının 85-ci ildönümünü təntənəli şəkildə qeyd etdik. Bu böyük bayramdır və bütün naxçıvanlıları bu gözəl bayram münasibətilə təbrik edirəm. Naxçıvanın çox böyük uğurları var, çox sürətli inkişaf gedir. Dünən və bu gün gördüyüm yeni müəssisələr, səhiyyə ocaqları, sosial obyektlər, sənaye sahələri mənə çox sevindirir. Naxçıvan Muxtar Respublikası hərtərəfli inkişaf edir. Burada həm sosial məsələlərə böyük diqqət göstərilir, respublika demək olar ki, özünü ərzaq məhsulları ilə təchiz edir, həm də enerji təhlükəsizliyi təmin olunmuşdur. Yeni yollar çəkilir, abadlıq işləri aparılır. İndi naxçıvanlılar haqlı olaraq qürur hissi ilə deyə bilərlər ki, onlar Naxçıvan Muxtar Respublikasının sakinləridir.

Mən sizin hamınızı gözəl hadisə münasibətilə, gözəl xəstəxananın açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə yeni uğurlar arzulayıram.

Sağ olun.

X X X

Tibb bacısı Sədayə VƏLİYEVA səhiyyə işçiləri adından dövlətimizin başçısına minnətdarlığımı bildirərək dedi:

Möhtərəm cənab Prezident!

Ölkəmizin səfali guşələrindən biri olan Şahbuzumuza xoş gəlmisiniz. Sizin muxtar respublikamıza hər gelişiniz bizim üçün böyük bir bayramdır. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu sosial siyasət kursunu Siz böyük uğurla davam etdirirsiniz. Bu sosial siyasətin əsas istiqamətlərindən biri də insanların sağlamlığının qorunmasıdır.

Sizin rəhbərliyiniz altında bütün sahələrdə olduğu kimi, səhiyyə sahəsində də böyük işlər aparılır. Bu işlərin sayəsində bütün əhaliyə - analara, gələcəyimiz olan uşaqlara, yaşlı və qoca insanlara yüksək səviyyədə tibbi xidmət göstərilir. Buna görə də muxtar respublikamızın bütün əhalisi Sizə minnətdardır. Biz tibb işçiləri Sizə daha da çox minnətdarıq. Belə bir müasir xəstəxanaya yüksək tələblər səviyyəsində tikdirib biz şahbuzluların ixtiyarına verdiyinizə görə Sizə bütün tibb işçilərimiz adından öz minnətdarlığımızı bildirirəm.

Ulu öndərimiz demişdir: “Mən elə bir sənət tanıyıram ki, həkimlik sənəti qədər insanlara lazım olsun”. Şahbuzda belə bir xəstəxananın tikilib istifadəyə verilməsi biz tibb işçilərinin məsuliyyətini daha da artırır, insanların sağlamlığının qorunmasında daha da fəal işləməyə sövq edir.

Cənab Prezident, Sizə bir daha ürəkdən öz minnətdarlığımızı bildirir, gələcək işlərinizdə uğurlar, möhkəm cansağlığı arzulayıraq.

X X X

Prezident İlham Əliyev səhiyyə işçiləri ilə xatirə şəkli çəkirdi.

Sərur

2009, 3 avqust

- Şərur rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüş
- Şərurda Olimpiya-İdman Kompleksi istifadəyə verilmişdir
- Şərur rayonunun Yengicə kənd orta məktəbinin yeni binası istifadəyə verilmişdir

2010, 5 oktyabr

- Şərur rayonunun Maxta kənd orta məktəbinin yeni binasının açılışı olmuşdur
- Şərur rayonunun Yengicə kənd orta məktəbinin yeni binası istifadəyə verilmişdir

Şərur rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüş
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Prezident İlham Əliyev Olimpiya-İdman Kompleksinin açılışından sonra Şərur rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşmüşdür.

Dövlətimizin başçısı şərurluları təbrik edərək dedi:

- Təbrik edirəm! Gözəl olimpiya mərkəzi tikilib. Bu gün onun açılışını qeyd etdik. Mən çox şadam ki, Şərurda belə gözəl, müasir Olimpiya-İdman Kompleksi yaradılıb. Ən yüksək standartlar tətbiq olunub. Azərbaycanın indi bütün bölgələrində belə gözəl komplekslər tikilir. Birincilərdən biri də Naxçıvanda tikilmiş, 2002-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən açılmışdır. Bu gün Şərurda belə gözəl idman qurğusu açılıb. Böyük hadisədir. Həm idmançılar üçün, həm rayon sakinləri üçün burada bütün şərait yaradılıb. Həm idman mərkəzi, eyni zamanda, istirahət zonası vardır. Üzgüçülük hovuzu, gözəl mehmanxana, açıq meydançalar, yəni hər cür şərait vardır. Mən əminəm ki, bu imkandan həm idmançılar, həm də Şərur rayonunun sakinləri səmərəli istifadə edəcəklər. Bu kompleks həm rayonun hərtərəfli inkişafı, həm də Naxçıvan Muxtar Respublikası üçün böyük bir töhfədir.

Azərbaycanda idman ən yüksək səviyyədədir. Biz haqlı olaraq dünyada idman dövləti kimi tanınıyıq. Azərbaycanın idman uğurları bütün dünya tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Naxçıvanda idmanın inkişafına böyük dəstək verilir. Burada vaxtilə həm beynəlxalq yarışlar keçirilibdir, yəqin ki, yenə də keçiriləcək, həm də ki, Naxçıvan idmançıları öz imkanlarını bundan sonra daha da geniş mənada ortaya qoyacaqlar.

Bütövlükdə, Naxçıvan Muxtar Respublikasında gedən quruculuq-abadlıq işləri məni çox sevindirir. Mən hər il Naxçıvanda oluram və özüm bu gözəl hadisələrin şahidiyəm. Quruculuq-abadlıq işləri aparılır, yeni müəssisələr, zavodlar, səhiyyə ocaqları istifadəyə verilir. Bu gün gözəl Doğum Mərkəzinin açılışını qeyd etdik. Bu mərkəz dünya standartları səviyyəsindədir. Bu birmənalıdır və dünyanın istənilən ən inkişaf etmiş ölkəsindən o kompleksi, o mərkəzi görəndə adam bunu təsdiqləyə bilər. O mərkəz kimi, bu kompleks də insanların sağlamlığı üçündür.

Sənaye müəssisələri muxtar respublikanın iqtisadi inkişafına töhfə verir. Yəni, bax, hərtərəfli inkişaf bundan ibarətdir və Naxçıvanda həm sənaye potensialı artır, iqtisadiyyat artır və sosial obyektlər – məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları, yollar tikilir. Baxın görürsən nə gözəl yol çəkilir. Ən yüksək dünya standartlarına cavab verir. Mən özüm Naxçıvandan avtomasını sürə-sürə gəlmişəm. Özü də yüksək sürətlə gəlmişəm, deməyəcəyəm hansı sürətlə, amma çox yüksək sürətlə və doğurdan bu, bir keyfiyyət nümunəsidir. Hər bir inkişaf etmiş ölkə belə gözəl yollarla fəxr edə bilər. Bu yolun tikintisi hələ davam edir - Sədəyə qədər, Türkiyə sərhədinə qədər. Ondan sonrakı mərhələdə, yəqin ki, gələn ildən başlayaraq Naxçıvan şəhərindən digər istiqamətlərə aparacaq yollar da yenidən qurulacaqdır. Bu, bölgəyə həm gözəllik verir, həm insanlara rahatlıq gətirir.

Mən arzu edirəm ki, bundan sonrakı illərdə də Naxçıvan Muxtar Respublikasının bütün rayonlarında belə gözəl quruculuq-abadlıq işləri aparılsın. Bir daha sizi bu gözəl idman kompleksinin açılışı münasibətilə təbrik edirəm, bütün şərurlulara, bütün naxçıvanlılara xoşbəxtlik və cansağlığı arzu edirəm.

Sağ olun.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Şərurda Olimpiya-İdman Kompleksi istifadəyə verilmişdir
(3 avqust 2009-cu il)

Avqustun 3-də Prezident İlham Əliyev Şərur rayonunda Olimpiya-İdman Kompleksinin açılışında iştirak etmişdir.

Şərur ictimaiyyətinin və Naxçıvan MR idman ictimaiyyətinin nümayəndələri dövlətimizin başçısını və xanımını hərəzlə qarşıladılar. Mehriban xanıma gül dəstəsi təqdim olundu.

Son illər muxtar respublikada inşa olunan nəhəng infrastruktur obyektləri sırasında Şərur Olimpiya-İdman Kompleksi də vardır. Azərbaycanda idman hərəkətinin geniş vüsət aldığı bir vaxtda bölgələrdə olimpiya-idman komplekslərinin inşası xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu, regionlarda idmana olan xüsusi münasibətdən, digər tərəfdən də gənc nəslin sağlam böyüməsi istiqamətində dövlət dəstəyinin yüksək səviyyəsindən xəbər verir. Dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən təkcə 2008-ci ildə 8 olimpiya-idman kompleksinin açılışı olmuşdur. Hazırda 20-dən çox kompleks inşa olunur. Prezident İlham Əliyevin regionlara səfərləri çərçivəsində yeni olimpiya-idman komplekslərinin açılışında, bəzilərinin isə təməlqoyma mərasimində iştirak etməsi bu sahəyə qayğının daha da artdığını göstərir. Yeni idman obyektləri dünya standartlarına cavab verməklə yanaşı, həm də ölkəmizdə yaradılan idman infrastrukturunun güclü əsaslara söykəndiyini təsdiqləyir. Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban Əliyevanın idmançılara diqqət və qayğısı da idmanın inkişafına mühüm töhfələr verir. Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti kimi Mehriban xanım Əliyevanın uğurlu fəaliyyəti bu sahədə ölkəmizin ciddi nailiyyətlər əldə etməsi ilə müşayiət olunur. Bir sözlə, Azərbaycan dünya idman aləminə aparıcı mərkəzlərdən biri kimi daxil olmuşdur. Prezident İlham Əliyevin bu istiqamətdə göstərdiyi səylər ölkəmizin bütün sahələrdə olduğu kimi, idman aləmində də yetərincə nüfuz qazanması ilə nəticələnmişdir.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi, Olimpiya-İdman Kompleksi ilə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, kompleksin tikintisinə 2007-ci ilin iyununda başlanmışdır. Kompleksin ümumi ərazisi 9 hektardır, 4 hektar sahədə yaşıllaşdırma işləri aparılmışdır. Bina sahəsi 12.086 kvadratmetrdir. Buraya mehmanxana, idman kompleksi, 142 tamaşaçı yeri olan üzgüçülük hovuzu daxildir. Bundan əlavə, kompleksdə 2400 tamaşaçı yeri olan süni örtüklü stadion, tennis kortları, mini futbol, basketbol və voleybol meydançaları vardır. Üçmərtəbəli, 60 nəfərlik mehmanxanada hər cür rahatlığı olan 30 otaq, iclas zalı, 68 nəfərlik yeməxana fəaliyyət göstərir. İkimərtəbəli idman kompleksindəki oyun zalında həm mini futbol, həm də boks, güləş, basketbol yarışları keçirmək mümkündür. Kompleksdə iki trenajor zalı da vardır. Burada ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin idmana diqqət və qayğısını, habelə Şərur idmançılarının uğurlarını əks etdirən guşə də yaradılmışdır.

Olimpiya-İdman Kompleksi Şərur rayonunda idmanın müxtəlif sahələrinin müasir tələblər səviyyəsində inkişaf etdirilməsi üçün lazımı avadanlıqla təchiz olunmuşdur.

Prezident İlham Əliyev mehmanxanada, idman kompleksində, qapalı meydançada, stadionda yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Sonra dövlətimizin başçısı 2400 tamaşaçı yeri olan süni örtüklü stadiona gəldi, burada idmançılarla görüşdü, onlara hədiyyələr verdi.

İdmançıları təbrik edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

-Bu gün gözəl Olimpiya kompleksinin açılışı münasibətilə idmançıları təbrik edirəm. Bütün idmançılara idmanda yüksək nailiyyətlər qazanmaq arzulayıram.

X X X

Dövlətimizin başçısı futbol topunu dəqiq zərbə ilə qapıya yönəltdi.

Prezident İlham Əliyev kompleksin üzgüçülük hovuzunda yaradılmış şəraitlə də tanış oldu.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Şərur rayonunun Yengicə kənd orta məktəbinin yeni binası istifadəyə verilmişdir
(3 avqust 2009-cu il)

Oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Şərur rayonunun Yengicə kənd orta məktəbinin yeni binasının açılışında iştirak etmişdir.

Məktəbin müəllim kollektivi dövlətimizin başçısını hərəkətlə qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi və bina ilə yaxından tanış oldu.

Məlumat verildi ki, məktəbin 130 ildən çox yaşı olan köhnə binası sonuncu dəfə 1986-cı ildə təmir edilmişdir. Uzun müddət yararsız vəziyyətdə olan təhsil ocağı üçün yeni binanın tikintisi uğurla başa çatmışdır. Üçmərtəbəli yeni binada hazırda 306 şagird təhsil alır. Onların təlim və tərbiyəsi ilə 45 müəllim məşğul olur. Yeni binada 568 şagird yeri vardır. Otaqlar və fənn kabinetləri müasir standartlara cavab verən dərslər ləvazimatları və avadanlığı ilə təchiz olunmuşdur. Səkkiz min nüsxəyə yaxın ədəbiyyat fondu olan kitabxanada Heydər Əliyev guşəsi yaradılmışdır. Kompüter otaqlarında şagirdlərin informasiya texnologiyalarının sirlərinə yiyələnmələri üçün bütün texniki imkanlar mövcuddur. Sınıf otaqlarının hər birində internetə qoşulmuş 19 kompüter qoyulmuşdur. Məktəbdə dərslərin elektron formatda keçilməsi üçün elektron lövhə ilə təmin edilmiş iki kabinet fəaliyyət göstərir. Təhsil ocağında zəruri materiallarla təchiz olunmuş hərbi kabinet də vardır. Müxtəlif idman qurğularının quraşdırıldığı zalda mini futbol, basketbol, voleybol yarışları keçirmək mümkündür. Bir sözlə, üç korpusdan ibarət olan məktəbdə təlim-tədris prosesinin yüksək səviyyədə aparılması üçün zəruri infrastruktur yaradılmışdır.

Məktəblə tanışlıqdan sonra dövlətimizin başçısı müəllimlərlə görüşdü.

Məktəbin müəllimi Səkinə CABBARLI bütün ölkəmizdə olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasında aparılan yenidənqurma işlərinin dərin sevinc hissi doğurduğunu, burada yeni obyektlərin istifadəyə verildiyini, əhali üçün lazımi infrastrukturun yaradıldığını söylədi. Bütün bunlara görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Prezident İlham ƏLİYEV yeni məktəb binasının açılışı münasibətilə yengicəlikləri təbrik edərək dedi:

- Yeni məktəbin açılışı münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm. Gözəl, çox rahat, müasir məktəbdir, bütün avadanlıq da quraşdırılıb. Yəni, hər bir şərait vardır ki, burada uşaqlar yaxşı oxusunlar. Burada müəllimlər üçün də yaxşı şərait yaradılıb. Bu məktəbin tikintisi çox əlamətdar bir hadisədir və onu göstərir ki, Azərbaycanın hər bir yerində məktəb tikintisi sürətlə gedir. Bu məktəb əslində kənd məktəbinə oxşamır. Çox əzəmətli, gözəl, geniş, işıqlı bir məktəbdir. Bu gün Azərbaycanın bütün kəndlərində belə gözəl məktəblər tikilir. Bizim siyasətimiz məhz bundan ibarətdir ki, bütün yerlərdə, bütün bölgələrdə, ən ucqar kəndlərdə də ən müasir səviyyə, insanların yaşaması, işləməsi üçün bütün şərait yaradılmalıdır.

Şərur rayonunda bütün sosial məsələlər həllini çox uğurla və keyfiyyətlə tapır. Keçən dəfə Olimpiya Kompleksinin açılışında, mərkəzi rayon xəstəxanasının istifadəyə verilməsində iştirak etmişdim. Digər obyektlərin, sosial infrastrukturun yaradılması bu rayonda çox uğurla və sürətlə gedir. Bu məktəbin tikintisi rayona göstərilən qayğının nəticəsidir.

Mən çox şadam ki, muxtar respublikanın rəhbərliyi bütün bu işləri çox böyük zövqlə və məhəbbətlə edir. Hər şey etmək olar, çünki indi Azərbaycanın iqtisadi imkanları genişlənir, maliyyə resurslarımız da, ciddi düşünülmüş proqramlarımız da vardır. Amma bununla bərabər, hər bir vətəndaş öz vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirməlidir. Naxçıvanda gözəl quruculuq, abadlıq işləri sürətlə gedir və bu məni çox sevindirir. Hər dəfə Naxçıvanda olanda mən bu yenilikləri, müasir yanaşmanı görürəm.

Naxçıvanın çox qədim tarixi, zəngin mədəni irsi, gözəl ənənələri vardır. Bizim bütün bu tarixi keçmişimiz və milli dəyərlərimiz lazımi səviyyədə qorunur və bununla bərabər, müasir şərait, müasir infrastruktur yaradılır. İnsanların yaşaması və işləməsi üçün bütün imkanlar vardır. İş yerləri açılır, məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları tikilir, yollar, su kəməri çəkilir. Bu gün biz Naxçıvanın su proqramının həllinin birinci mərhələsini qeyd edəcəyik. Yəni, bu onu göstərir ki, ölkədə bütün sahələrdə düşünülmüş siyasət vardır və hər yerdə bu işlər yüksək səviyyədə görülür. Bu məktəb inkişaf etmiş ölkələrin əsas şəhərlərində olan məktəblərə bənzəyir, bəlkə onlardan da üstündür. Bax, budur bizim yanaşmamız və budur Azərbaycanın bugünkü realıqları.

Bu gözəl məktəbin açılışı münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm və sizə fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2009, 3 avqust

Şərur rayonunun Maxta kənd orta məktəbinin yeni binasının açılışı olmuşdur
(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Şərur rayonunun Maxta kənd orta məktəbinin yeni binasının açılışında iştirak etmişdir.

Mərasimə toplaşanlar dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi və bina ilə yaxından tanış oldu.

Məlumat verildi ki, Milli Qəhrəman Əli Camalovun adını daşıyan Maxta kənd orta məktəbinin binası əsaslı şəkildə yenidən qurulmuşdur. 1981-ci ildən fəaliyyət göstərən hazırkı bina bir müddət əvvəl qəzalılı vəziyyətə düşmüşdü. Üçmərtəbəli, 540 şagird yeri olan yeni binada 30 sinif otağı vardır. Bir-birinə örtülü keçidlə birləşdirilmiş üç korpusdan ibarət binada şagirdlərin təlim-təربiyəsi üçün bütün şərait yaradılmış, otaqlar zəruri vəsaitlərlə təchiz olunmuşdur. Fənn kabinetlərində, laboratoriyalarda müasir standartlara cavab verən avadanlıq qurulmuşdur. Altı min nüsxə ədəbiyyatın saxlanıldığı kitabxanada ümummilli lider Heydər Əliyevin həyatı və fəaliyyətini əks etdirən guşə yaradılmışdır. İdman zalı da müasir tələblərə cavab verir.

Məktəbin iki kompyuter sinfinin hər birində internetə çıxışı olan 19 kompyuter vardır. İki elektron lövhəli sinif otağı isə tədrisin müasir standartlar səviyyəsində aparılmasına imkan verəcəkdir. Hərbi hazırlıq fənninin əyani vəsaitlərlə tədrisi də diqqətdən kənar qalmamışdır.

Məktəblə tanışlıqdan sonra Prezident İlham ƏLİYEV Müəllim Günü münasibətilə kollektivi təbrik edərək dedi:

- Sizi gözəl məktəbin açılışı münasibətilə təbrik edirəm. Maxta kəndində gözəl, yaraşqlı məktəb tikilib. Əminəm ki, bu uşaqlara böyük bir töhfədir. Burada uşaqlar ancaq yaxşı oxumalıdırlar. Müəllimlər də uşaqlara yaxşı tərbiyə verməlidirlər, yaxşı nəzarət etməlidirlər. Bizə savadlı, bilikli gənclər lazımdır ki, bundan sonra bütün sahələrdə işləyə bilsinlər. Bu gün Azərbaycanda inkişaf çox sürətlə gedir. Hər bir sahədə yeni, peşəkar mütəxəssislər lazımdır ki, bütün işləri yüksək səviyyədə aparsınlar. Təhsil bu məqsədlərə nail olmaq üçün başlıca vasitədir. Azərbaycanda təhsil sahəsinə çox böyük diqqət göstərilir. Hər yerdə məktəb tikintisi gedir, o cümlədən Naxçıvanda. Bax bu gün artıq ikinci məktəbdir ki, açılışında iştirak edirəm. Hələ bir məktəb də vardır, orada da olacağam, oranı da görəcəyəm. Bu işlər Azərbaycanda çox yüksək səviyyədə aparılır. Müəllimlərə tövsiyəm budur ki, uşaqlara yaxşı tərbiyə versinlər, yaxşı nəzarət etsinlər, tələbkar olsunlar ki, uşaqlar yaxşı oxusunlar və gələcəkdə gözəl mütəxəssislər olsunlar. Sizi ürəkdən təbrik edirəm.

X X X

Sonra müəllim Nübar ALLAHVERDİYEVƏ çıxış etdi. O, qısa müddətdə rayonda müasir üslubda yeni obyektlərin, o cümlədən orta məktəbin inşa edilib istifadəyə verildiyini söylədi, bütün bunlara görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi. Nübar Allahverdiyeva qeyd etdi ki, məktəbin kollektivi gənc nəsle yüksək təhsil vermək sahəsində üzərinə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlmək üçün səyini əsirgəməyəcəkdir.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr

Şərur rayonunun Yengicə kənd orta məktəbinin yeni binası istifadəyə verilmişdir
(5 oktyabr 2010-cu il)

Oktyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Şərur rayonunun Yengicə kənd orta məktəbinin yeni binasının açılışında iştirak etmişdir.

Məktəbin müəllim kollektivi dövlətimizin başçısını hərəkətlə qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev açılışı bildirən lenti kəsdi və bina ilə yaxından tanış oldu.

Məlumat verildi ki, məktəbin 130 ildən çox yaşı olan köhnə binası sonuncu dəfə 1986-cı ildə təmir edilmişdir. Uzun müddət yararsız vəziyyətdə olan təhsil ocağı üçün yeni binanın tikintisi uğurla başa çatmışdır. Üçmərtəbəli yeni binada hazırda 306 şagird təhsil alır. Onların təlim və tərbiyəsi ilə 45 müəllim məşğul olur. Yeni binada 568 şagird yeri vardır. Otaqlar və fənn kabinetləri müasir standartlara cavab verən dərslər ləvazimatları və avadanlığı ilə təchiz olunmuşdur. Səkkiz min nüsxəyə yaxın ədəbiyyat fondu olan kitabxanada Heydər Əliyev guşəsi yaradılmışdır. Kompüter otaqlarında şagirdlərin informasiya texnologiyalarının sirlərinə yiyələnmələri üçün bütün texniki imkanlar mövcuddur. Sınıf otaqlarının hər birində internetə qoşulmuş 19 kompüter qoyulmuşdur. Məktəbdə dərslərin elektron formatda keçilməsi üçün elektron lövhə ilə təmin edilmiş iki kabinet fəaliyyət göstərir. Təhsil ocağında zəruri materiallarla təchiz olunmuş hərbi kabinet də vardır. Müxtəlif idman qurğularının quraşdırıldığı zalda mini futbol, basketbol, voleybol yarışları keçirmək mümkündür. Bir sözlə, üç korpusdan ibarət olan məktəbdə təlim-tədris prosesinin yüksək səviyyədə aparılması üçün zəruri infrastruktur yaradılmışdır.

Məktəblə tanışlıqdan sonra dövlətimizin başçısı müəllimlərlə görüşdü.

Məktəbin müəllimi Səkinə CABBARLI bütün ölkəmizdə olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasında aparılan yenidənqurma işlərinin dərin sevinc hissi doğurduğunu, burada yeni obyektlərin istifadəyə verildiyini, əhali üçün lazımi infrastrukturun yaradıldığını söylədi. Bütün bunlara görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Prezident İlham ƏLİYEV yeni məktəb binasının açılışı münasibətilə yengicəlikləri təbrik edərək dedi:

- Yeni məktəbin açılışı münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm. Gözəl, çox rahat, müasir məktəbdir, bütün avadanlıq da quraşdırılıb. Yəni, hər bir şərait vardır ki, burada uşaqlar yaxşı oxusunlar. Burada müəllimlər üçün də yaxşı şərait yaradılıb. Bu məktəbin tikintisi çox əlamətdar bir hadisədir və onu göstərir ki, Azərbaycanın hər bir yerində məktəb tikintisi sürətlə gedir. Bu məktəb əslində kənd məktəbinə oxşamır. Çox əzəmətli, gözəl, geniş, işıqlı bir məktəbdir. Bu gün Azərbaycanın bütün kəndlərində belə gözəl məktəblər tikilir. Bizim siyasətimiz məhz bundan ibarətdir ki, bütün yerlərdə, bütün bölgələrdə, ən ucqar kəndlərdə də ən müasir səviyyə, insanların yaşaması, işləməsi üçün bütün şərait yaradılmalıdır.

Şərur rayonunda bütün sosial məsələlər həllini çox uğurla və keyfiyyətlə tapır. Keçən dəfə Olimpiya Kompleksinin açılışında, mərkəzi rayon xəstəxanasının istifadəyə verilməsində iştirak etmişdim. Digər obyektlərin, sosial infrastrukturun yaradılması bu rayonda çox uğurla və sürətlə gedir. Bu məktəbin tikintisi rayona göstərilən qayğının nəticəsidir.

Mən çox şadam ki, muxtar respublikanın rəhbərliyi bütün bu işləri çox böyük zövqlə və məhəbbətlə edir. Hər şey etmək olar, çünki indi Azərbaycanın iqtisadi imkanları genişlənir, maliyyə resurslarımız da, ciddi düşünülmüş proqramlarımız da vardır. Amma bununla bərabər, hər bir vətəndaş öz vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirməlidir. Naxçıvanda gözəl quruculuq, abadlıq işləri sürətlə gedir və bu məni çox sevindirir. Hər dəfə Naxçıvanda olanda mən bu yenilikləri, müasir yanaşmanı görürəm.

Naxçıvanın çox qədim tarixi, zəngin mədəni irsi, gözəl ənənələri vardır. Bizim bütün bu tarixi keçmişimiz və milli dəyərlərimiz lazımi səviyyədə qorunur və bununla bərabər, müasir şərait, müasir infrastruktur yaradılır. İnsanların yaşaması və işləməsi üçün bütün imkanlar vardır. İş yerləri açılır, məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları tikilir, yollar, su kəməri çəkilir. Bu gün biz Naxçıvanın su proqramının həllinin birinci mərhələsini qeyd edəcəyik. Yəni, bu onu göstərir ki, ölkədə bütün sahələrdə düşünülmüş siyasət vardır və hər yerdə bu işlər yüksək səviyyədə görülür. Bu məktəb inkişaf etmiş ölkələrin əsas şəhərlərində olan məktəblərə bənzəyir, bəlkə onlardan da üstündür. Bax, budur bizim yanaşmamız və budur Azərbaycanın bugünkü reallıqları.

Bu gözəl məktəbin açılışı münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm və sizə fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2010, 5 oktyabr